

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра фармакології та паразитології

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
ДЛЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«ВЕТЕРИНАРНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ»
(ЧАСТИНА 2)
студента (-ки) ___ групи ІІІт курсу

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Викладач: к. вет. н.

Прізвище,

ім'я, по-батькові

УДК 636.09:616.99(076.5)

Затверджено методичною комісією
факультету ветеринарної медицини ДБТУ
(підкомісія з дисциплін клінічної підготовки)
(протокол № __ від «__» _____ 2023 р.)

Розглянуто і ухвалено на засіданні
кафедри фармакології та паразитології ДБТУ
(протокол № 7 від 3 лютого 2023 р.)

Автори: к. вет. н., доценти: Мазанний О.В., Нікіфорова О.В., Люлін П.В., Булавина В.С.

Рецензент: д. вет. н., професор, академік АН ВО України, професор кафедри санітарії, гігієни та судової ветеринарної медицини Державного біотехнологічного університету Яценко І.В.;
к. вет. н., доцентка, завідувачка кафедри епізоотології та мікробіології Державного біотехнологічного університету Северин Р.В.

Робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» / О.В. Мазанний, О.В. Нікіфорова, П.В. Люлін, В.С. Булавина. Х., 2023. Ч. 2. 112 с.

Викладено основи ветеринарної нематодології, акарології та ентомології. Наведено дані з морфології і біології збудників інвазійних хвороб жуйних, коней, свиней, м'ясоїдних тварин, кролів, птахів, риб.

Для підготовки фахівців у аграрних закладах вищої освіти III–IV рівнів акредитації за спеціальністю 211 – «Ветеринарна медицина».

Видання перше.

© О.В. Нікіфорова, О.В. Мазанний, П.В. Люлін, В.С. Булавина, 2023

ЗМІСТ

№	Тема заняття	Стор.
c/p	Характеристика нематод. Оксіуратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика оксіурозу однокопитних і пасалурозу кролів..	4
c/p	Діагностика і диференціальна діагностика скрябінемозу дрібної рогатої худоби, гетеракідозів птахів.....	7
c/p	Аскарідатози тварин: діагностика і диференціальна діагностика аскарозу свиней, аскарідатозів м'ясоїдних тварин.....	10
1	Діагностика і диференціальна діагностика параскарозу однокопитних і неоаскарозу телят, аскарідіозу птахів, анізакідозів риб і птахів	15
2	Стронгілятози тварин: діагностика і диференціальна діагностика стронгілідозів травного тракту однокопитних, стронгілятозів травного тракту жуйних.....	21
3	Діагностика і диференціальна діагностика анкілостоматидозів м'ясоїдних, езофагостомозу свиней та амідостомозу гусей.....	28
4, 5	Діагностика і диференціальна діагностика стронгілятозів дихальних шляхів жуйних тварин, метастронгільозу свиней та сингамозу птахів.....	32
6	Трихуратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика трихурозів та трихінельозу тварин.....	38
7	Спіруратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика телязіозу великої рогатої худоби та спіруратозів птахів (тетрамероз, стрептокарроз і ехінуріоз).....	42
8, 9	Філяріатози тварин: діагностика і диференціальна діагностика онхоцеркозів і сетаріозів жуйних і коней. Діагностика і диференціальна діагностика парафіляріозу коней, диروفіляріозу собак.....	47
10	Характеристика акантоцефал. Діагностика і диференціальна діагностика макраканторинхозу свиней, поліморфозу і філікольозу птахів	52
11	Рабдитатози тварин: діагностика і диференціальна діагностика стронгілоїдозів молодняка..... Модуль 3	57
	Антгельмінтні лікарські засоби	60
12, 13	Характеристика підкласу <i>Acari</i> . Паразитиформні кліщі. Морфологічна диференціація іксодид, аргасид та дерманісид до роду. Діагностика і диференціальна діагностика акарапозу і варроозу бджіл.....	67
14	Акариформні кліщі. Саркоптидози тварин: діагностика і диференціальна діагностика саркоптозу і нотоедрозу.....	75
15, 16	Псороптидози тварин: діагностика і диференціальна діагностика псороптозів, хоріоптозів та отодектозу.....	78
17	Діагностика і диференціальна діагностика кнемідокоптозу птахів, демодекозів та хейлетіозу тварин.....	82
18	Характеристика класу <i>Insecta</i> . Оводові інвазії тварин: діагностика і диференціальна діагностика гіподермозу великої рогатої худоби...	86
19, 20	Оводові інвазії тварин: діагностика і диференціальна діагностика естридозів жуйних тварин (естроз, кривеліоз, цефеноміоз), рінестрозу та гастрофільозу однокопитних.....	91 95
21	Двокрилі кровосисні комахи (гнус) – морфолого-біологічна диференціація гедзів, мошок, мокреців, комарів та москітів.....	98
22, 23	Зоофільні мухи: морфолого-біологічна диференціація справжніх мух, саркофагід та каліфорід. Діагностика симуліотоксикозу, вольфартіозу та люциліозу тварин.....	102
24	Безкрилі комахи – збудники мелофагозу овець (кровососки) та сифункулятозів тварин, збудників маллофагозів та сифонаптерозів ссавців і птахів..... Модуль 4	106
	Інсектоакарицидні лікарські засоби.....	111

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: Підручник / В. К. Чернуха, Ю. Г. Артеменко, В. Ф. Галат та ін.; за ред. В. К. Чернухи. К.: Урожай, 1996. 448 с.
2. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Підручник / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, Н. М. Сорока, М. П. Прус; за ред. В. Ф. Галата. К.: Урожай, 2009. 368 с.
3. Глобальна паразитологія: Підручник / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, Н. М. Сорока та ін.; за ред. В. Ф. Галата. К.: ДІА, 2014. 568 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум: Навч. посібник / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, М. П. Прус, Н. М. Сорока. К.: Вища освіта, 2004. 238 с.
5. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Практикум (для самостійної роботи) / [Ю. О. Приходько, С. І. Пономар, О. В. Мазанний та ін.]; За ред. Ю. О. Приходька, С. І. Пономаря. Біла Церква, 2011. 313 с.
6. Гельмінтози жуйних тварин України: навч. посіб. / Ю. О. Приходько, В. І. Бирка, В. Я. Пономаренко, О. В. Мазанний, Ю. П. Балим; за ред. Ю. О. Приходька. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 255 с.
7. Основи акарології і ентомології, акарози та ентомози тварин: навч. посіб. / Ю. О. Приходько, В. Я. Пономаренко, О. В. Нікіфорова; за ред. Ю. О. Приходька. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 224 с.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВЕТЕРИНАРНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ»

При підготовці до кожного заняття студент повинен знати:

1. Визначення кожного із захворювань.
2. Місце збудників інвазій у системі тваринного світу.
3. Морфолого-біологічні особливості збудників і характеристика їх овоскопічних елементів чи личинок. Знати чим вони відрізняються від інших паразитів, їх яєць та личинок.
4. Комплексну захиттєву діагностику (особливості епізоотології, патогенез, клінічні ознаки, спеціальна (лабораторна) діагностика), диференціальну діагностику.
5. Посмертну діагностику інвазій з урахуванням локалізації і виду зоопаразита (-тів), інтенсивності інвазування та характеру патологоанатомічних змін.
6. Заходи боротьби з інвазіями: а) лікувальні препарати (антгельмінтики) та схеми їх застосування;
б) особливості і основні напрямки профілактики.

Обов'язком студентів є: систематичне та глибоке оволодіння знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищення загального культурного рівня. (Стаття 52 Закону України «Про освіту» від 23 травня 1991р. № 1060-XI)

ВИМОГИ КАФЕДРИ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ПАРАЗИТОЛОГІЇ ДО СТУДЕНТІВ

1. Мати і носити чистий спецодяг – білий халат і шапочку.
2. Мати при собі робочий зошит для лабораторних занять з Ветеринарної паразитології з виконаним домашнім завданням.
3. Володіти матеріалом, який задано для домашньої підготовки (див. методичку вивчення дисципліни).
4. Пропущені заняття відпрацьовувати протягом наступного **тижня** після того, як студент приступив до занять – у день чергування викладачів, закріплених за даною групою.
5. Вчасно, за робочим планом здавати модулі, а при отриманні негативної оцінки перездати їх протягом наступного **тижня**.

ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ НА ЗАНЯТТЯХ В КАФЕДРІ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ПАРАЗИТОЛОГІЇ

1. Елементарна лікарська етика або культура поведінки і праці на робочому місці.
2. З'являйтесь на заняття в чистому технічному одязі (халат, шапочка), оскільки кафедра фармакології та паразитології – це кафедра групи заразних захворювань, в т.ч. і зооантропонозних (токсоплазмоз, трихомоноз, ехінококоз, фасціольоз, токсокароз, трихінельоз та ін.), при прийомі хворих тварин чи демонстрації матеріалу можливе випадкове розсіювання інвазійного початку.
3. Обов'язково мити руки після заняття, незалежно від того чи був контакт з хворою твариною, досліджуваним матеріалом чи ні (бажано обмежити прийняття їжі в кафедрі).
4. Обережно поводитись з сильнодіючими та отруйними речовинами, зокрема з кислотами та лугами.
5. Дотримуватись правил пожежної безпеки, оскільки на занятті можуть бути легкозаймісті речовини – спирти, ефір, бензол, ксилол, тощо.
6. Дотримуватись правил електробезпеки, обережно поводитись з електроприладами.
7. Перед проведенням лікування тварин, особливо дрібних (собак і кішок) – заслухати на робочому місці інструктаж з техніки безпеки.
8. При доставці паразитологічного матеріалу в лабораторію кафедри необхідно його законсервувати (спирти, рідина Барбогалло, 10 %-ний формальдегід (органи)) і ретельно упакувати, не допускаючи розсіювання інвазійного початку в довікллі.

« ____ » _____ 202__ р.

Підписи: студента _____
обов'язково!

викладача _____

ТЕМА: Характеристика нематод.**Оксіуратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика оксіурозу однокопитних і пасалурозу кролів.**

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Засвоїти морфолого-біологічні особливості круглих гельмінтів класу нематод, збудників оксіуратозів тварин, викликаних нематодами *Oxyuris equi* та *Passalurus ambiguus*, визначитися з їх місцем у системі тваринного світу. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики оксіуратозів у однокопитних і кролів. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Засвоїти і означити (замалювати) основні морфологічні ознаки нематод, збудників оксіурозу і пасалурозу, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики, їх диференціальної діагностики від захворювань з подібним перебігом іншої етіології. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості збудників, означити на схемах особливості їх будови. Освоїти особливості діагностики інвазій у тварин. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце збудників нематодозів у системі тваринного світу:

Тип _____	Ряд _____	Ряд _____	Ряд _____
Клас _____	Підряд _____	Підряд _____	Підряд _____
	Підряд _____	Підряд _____	Підряд _____
	Ряд _____	Ряд _____	
	Підряд _____	Підряд _____	Підряд _____

Нематодози – це _____

2. Місце збудників оксіуратозів однокопитних і гризунів (кролів) у системі тваринного світу:

Тип _____ *Оксіуроз однокопитних* – це _____

Клас _____

Ряд _____

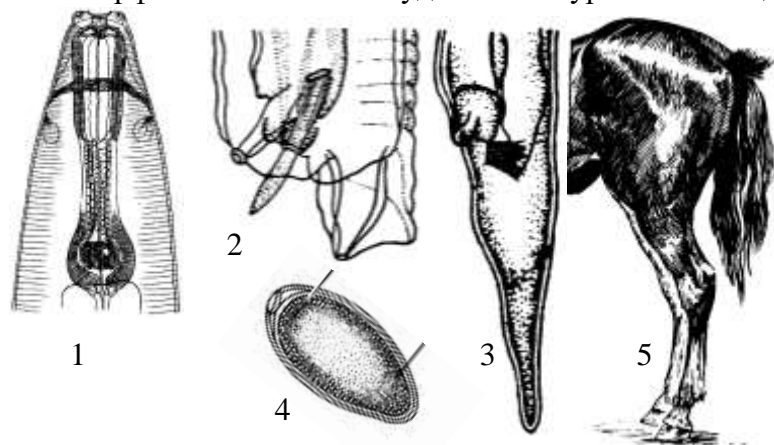
Підряд _____

Родина _____

Рід _____

Рід _____

3. Морфологічні ознаки збудників оксіуратозів ссавців:

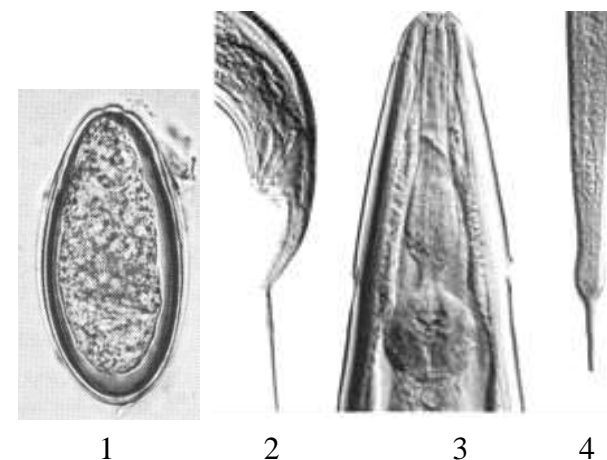

Oxyuris equi

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

Passalurus ambiguus

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____

4. Джерела інвазій і шляхи зараження однокопитних і гризунів збудниками оксіуратозів:

5. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика оксіуратозів однокопитних і кролів:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

6. Заходи боротьби з оксіуратозами однокопитних і кролів, шляхи профілактики. Антгельмінтики.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, таблиці, схеми, інвазовані тварини або свіжеотримані фекалії від них. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Діагностика і диференціальна діагностика скрябінемозу дрібної рогатої худоби, гетеракідозів птахів.

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити основні морфолого-біологічні особливості збудників скрябінемозу дрібної рогатої худоби (*Skrjabinema ovis*) та оксіуратозів птахів, спричинюваних *Heterakis gallinarum* та *Ganguloterakis dispar*, визначитися з їх місцем у системі тваринного світу. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики скрябінемозу дрібної рогатої худоби, гетеракозу сухоподольних птахів та гангулотеракозу водоплавних. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Означити чи замалювати основні морфологічні ознаки збудників скрябінемозу і гетеракідозів, що є визначальними у діагностиці хвороби; засвоїти особливості їх біологічного розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої і посмертної діагностики захворювань та їх диференціації від хвороб з подібним перебігом. Знати особливості патогенезу і клінічного прояву захворювань та особливості лікування птахів.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості збудників, означити на схемах особливості їх будови. Освоїти особливості діагностики інвазій у тварин. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце збудників оксіуратозів в системі тваринного світу:

Тип _____

Клас _____

Ряд _____

Підряд _____

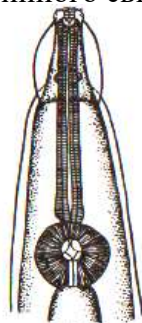
Родина _____

Рід _____

Рід _____

Родина _____

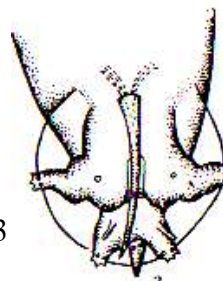
Рід _____

1

2

3

4

Skrjabinema ovis

1 – _____

2 – _____

3 – _____

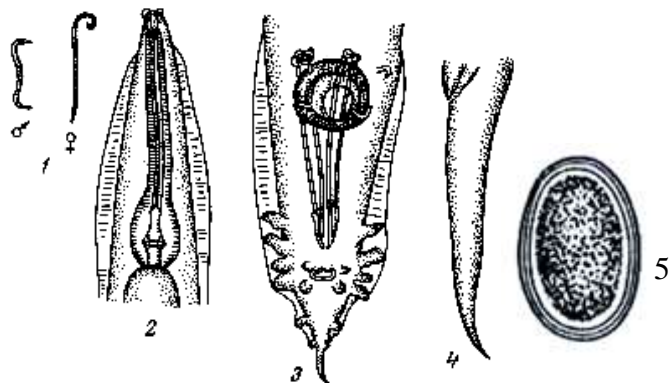
4 – _____

Скрябінемоз – це _____

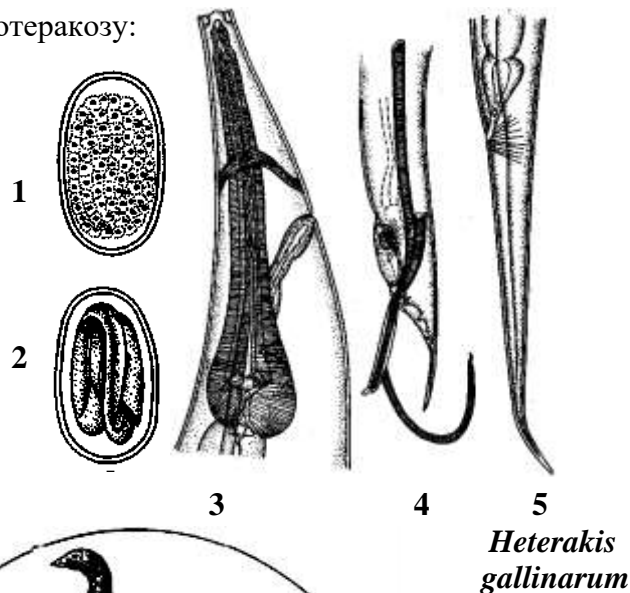
2. Морфологічні ознаки збудників гетеракозу і гангулотеракозу:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

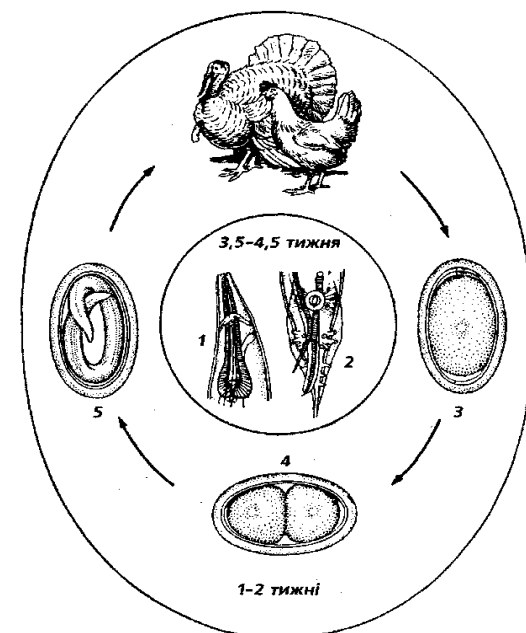
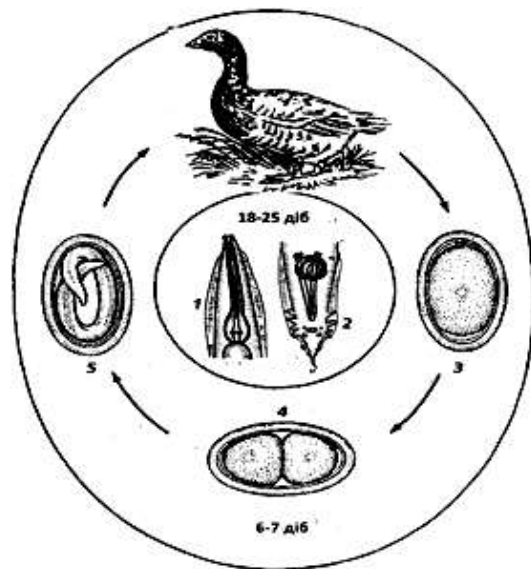
Ganguloterakis dispar

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

Heterakis gallinarum

Цикл розвитку збудника гетеракозу у птахів:

- 1 – головний кінець нематоди;
- 2 – хвостовий кінець самця;
- 3, 4 – незрілі яйця; 5 – зріле яйце.

Цикл розвитку нематоли виду *Ganguleterakis dispar*:

- 1 – головний кінець гельмінта; 2 – хвостовий кінець самця;
- 3, 4 – незрілі яйця; 5 – інвазійне (зріле) яйце.

3. Джерела інвазії та шляхи зараження тварин збудником скрябінемозу і птахів збудниками гетеракідозів:

4. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика цих захворювань у овець і птахів:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

5. Заходи боротьби з названими інвазіями тварин, шляхи профілактики. Антгельмінтні засоби.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, лупи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, таблиці, схеми, інвазовані тварини або свіжеотримані фекалії від них. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року Підписи: студента _____, викладача _____

**ТЕМА: Аскаридатози тварин:
діагностика і диференціальна діагностика аскарозу свиней, аскаридатозів м'ясоїдних тварин.**

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Визначитися з основними морфолого-біологічними особливостями нематод підряду аскаридат. Вивчити морфолого-біологічні особливості збудників аскарозу свиней (*Ascaris suum*), аскаридатозних інвазій м'ясоїдних (*Toxocara canis*, *Toxocara mystax*, *Toxascaris leonina*), визначитися з їх місцем у системі тваринного світу. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики ларвального і імагінального аскарозів у свиней, токсакарозу і токсаскарозу у м'ясоїдних тварин. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Замалювати чи означити на рисунках основні морфологічні структури аскаридат, збудників аскаридатозів у свиней і м'ясоїдних. Знати особливості їх біології. Освоїти методи прижиттєвої та посмертної діагностики захворювань, їх диференціацію від хвороб з подібним перебігом, особливості лікування та кращі з існуючих лікувальних засобів.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості збудників, означити на схемах особливості їх будови. Освоїти особливості діагностики інвазій у тварин. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце збудників аскарозу свиней і аскаридатозів м'ясоїдних в системі тваринного світу:

Тип _____

Клас _____

Родина _____

Ряд _____

Рід _____

Родина _____

Підряд _____

Рід _____

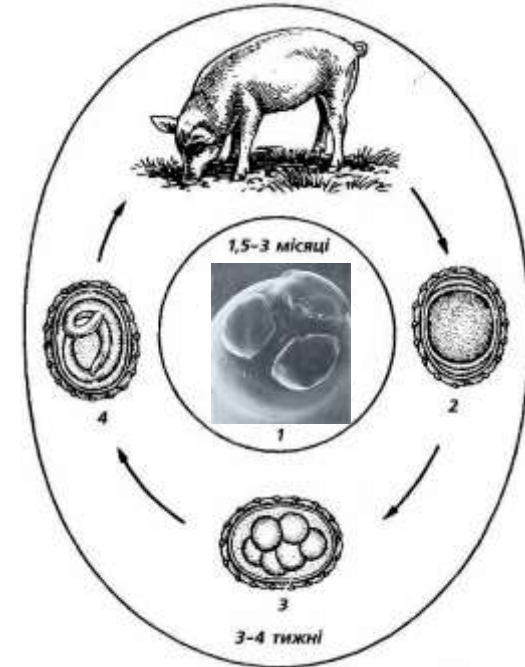
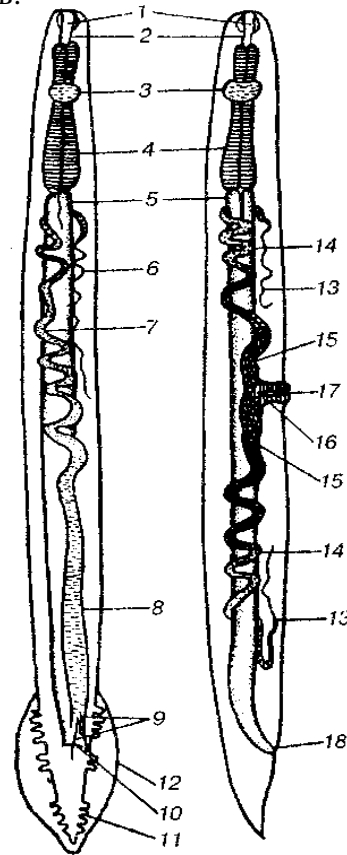
Рід _____

Аскароз – це: _____

2. Джерела інвазування і шляхи зараження свиней аскарисами:

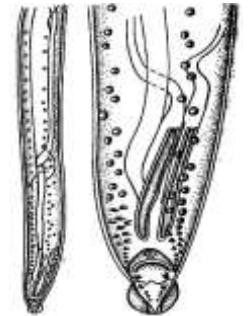
3. Морфологічні ознаки нематод та їх овоскопичних елементів:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____
- 7 – _____
- 8 – _____
- 9 – _____
- 10 – _____
- 11 – _____
- 12 – _____
- 13 – _____
- 14 – _____
- 15 – _____
- 16 – _____
- 17 – _____
- 18 – _____

Цикл розвитку аскарисів:

Хвостові кінці *A. suum* (♂♀)

4. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика аскарозу свиней:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

5. Заходи боротьби з аскарозом свиней. Антгельмінтні засоби.

Лікування _____

Профілактика _____

Токсокароз – це: _____

6. Морфологічні ознаки аскарідат м'ясоїдних та їх овоскопичних елементів:

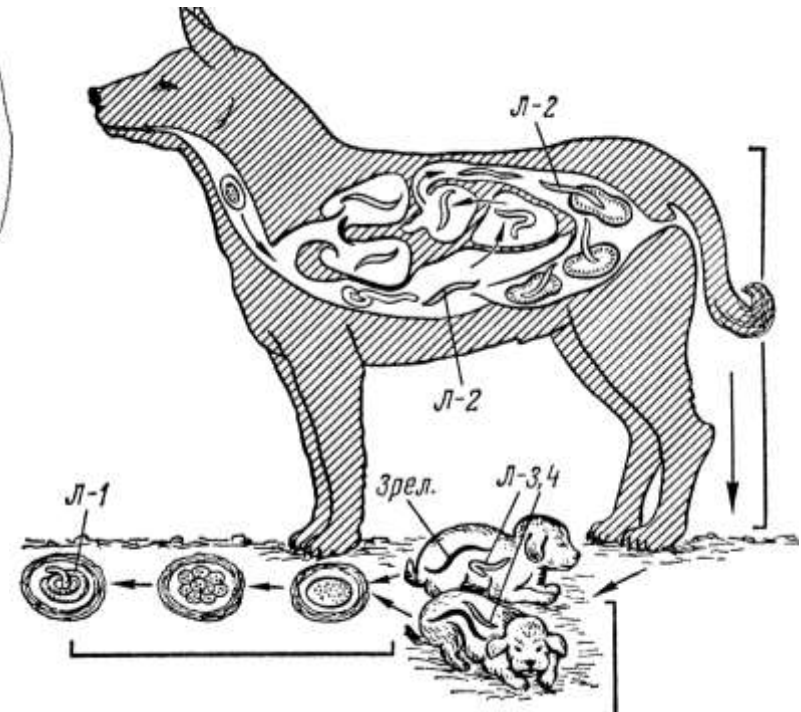
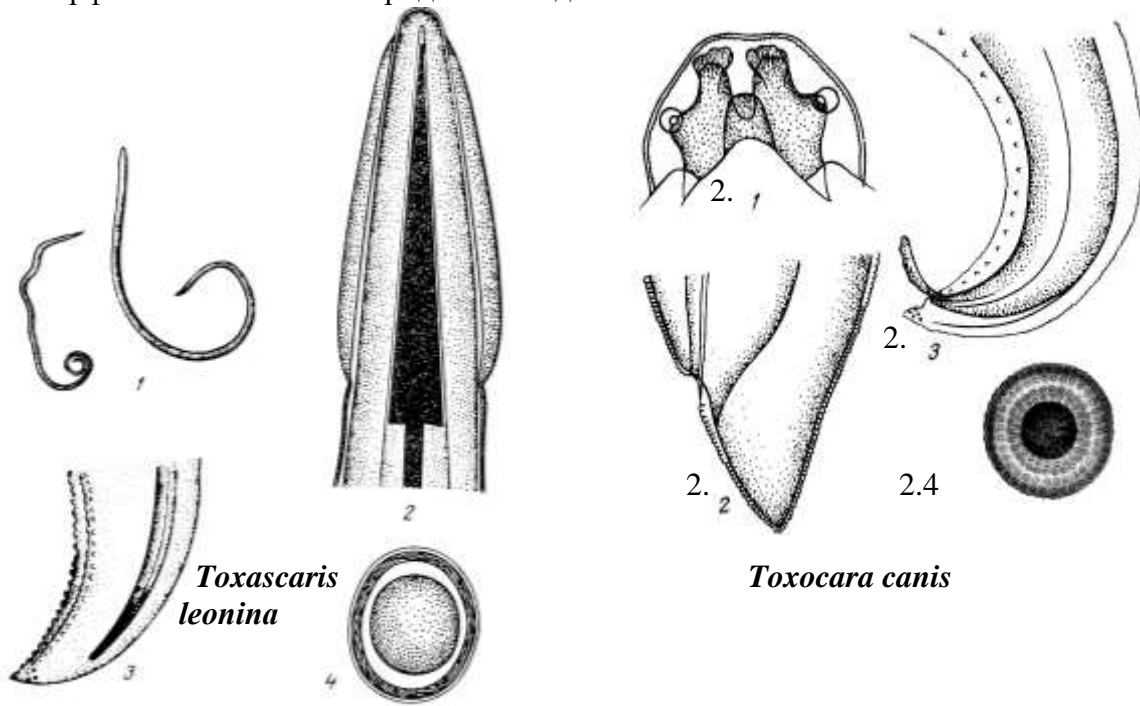

Схема розвитку *Toxocara canis*

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____

- 2.1 – _____
- 2.2 – _____
- 2.3 – _____
- 2.4 – _____

7. Джерела та шляхи інвазування м'ясоїдних збудниками аскарідатозів.

8. Особливості прижиттєвої і посмертної їх діагностики, диференціальна діагностика аскарідатозів м'ясоїдних:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

9. Заходи боротьби з аскаридозами м'ясоїдних. Антгельмінтики та способи їх застосування у даних видів тварин.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, таблиці, схеми, інвазовані тварини або свіжеотримані фекалії від них. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Діагностика і диференціальна діагностика параскарозу однокопитних і неоаскарозу телят, аскаридіозу птахів, анізакідозів риб і птахів.

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфолого-біологічні особливості збудників аскаридатозних інвазій у однокопитних, великої рогатої худоби, птахів і риб (*Parascaris equorum*, *Neoascaris vitulorum*, *Ascaridia galli*, *Anisakis dissimilis* та *A. matina*, *P. decipiens*), визначитися з їх місцем у системі тваринного світу. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики ларвального і імагінального параскарозу у коней, неоаскарозу у телят, аскаридіозу у птахів, анізакідозів у птахів і риб. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Замалювати чи означити на рисунках основні морфологічні структури збудників параскарозу і неоаскарозу, аскаридіозу та анізакідозів. Знати особливості їх біології. Освоїти методи прижиттєвої та посмертної діагностики захворювань, їх диференціацію від хвороб з подібним перебігом, особливості лікування та кращі з існуючих лікувальних засобів.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості збудників, означити на схемах особливості їх будови. Освоїти особливості діагностики інвазій у тварин. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце збудників аскаридатозних інвазій коней та великої рогатої худоби в системі тваринного світу:

Тип _____

Клас _____

Ряд _____

Підряд _____

Родина _____

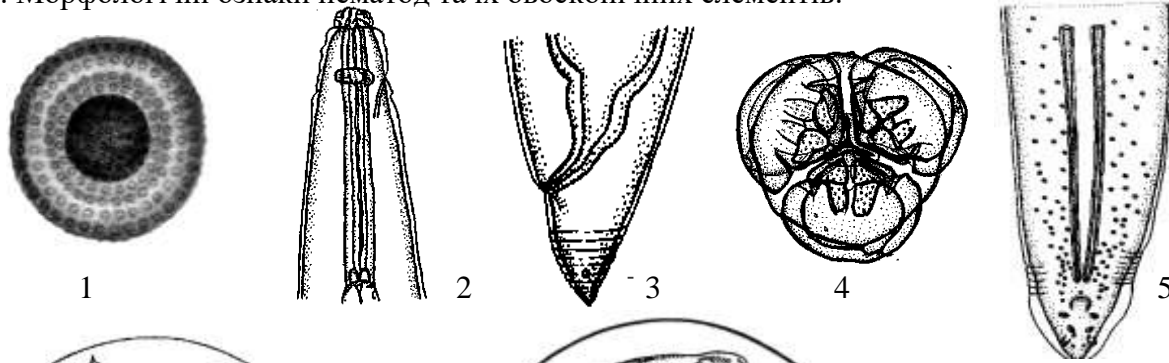
Рід _____

Родина _____

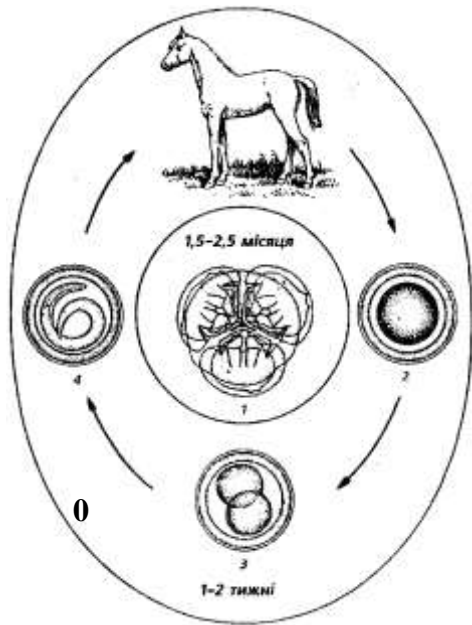
Рід _____

Параскароз – це _____

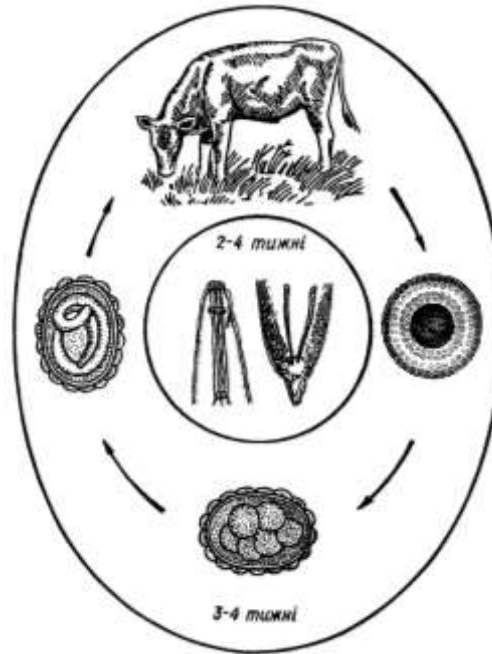
2. Морфологічні ознаки нематод та їх овоскопичних елементів:

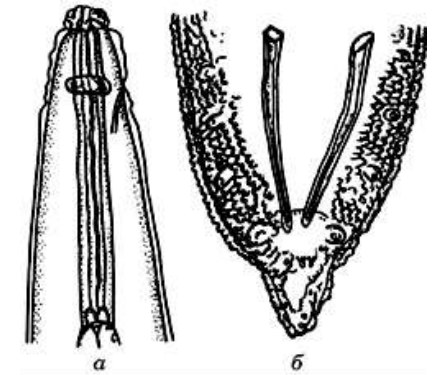
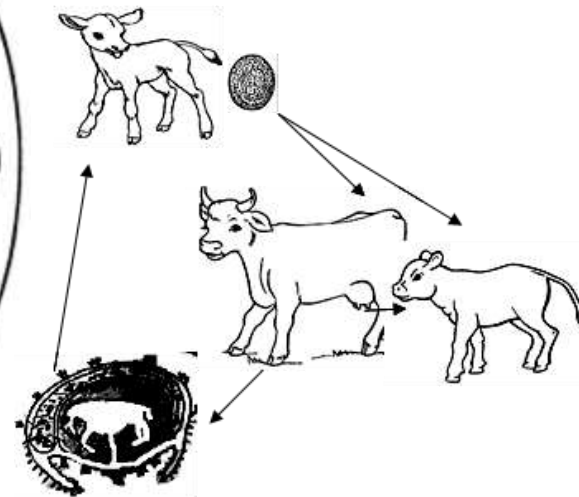
- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

Цикл розвитку параскарисів

Цикл розвитку неоаскарисів

- а – _____
- б – _____

3. Джерела інвазування і шляхи зараження однокопитних і великої рогатої худоби збудниками аскаридозів:

4. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика аскаридатозів однокопитних та великої рогатої худоби:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

5. Заходи боротьби з аскаридатозами вищеназваних сільськогосподарських тварин. Антгельмінтні засоби.

Лікування _____

Профілактика _____

6. Місце збудників аскаридатозів птахів і риб в систематиці:

Тип _____ Ряд _____

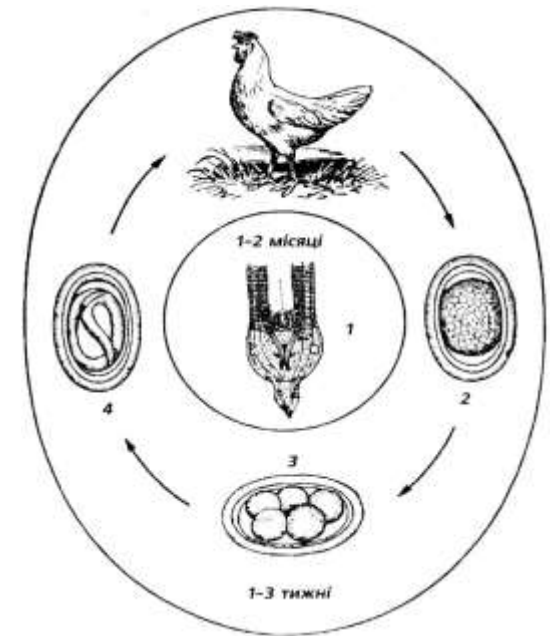
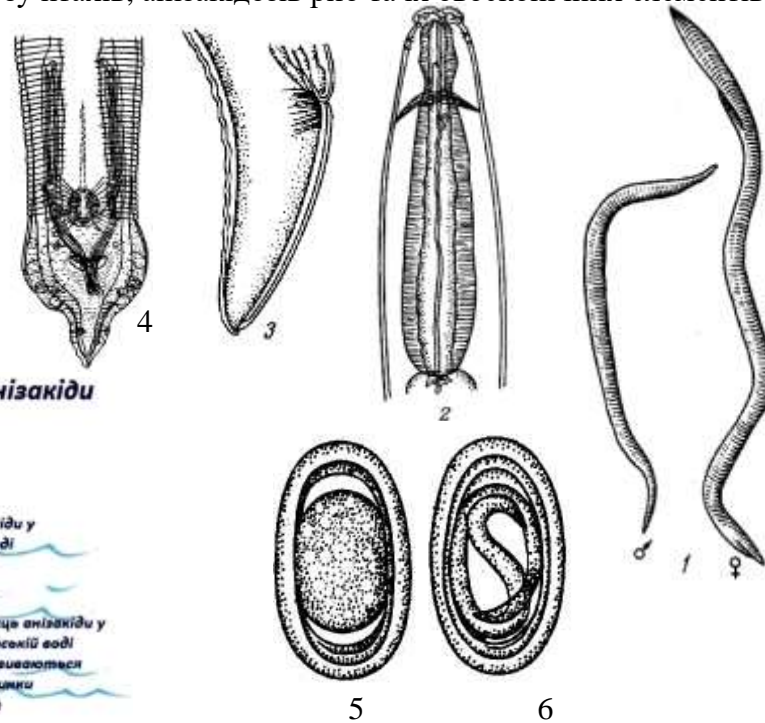
Клас _____ Підряд _____

Родина Ascaridiidae Родина Anisakidae

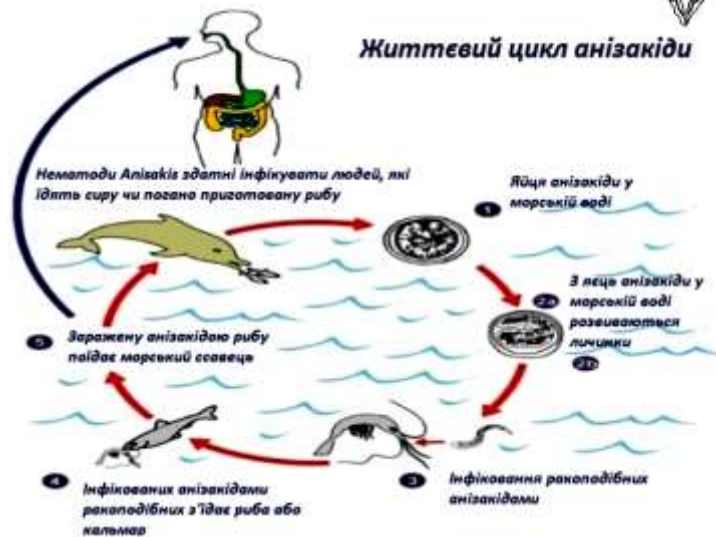
Рід Ascaridia Рід Anisakis
Рід Pseudoterranova

7. Морфологічні ознаки збудника аскаридіозу птахів, анізакідозів риб та їх овоскопичних елементів:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____

Життєвий цикл анізакіди

Цикл розвитку аскаридії:

- 1 – хвостовий кінець самця;
- 2, 3 – незрілі яйця;
- 4 – інвазійне яйце аскаридії.

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

10. Заходи боротьби з аскаридозами птахів, риб. Антгельмінтики та способи їх застосування у даних видів тварин.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, таблиці, схеми, інвазовані тварини або свіжеотримані фекалії від них. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Стронгілятози тварин: діагностика і диференціальна діагностика стронгілідозів травного тракту однокопитних, стронгілятозів травного тракту жуйних.

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Засвоїти основні морфолого-біологічні особливості нематод підряду стронгілят. Вивчити морфолого-біологічні особливості збудників стронгілідозних інвазій однокопитних України – стронгілін (*Strongylus equinus*, *Strongylus* (син. *Delafondia*) *vulgaris*, *Strongylus* (син. *Alfortia*) *edentatus*, *Triodontophorus serratus*) та близько 40 видів ціатостомін, стронгілятозів травного тракту жуйних (*Chabertia ovina*, *Oesophagostomum radiatum*, *Oe. venulosum*, *Oe. columbianum*, *Bunostomum trigonocephalum*, *B. phlebotomum*, *Nematodirus spatiger*, *Haemonchus contortus*). Визначитись з їх місцем у системі тваринного світу. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики імагінальних стронгілідозів однокопитних, ларвальних – альфортіозу, деляфондіозу, стронгільозу, основних стронгілятозів травного тракту у жуйних. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Вивчити і замалювати основні особливості будови стронгілід і стронгілят, їх овоскопічних елементів, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методологією і знати особливості загальної і спеціальної діагностики даної групи інвазій. Засвоїти особливості посмертної діагностики та диференціацію від захворювань з подібним перебігом. Ознайомитися з лікуванням хворих на стронгілідози однокопитних та стронгілятози жуйних і антгельмінтними засобами.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості збудників, означити на схемах особливості їх будови. Освоїти особливості діагностики інвазій у тварин. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце збудників стронгілідозів травного тракту в системі тваринного світу:

Тип _____

Родина _____

Клас _____

Підродина _____

Підродина _____

Ряд _____

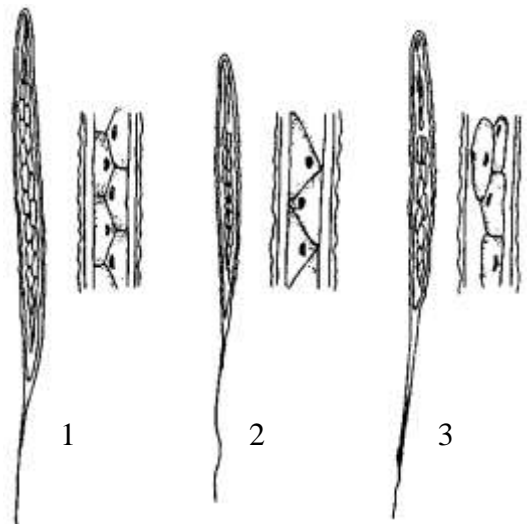
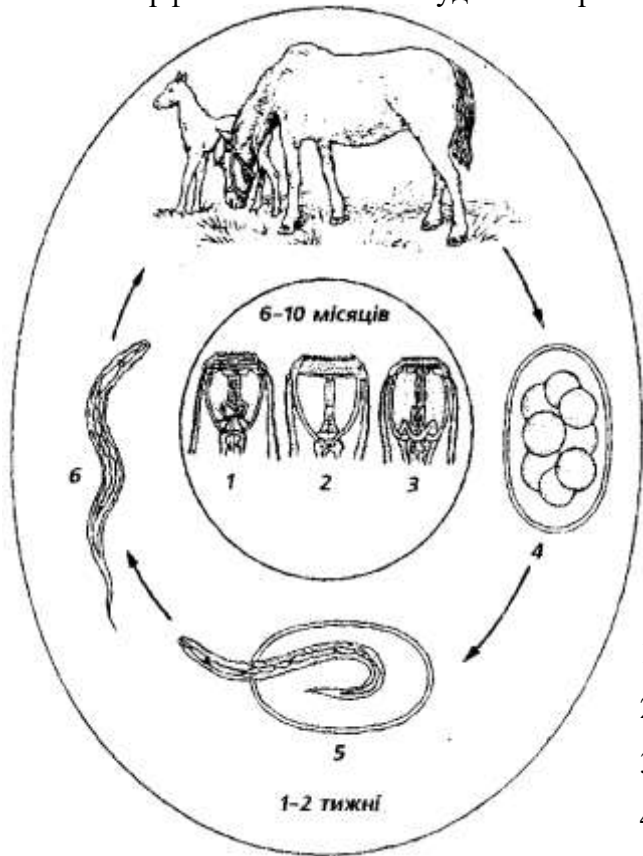
Рід _____

Рід _____

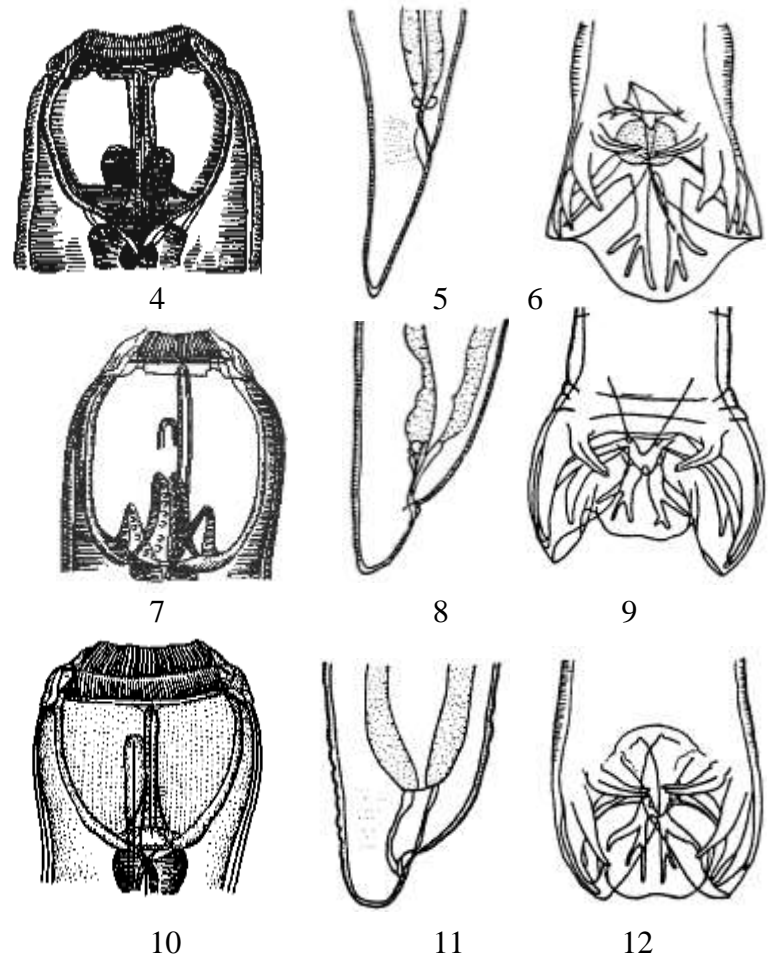
Підряд _____

Стронгілідози травного тракту однокопитних – це _____

2. Морфологічні ознаки збудників стронгілідозів однокопитних:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____
- 7 – _____
- 8 – _____
- 9 – _____

- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____
- 7 – _____
- 8 – _____
- 9 – _____
- 10 – _____
- 11 – _____
- 12 – _____

Цикл розвитку стронгілід коней:

1, 2, 3 – ротові капсули; 4 – незріле яйце;
 5 – вихід личинки першої стадії з яйця нематоди; 6 – інвазійна личинка.

3. Джерела інвазій і шляхи зараження однокопитних стронгілідами.

4. Особливості діагностики і диференціальна діагностика нематод родини стронгілід у однокопитних:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

5. Заходи боротьби і профілактика стронгілідозів у однокопитних.

Лікування _____

Профілактика _____

6. Місце основних збудників стронгілятозних інвазій жуйних в системі тваринного світу:

Тип _____	Ряд _____		
Клас _____	Підряд _____		
Родина _____	Родина _____	Родина _____	Родина _____
Рід _____	Рід _____	Рід _____	Рід _____
	Рід _____		

Стронгілятози травного тракту жуйних – це _____

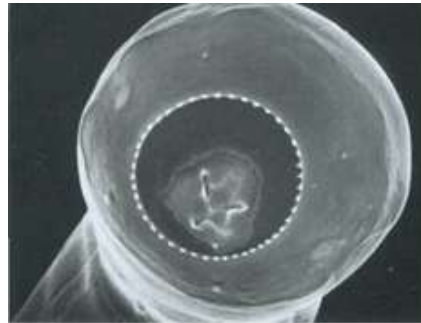
7. Джерела інвазування та шляхи зараження жуйних збудниками стронгілятозів травного тракту:

8. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика стронгілятозів травного тракту жуйних:

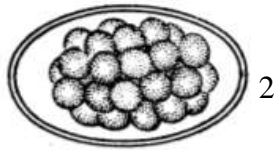
Клінічні ознаки _____

9. Морфологічні ознаки основних видів стронгілат – паразитів травного тракту жуйних:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

1

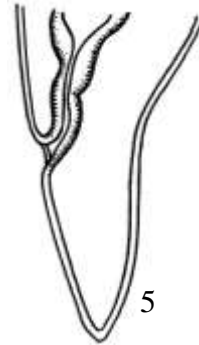
2

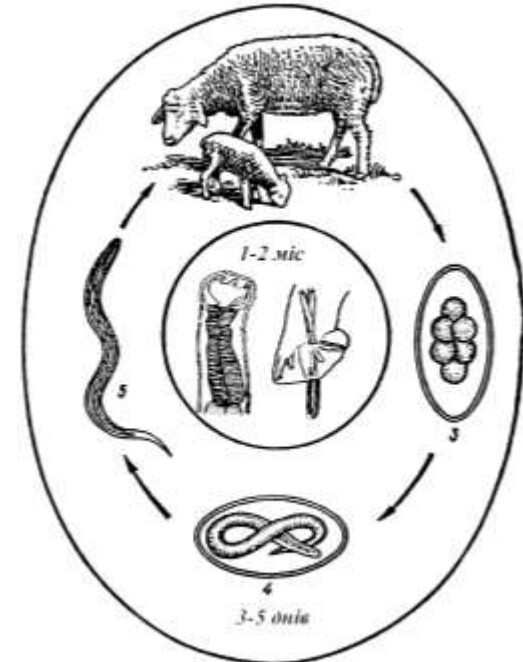
3

4

5

Цикл розвитку хабертій

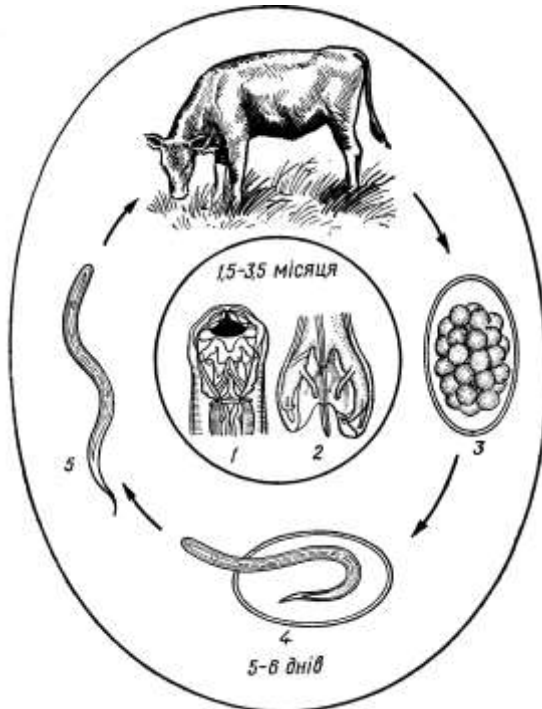
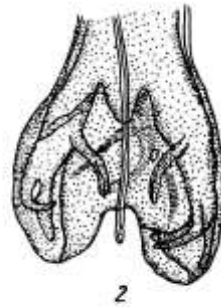

Схема розвитку буностом

1

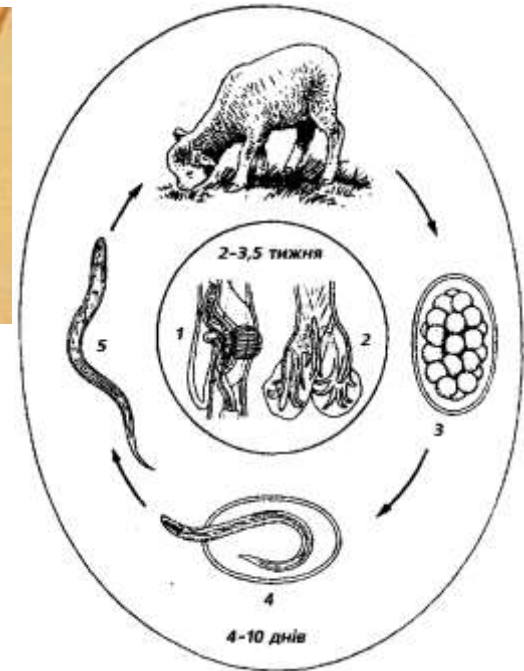
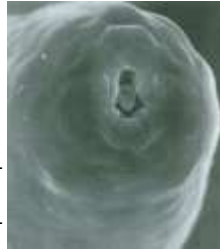
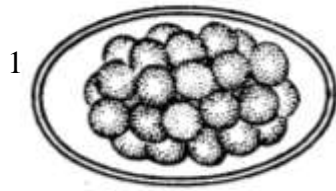

2

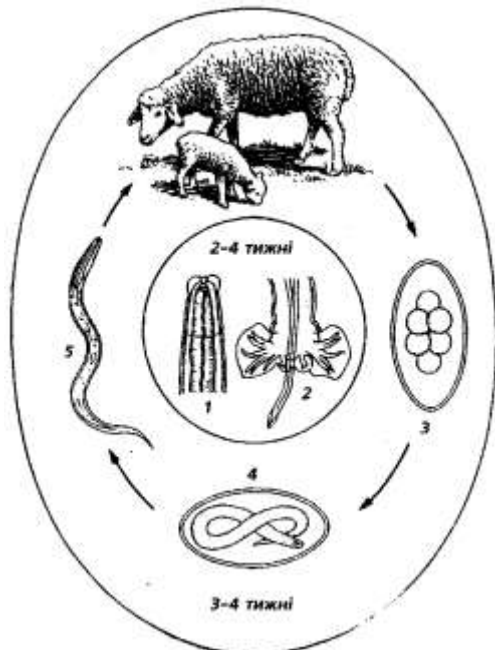

3

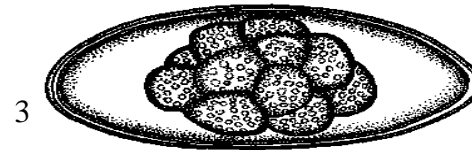
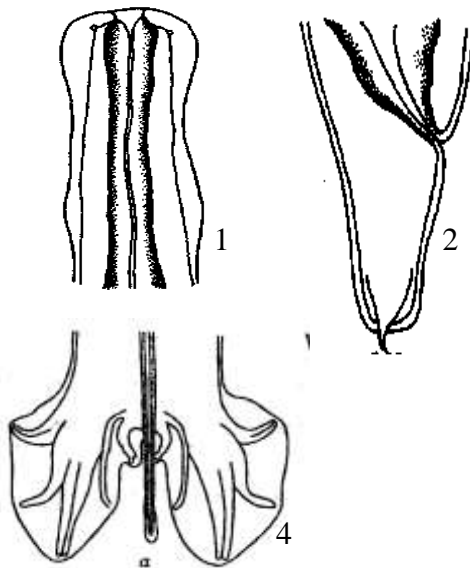
- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

Цикл розвитку гемонхусів

Цикл розвитку нематодірусів

- 1 — _____
- 2 — _____
- 3 — _____
- 4 — _____

Патологоанатомічні зміни _____

ТЕМА: Діагностика і диференціальна діагностика анкілостоматидозів м'ясоїдних, езофагостомозу свиней та амідостомозу гусей.

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфолого-біологічні особливості збудників стронгілятозів травного тракту свиней (*Oesophagostomum dentatum*, *Ollulanus tricuspis*, *O. suis*), м'ясоїдних (*Ancylostoma caninum*, *Uncinaria stenocephala*) і гусей (*Amidostomum anseris*). Визначитись з їх місцем у системі тваринного світу. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики езофагостомозу і олуланозу у свиней, анкілостомозу і унцинаріозу у м'ясоїдних та амідостомозу у гусей. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Вивчити за допомогою макро- та мікропрепаратів морфологічні особливості збудників стронгілятозів травного тракту свиней, м'ясоїдних і гусей. Ознайомитися з овоскопічними елементами гельмінтів. Освоїти особливості діагностики і диференціальної діагностики цих захворювань. Ознайомитися із зразками антгельмінтиків, їх застосуванням з лікувальною і профілактичною метою.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості збудників, означити на схемах особливості їх будови. Освоїти особливості діагностики інвазій у тварин. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце основних збудників стронгілятозних інвазій травного тракту свиней, м'ясоїдних та гусей в системі тваринного світу:

Тип _____

Ряд _____

Клас _____

Підряд _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

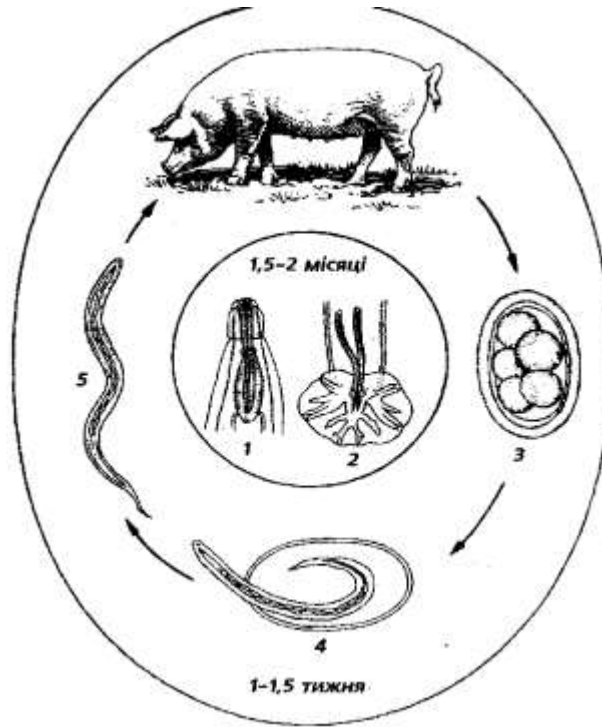
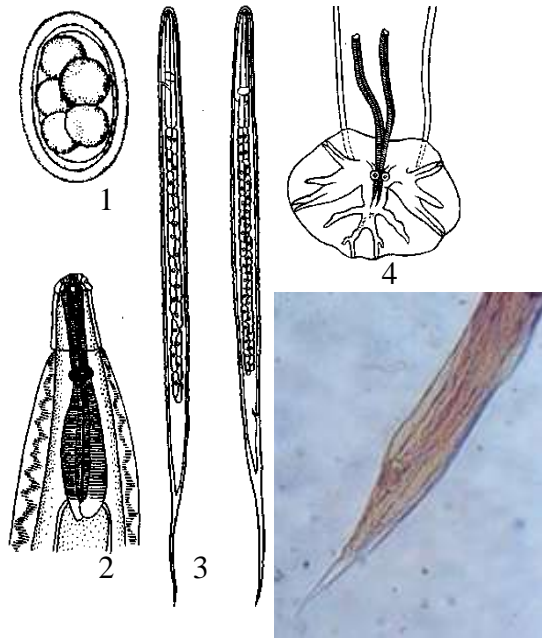
Рід _____

Рід _____

Езофагостомоз – це _____

2. Морфологічні ознаки основних видів стронгілят – паразитів травного тракту свиней, м'ясоїдних, та гусей:

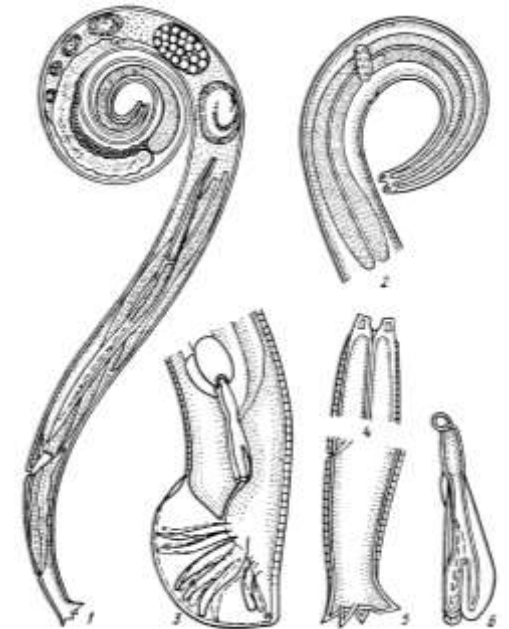
Oesophagostomum dentatum

Цикл розвитку езофагостом:

- 1 – головний кінець; 2 – хвостовий кінець самця;
- 3 – незріле яйце; 4 – вихід личинки з яйця;
- 5 – інвазійна личинка нематоди.

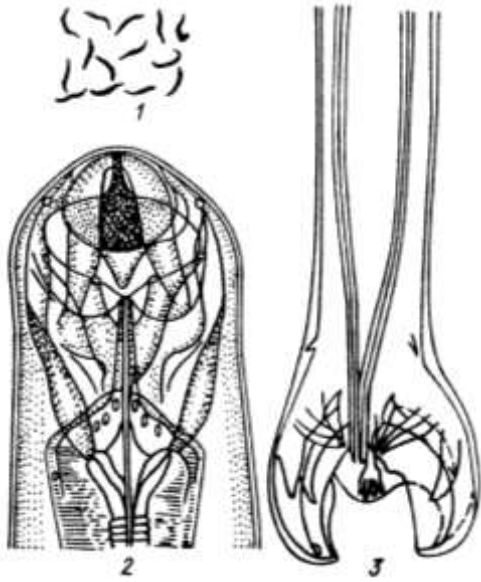
Ollulanus tricuspis, O. suis

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____

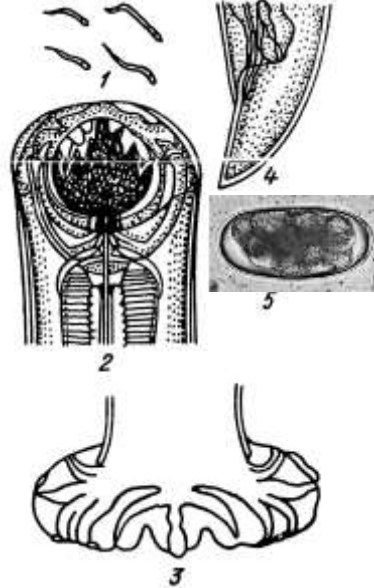
Анкілостомоз і унцинаріоз – це _____

Uncinaria stenocephala

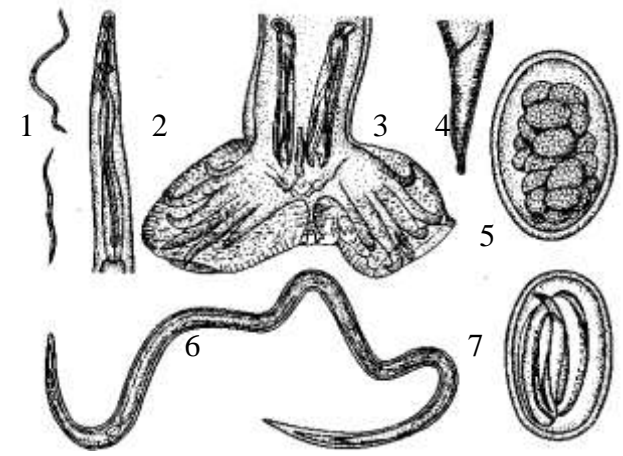
- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

Ancylostoma caninum

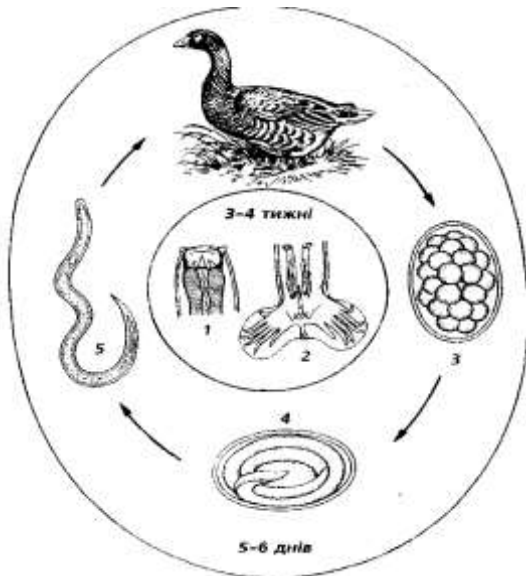

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

Amidostomum anseris

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____
- 7 – _____

Амідостомоз – це _____

Цикл розвитку збудника амідостомозу:

1 – головний кінець нематоди; 2 – хвостовий кінець самця;
 3 – незріле яйце; 4 – зріле яйце; 5 – інвазійна личинка амідостоми

3. Джерела інвазування та шляхи зараження збудниками стронгілятозів травного тракту свиней, собак та птахів:

4. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика стронгілятозів травного тракту свиней, собак та птахів:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

5. Заходи боротьби та шляхи профілактики стронгілятозних інвазій шлунково-кишкового тракту свиней, м'ясоїдних та гусей.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, таблиці, схеми, інвазовані тварини або свіжеотримані фекалії від них. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Діагностика і диференціальна діагностика стронгілятозів дихальних шляхів жуйних тварин, метастронгільозу свиней та сингамозу птахів.**Місце проведення заняття** – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити будову і основні морфологічні ознаки збудників стронгілятозів дихальних шляхів у жуйних (*Dictyocaulus viviparus*, *D. filaria*, *Muellerius capillaris* та ін.), метастронгільозу свиней (*Metastrongylus elongatus*, *M. salmi*, *M. pudendotectus*) та сингамозу птахів (*Syngamus trachea*, *S. skrjabinomophora*, *S. merulae*), визначитися з їх місцем у системі тваринного світу. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики диктіокаульозів у жуйних та мюлеріозу у дрібної рогатої худоби, стронгілятозів дихальних шляхів у свиней і птахів. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Вивчити і замалювати чи означити на наведених схемах основні (діагностичні) морфологічні ознаки стронгілят дихальних шляхів жуйних збудників метастронгільозу і сингамозу, їх овоскопічних елементів, знати особливості їх біології. Ознайомитися з проміжним хазяїном збудника мюлеріозу дрібної рогатої худоби. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики та провести диференціацію від захворювань з подібним перебігом. Засвоїти методологію посмертної діагностики. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування при проведенні лікувально-профілактичних дегельмінтизацій.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості збудників, означити на схемах особливості їх будови. Освоїти особливості діагностики інвазій у тварин. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання**1. Місце основних збудників стронгілятозних інвазій в системі тваринного світу:**

Тип _____ Ряд _____

Клас _____ Підряд _____

Родина _____ Родина _____

Рід _____ Рід _____

Диктіокаульоз – це _____

2. Морфологічні ознаки основних видів стронгілат – паразитів дихальних шляхів жуйних:

Dictyocaulus filaria, Dictyocaulus viviparus

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____

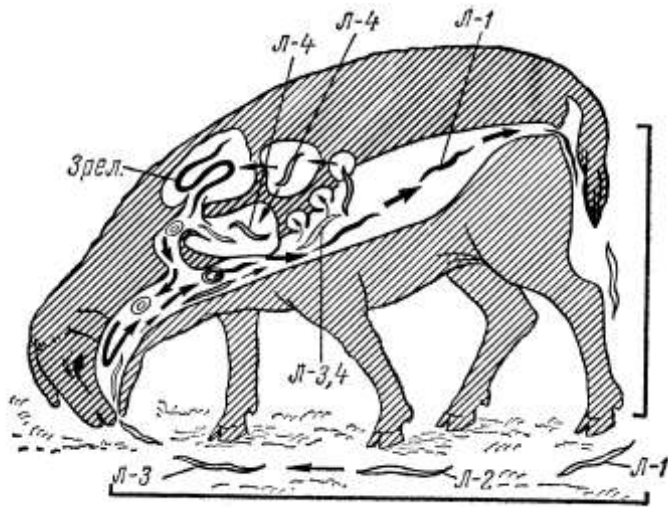
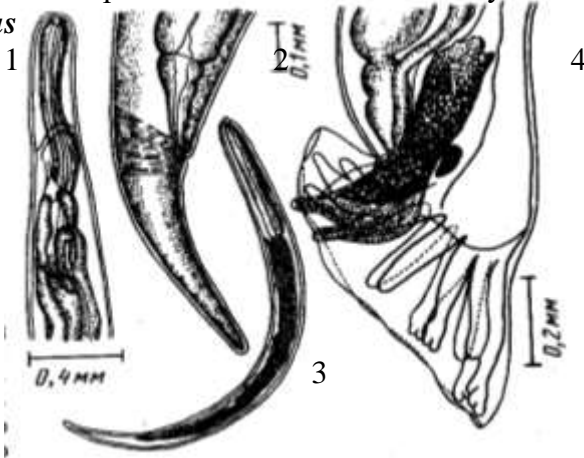

Схема розвитку диктіокаул

Ротовий отвір, оточений губами *Dictyocaulus viviparus*

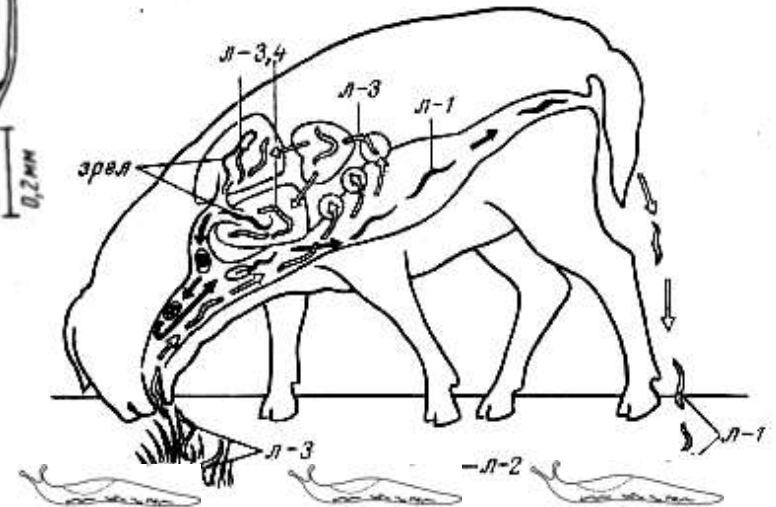
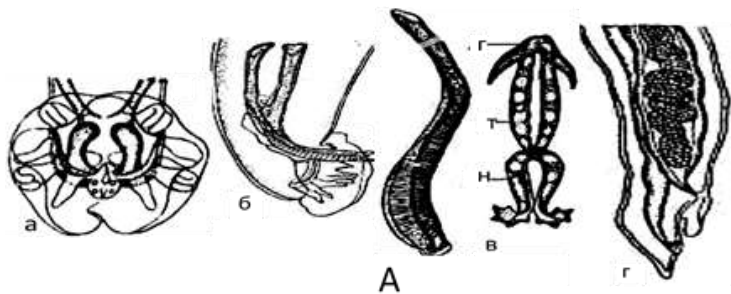
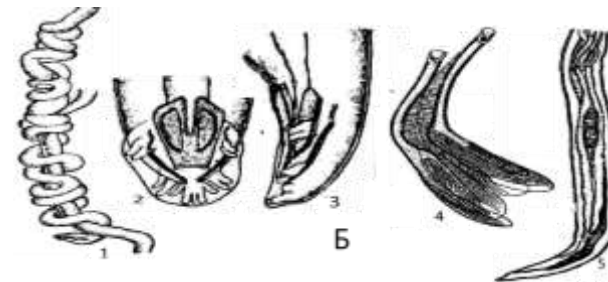

Схема розвитку протостронгілід

А

А – *Protostrongylus kochi*: а – хвостовий кінець (бурса) самця вентрально, б – хвостовий кінець (бурса) латерально, в – спікула (зліва), рульок справа (г – головка рульки, т – тіло, н – ніжки), г – хвостовий кінець самки;

Б

Б – *Muellerius capillaris*:

1 – самець, який обвив своїм тілом тіло самки, 2 – хвостовий кінець (бурса) самця з дорсо-вентральної сторони, 3 – хвостовий кінець самця латерально, 4 – спікули, 5 – хвостовий кінець самки, 6 – головний кінець тіла паразита.

Мюллеріоз – це _____

3. Джерела інвазування та шляхи зараження жуйних збудниками стронгілятозів дихальних шляхів:

4. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика стронгілятозів дихальних шляхів у жуйних:
Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

5. Заходи боротьби та шляхи профілактики стронгілятозних інвазій дихальних шляхів у жуйних.

Лікування _____

Профілактика _____

6. Місце збудників метастронгільозу свиней і сингамозу птахів у системі тваринного світу:

Тип _____ Ряд _____

Клас _____ Підряд _____

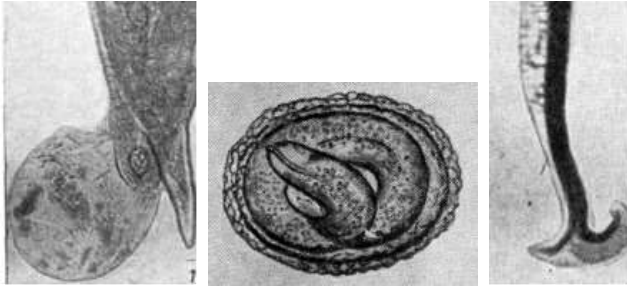
Родина _____ Родина _____

Рід _____ Рід _____

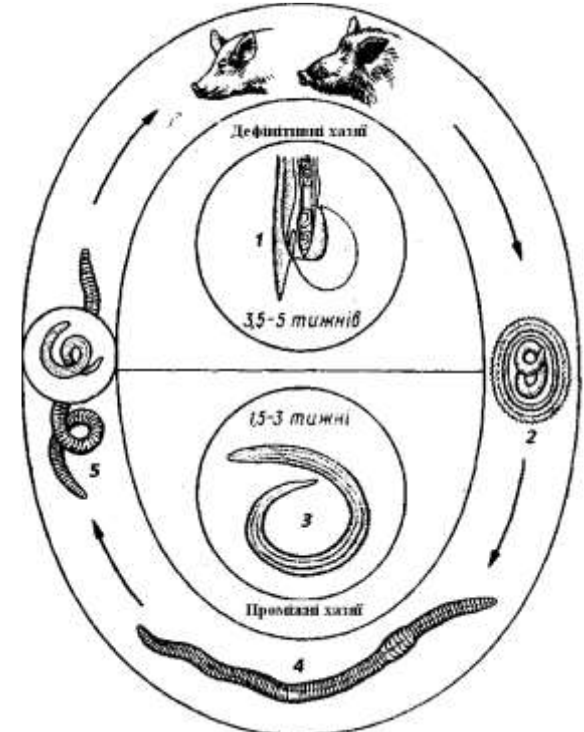
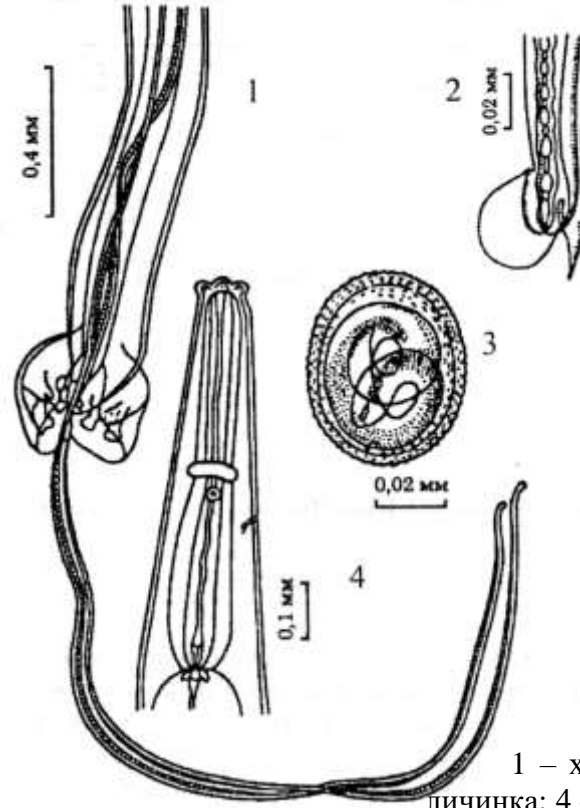
Метастронгільоз – це _____

7. Морфологічні ознаки збудників стронгілятозів дихальних шляхів свиней і птахів:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____

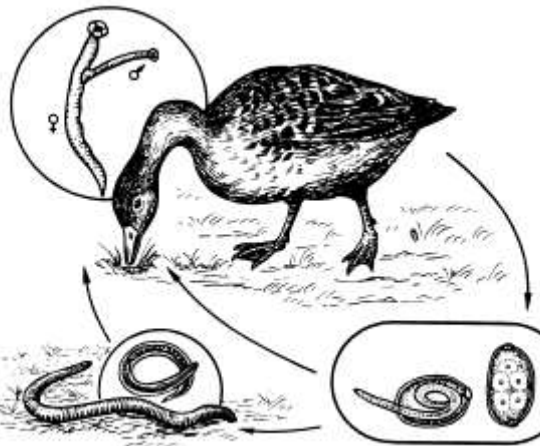

Хвостовий кінець самки, яйце і дистальний кінець спікули самця *M. pudendotectus*

Цикл розвитку метастронгілюсів:

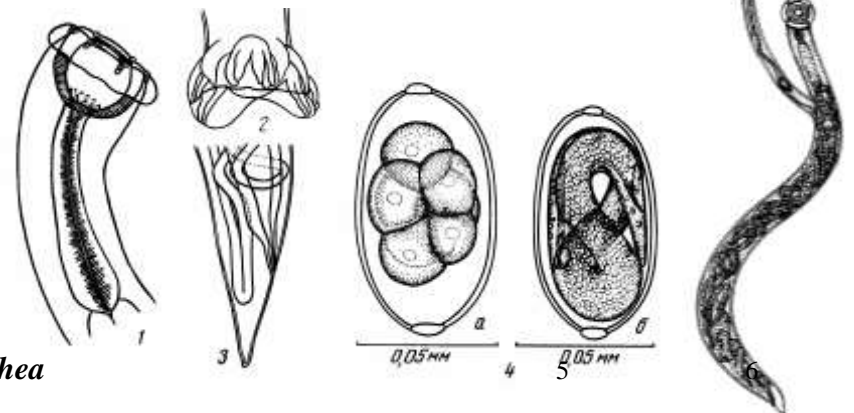
1 – хвостовий кінець самки; 2 – яйце; 3 – інвазійна личинка; 4 – дощовий черв'як; 5 – личинка метастронгілід у дощовому черв'яку.

Цикл розвитку сингамусів

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____

Syngamus trachea

8. Джерела та шляхи інвазування тварин збудниками метастронгільозу і сингамозу:

9. Особливості комплексної прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика метастронгільозу і сингамозу тварин:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

10. Заходи боротьби з метастронгільозом свиней і сингамозом птахів, шляхи їх профілактики. Антгельмінтики.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, лупи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, проміжні хазяї, таблиці, схеми, інвазовані тварини або свіжеотримані фекалії від них. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Трихуратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика трихурозів та трихінельозу тварин.

Місце проведення заняття – аудиторія, копроскопічна лабораторія, музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфолого-біологічні особливості збудників трихуратозів свиней (*Trichuris suis*), жуйних (*T. ovis*), м'ясоїдних тварин (*T. canis*, *T. vulpis*), трихінельозу тварин (*Trichinella spiralis*, *T. nativa*, *T. nelsoni*, *T. pseudospiralis*), визначитися з їх місцем у сучасній класифікації паразитичних червей. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики трихурозів тварин та трихінельозу. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Вивчити за допомогою макро- та мікропрепаратів морфологічні особливості збудників трихурозу свиней, жуйних і м'ясоїдних тварин, трихінельозу. Освоїти особливості прижиттєвої, посмертної і диференціальної діагностики цих захворювань. Ознайомитися з овоскопічними елементами трихурисів. Провести трихінелоскопію м'язової тканини компресорним методом. Ознайомитися із зразками антгельмінтиків, їх застосуванням з лікувальною і профілактичною метою.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі навчальних інформаційних ресурсів ХДЗВА (MOODLE)».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових і постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості збудників трихурозу свиней, жуйних і м'ясоїдних, їх овоскопічні елементи, збудників трихінельозу, їх личинкові стадії.

Провести лабораторне дослідження свіжеотриманих фекалій від свиней, м'ясоїдних або жуйних тварин, поставити діагноз, призначити лікування. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце основних збудників трихурозів свиней, жуйних, м'ясоїдних та збудників трихінельозу тварин в системі тваринного світу:

Тип _____ Родина _____ Родина _____

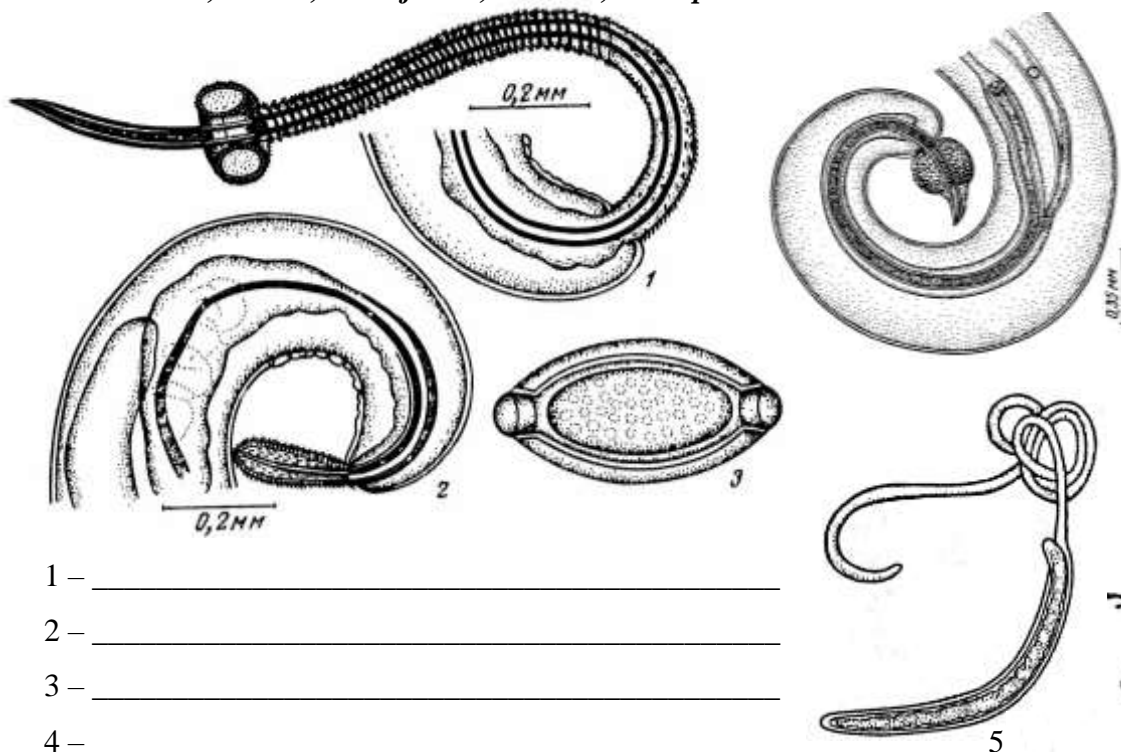
Клас _____ Рід _____ Рід _____

Ряд _____

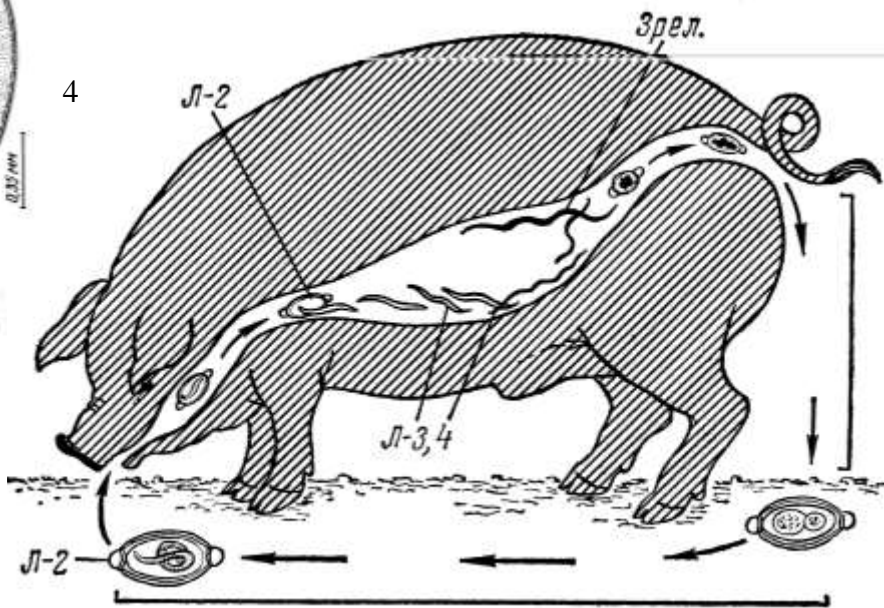
Підряд _____

Трихуроз – це _____

2. Морфологічні ознаки основних видів збудників трихурозів – паразитів свиней, жуйних та м'ясоїдних.
Trichuris suis, T. ovis, T. skrjabini, T. canis, T. vulpis

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

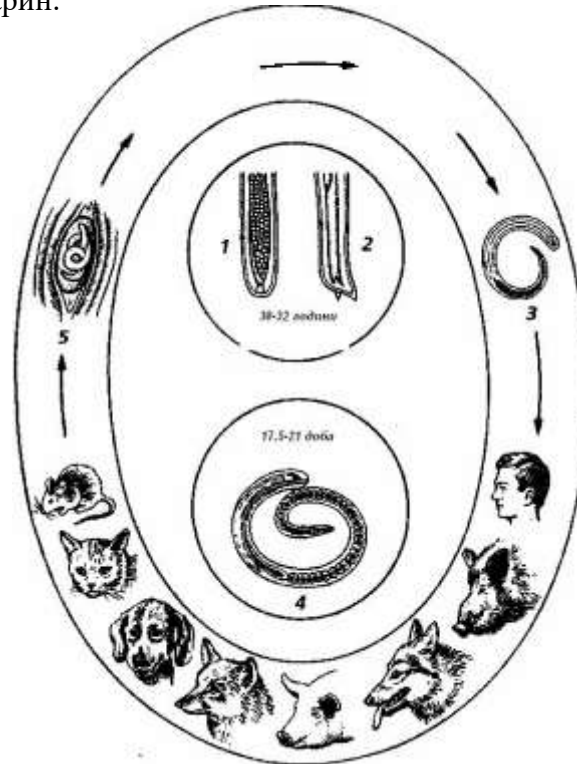
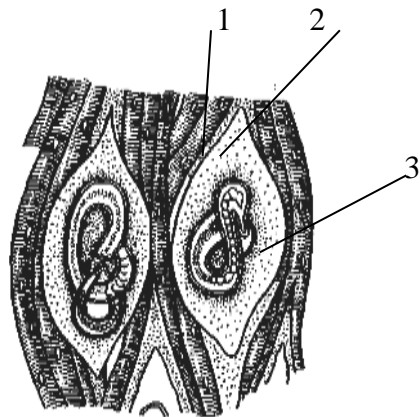

Цикл розвитку трихурисів у свиней

Трихінельоз – це _____

3. Морфологічні ознаки збудників трихінельозу тварин.
Trichinella – личинкова стадія

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

Трихінели

- а – _____
- б – _____
- в – _____

Цикл розвитку трихінели:

1 – хвостовий кінець самки; 2 – хвостовий кінець самця; 3 – личинка I стадії;
 4 – інвазійна личинка; 5 – м'язова і тканинна личинка трихінели в капсулі.

4. Джерела інвазування та шляхи зараження збудниками трихурозів і трихінельозу тварин:

5. Особливості комплексної прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика трихурозів і трихінельозу тварин:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

6. Заходи боротьби та шляхи профілактики з трихурозами і трихінельозом тварин.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, таблиці, фотоілюстрації, схеми, свіжеотримані фекалії від тварин, все необхідне для проведення копроскопічного дослідження за Фюлеборном. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Спіруратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика телязіозу великої рогатої худоби та спіруратозів птахів (тетрамероз, стрептокарроз і ехінуріоз).

Місце проведення заняття – аудиторія, копроскопічна лабораторія, музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфолого-біологічні особливості збудників спіруратозів тварин: телязіозу великої рогатої худоби (*Thelazia rhodesi*, *Th. gulosa*, *Th. skrjabini*), тетрамерозу (*Tetrameres fissispina*), стрептокаррозу (*Streptocara crassicauda*), ехінуріозу (*Echinuria uncinata*), визначитися з їх місцем у сучасній класифікації паразитичних червей. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики та диференціальну діагностику спіруратозів великої рогатої худоби і птахів. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і з особливостями їх застосування.

Завдання: Вивчити морфологічні ознаки гельмінтів цих родин, знати особливості їх розвитку. Освоїти особливості прижиттєвої, посмертної і диференціальної діагностики цих захворювань. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі навчальних інформаційних ресурсів ХДЗВА (MOODLE)».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити морфологічні особливості збудників, замалювати чи означити їх на схемах. Провести клініко-паразитологічне дослідження хворих тварин або дослідити змиви з кон'юнктивальних порожнин при телязіозі, хворій птиці або свіжеотриманих фекалій при тетрамерозі, стрептокаррозі та ехінуріозі, поставити діагноз, провести диференціальну діагностику хвороб. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

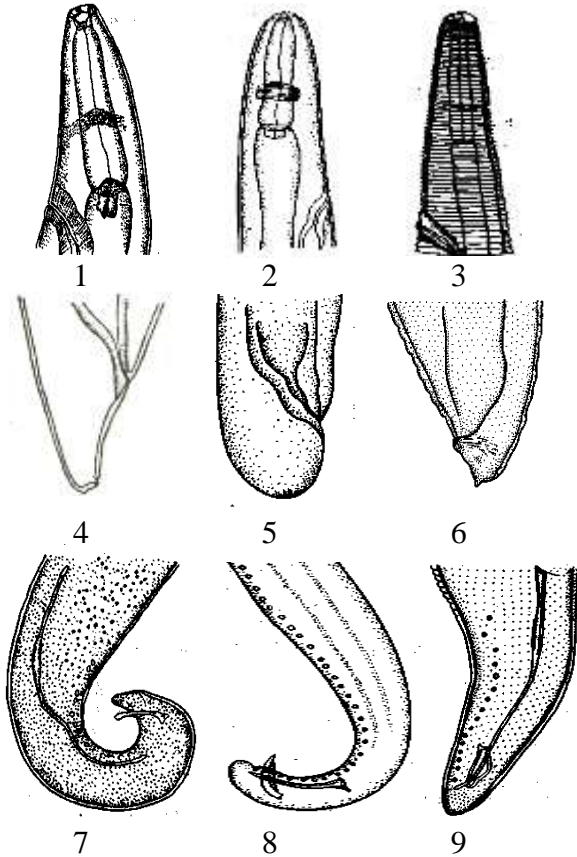
Виконання завдання

1. Місце збудників телязіозу великої рогатої худоби та спіруратозів птахів у системі тваринного світу:

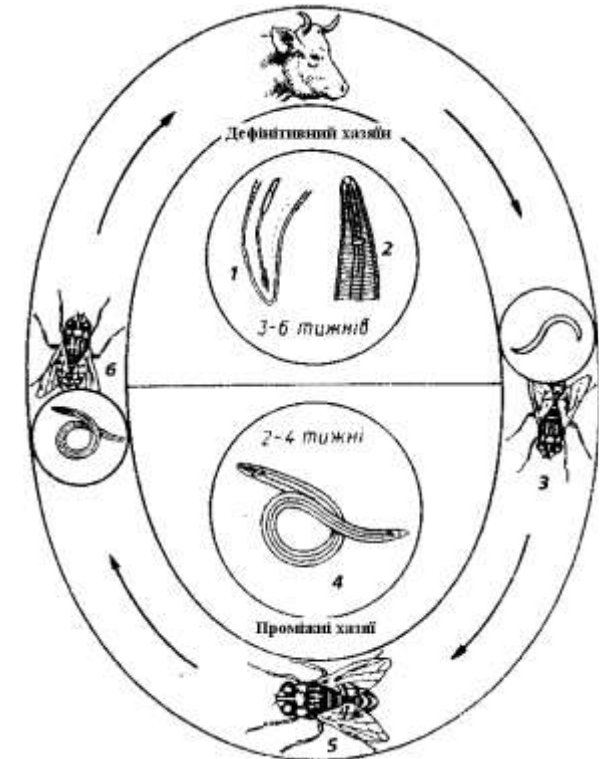
Тип _____	Ряд _____	
Клас _____	Підряд _____	
Родина _____	Родина _____	Родина _____
Рід _____	Рід _____	Рід _____
		Рід _____

Телязіоз – це _____

2. Морфологічні ознаки збудників телязіїзу великої рогатої худоби:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____
- 7 – _____
- 8 – _____
- 9 – _____
- 10 – личинки телязій першої стадії;
- 11 – личинка третьої стадії.

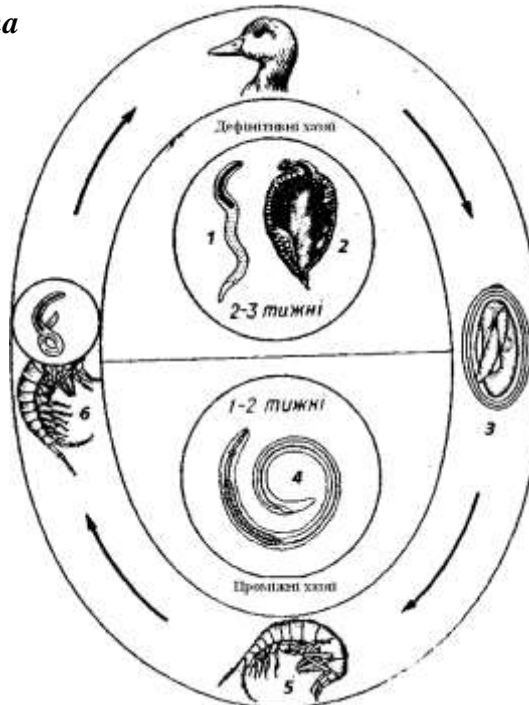
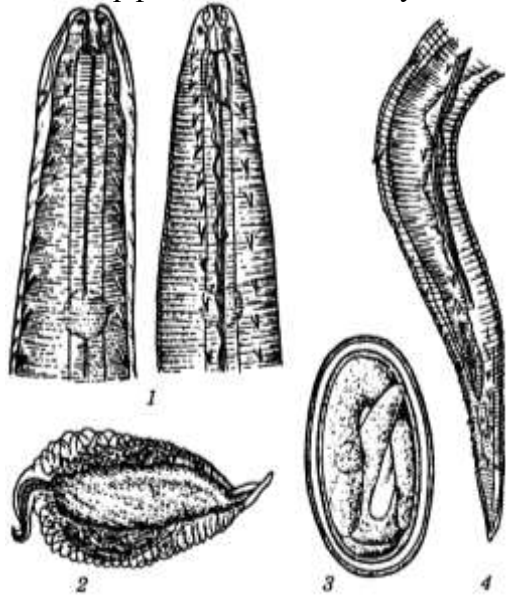
Цикл розвитку телязій:

1 – хвостовий кінець самця; 2 – головний кінець телязії;
 3 – личинка першої стадії; 4 – інвазійна личинка; 5 – муха польова, або корівниця;
 6 – корівниця з личинкою телязій.

Тетрамероз – це _____

3. Морфологічні ознаки збудників спіруратозів птахів:

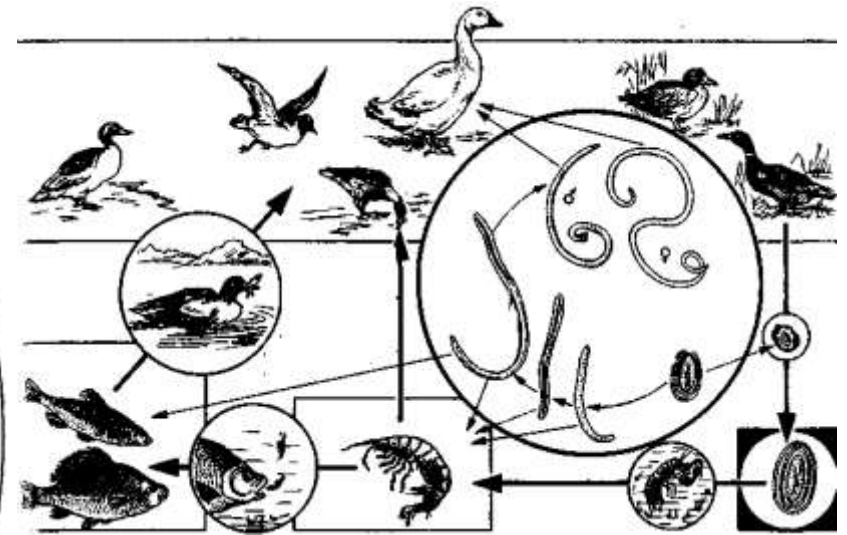
Tetrameres fissispina

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____

Цикл розвитку тетрамересів:

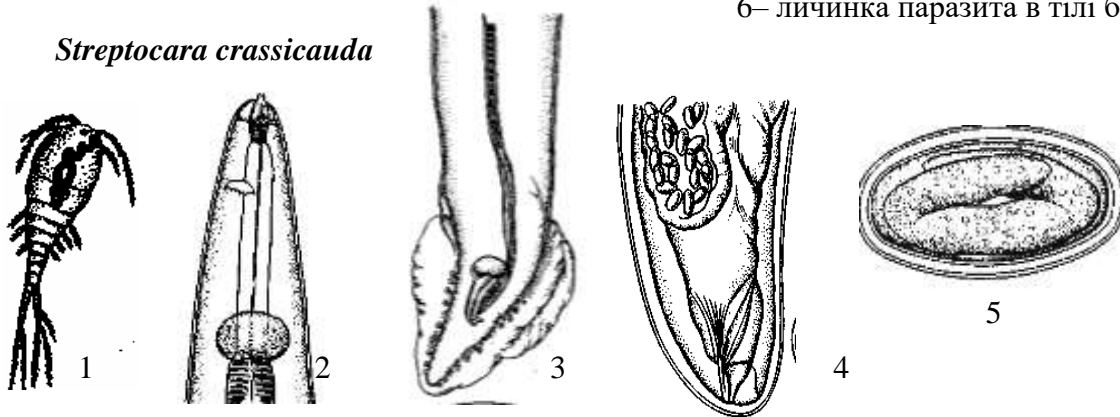
- 1 – самець; 2 – самка нематоди; 3 – яйце;
- 4 – інвазійна личинка тетрамереса; 5 – рачок-бокоплав;
- 6 – личинка паразита в тілі бокоплава.

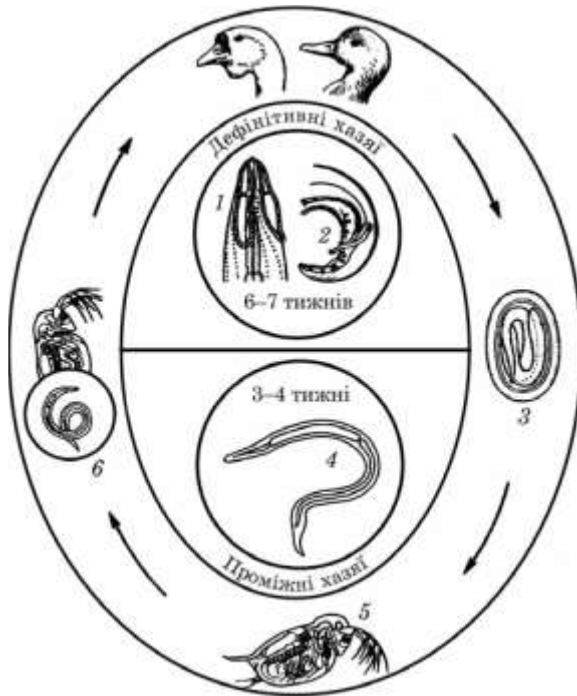
Цикл розвитку стрептокар:

- 1 – дефінітивний хазяїн; 2 – яйце; 3 – личинка I стадії;
- 4 – личинка II стадії; 5 – личинка III стадії;
- 6 – проміжний хазяїн; 7 – резервуарний хазяїн.

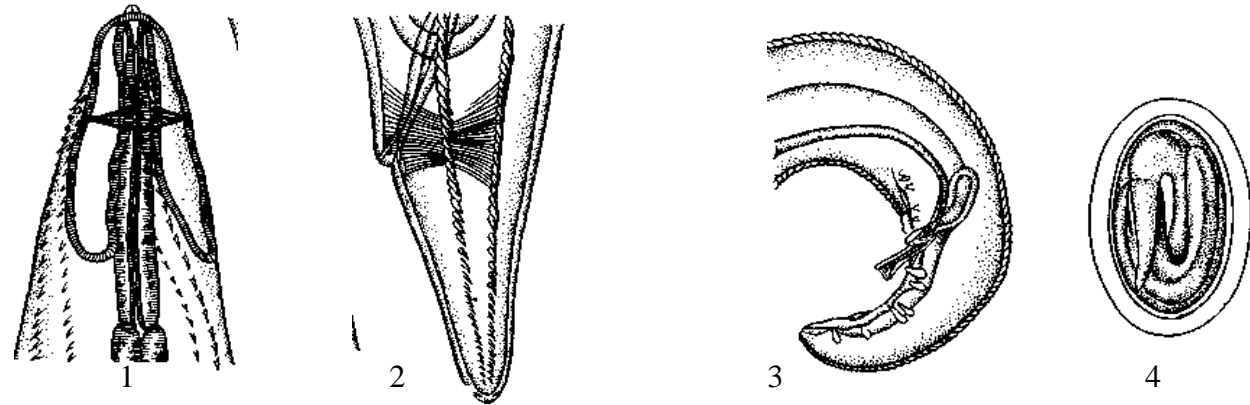
Streptocara crassicauda

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

Echinuria uncinata

1 – _____ 3 – _____
 2 – _____ 4 – _____

Цикл розвитку ехінурій:

1 – головний кінець, 2 – хвостовий кінець самця;
 3 – яйце; 4 – інвазійна личинка; 5 – дафнія;
 6 – личинка паразита в тілі дафнії.

4. Джерела та шляхи інвазування тварин збудниками телязіозу, птахів збудниками тетрамерозу, стрептокарозу та ехінуріозу:

5. Особливості комплексної прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика телязіозу, спіруратозів птахів:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

6. Заходи боротьби і шляхи профілактики з телязіозом великої рогатої худоби, спіруратозами птахів.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, лупи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, проміжні хазяї, таблиці, фотоілюстрації, схеми, інвазовані тварини. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

**ТЕМА: Філяріатози тварин: діагностика і диференціальна діагностика онхоцеркозів і сетаріозів жуйних і коней.
Діагностика і диференціальна діагностика парафіляріозу коней, диروفіляріозу собак.**

Місце проведення заняття – аудиторія, копроскопічна лабораторія, музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити основні морфолого-біологічні особливості нематод підряду філяріата, збудників онхоцеркозів і сетаріозів жуйних і коней (*Onchocerca gutturosa*, *O. lienalis*, *O. cervicalis*, *O. reticulata*, *Setaria labiatopapillosa*, *S. cervi*, *S. digitata*, *S. equina*), парафіляріозу коней (*Parafilaria multipapillosa*), диروفіляріозу собак (*Dirofilaria immitis*, *D. repens*), визначитися з їх місцем у сучасній класифікації паразитичних червей. Освоїти методи комплексної прижиттєвої і посмертної діагностики та диференціальну діагностику онхоцеркозів і сетаріозів у жуйних і коней, збудників парафіляріозу у коней, диروفіляріозу у собак. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Вивчити і замалювати або позначити на схематичному зображенні діагностичні особливості будови філяріат, їх овоскопічних елементів і личинок, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методологією і знати особливості загальної і спеціальної діагностики даної групи інвазій. Засвоїти особливості посмертної діагностики та диференціацію від захворювань з подібним перебігом. Ознайомитися з лікуванням хворих на філяріатози тварин та антгельмінтними засобами.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі навчальних інформаційних ресурсів ХДЗВА (MOODLE)».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також постійних і тимчасових мікропрепаратах вивчити діагностичні ознаки філяріат і означити їх. Провести клініко-паразитологічне обстеження коня або великої рогатої худоби, або собак, або крові від них, поставити діагноз і призначити лікування. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце збудників онхоцеркозів і сетаріозів жуйних і коней, парафіляріозу коней, диروفіляріозу м'ясоїдних в системі тваринного світу:

Тип _____ Ряд _____

Клас _____ Підряд _____

Родина _____ Родина _____ Родина _____

Рід _____ Рід _____ Рід _____ Рід _____

Онхоцеркоз – це _____

2. Морфологічні ознаки збудників ситаріозів і онхоцеркозів жуйних і коней, парафіляріозу коней та дирофіляріозу м'ясоїдних тварин:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

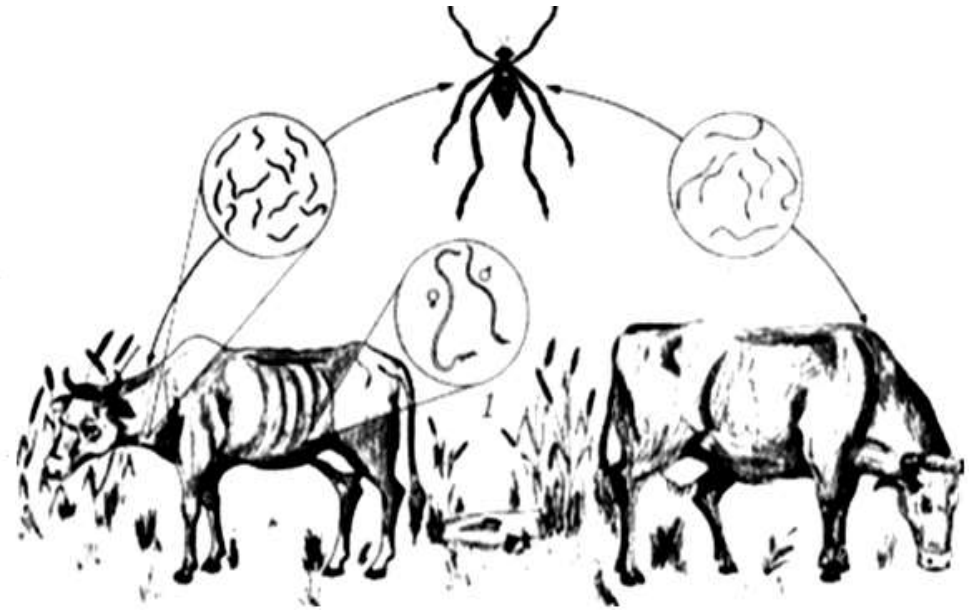
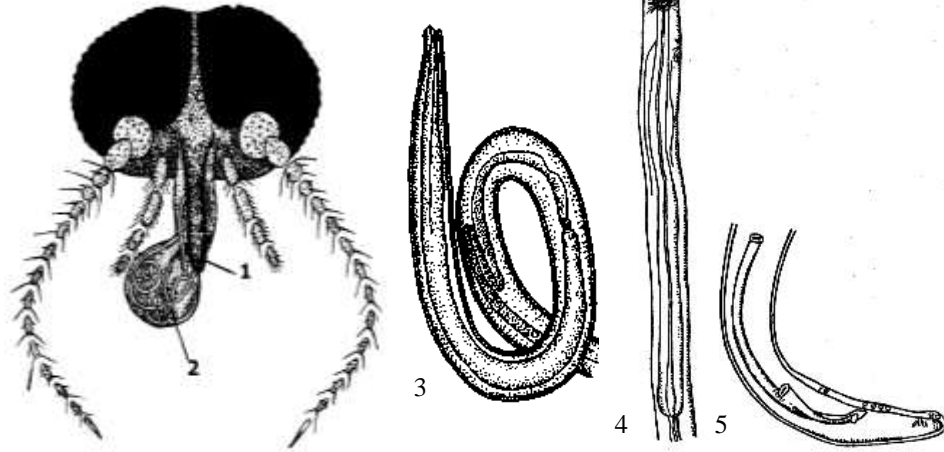
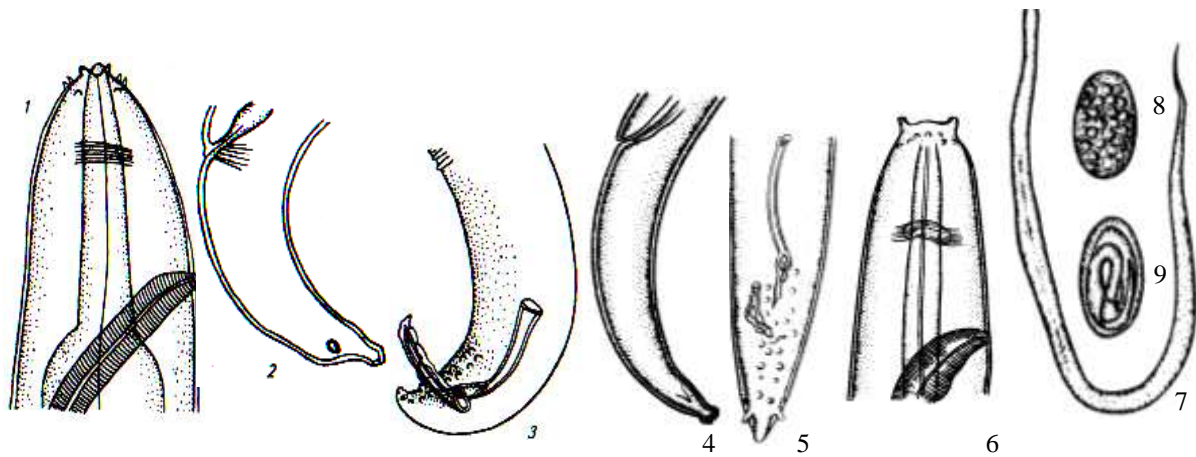

Схема розвитку ситарій

Setaria equina

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

Setaria labiatopapillosa

- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____
- 7 – _____
- 8 – _____
- 9 – _____

- 1 — _____
- 2 — _____
- 3 — _____

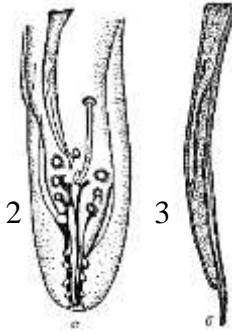
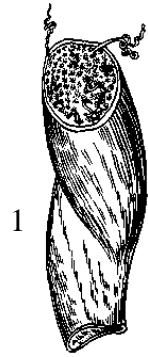
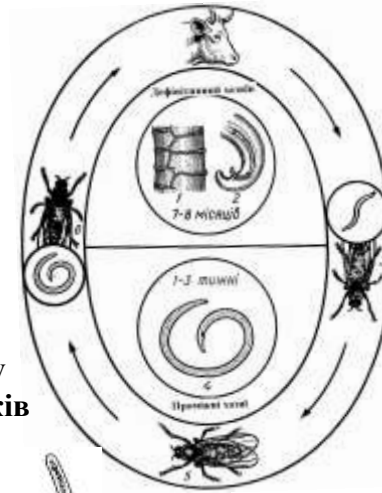
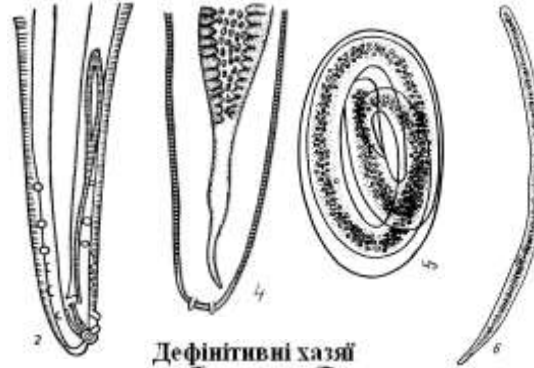

Схема розвитку онхоцерків

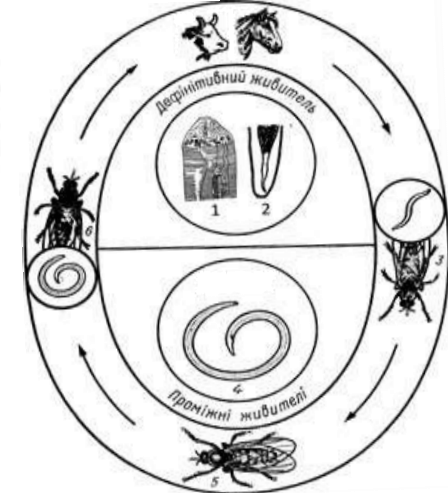

Parafilaria multipapillosa

- 1 — _____
- 2 — _____
- 4 — _____
- 5 — _____
- 6 — _____

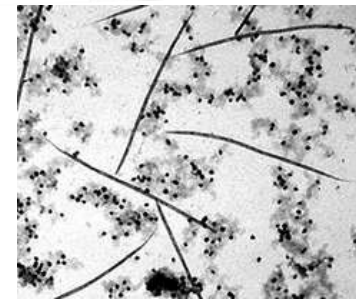
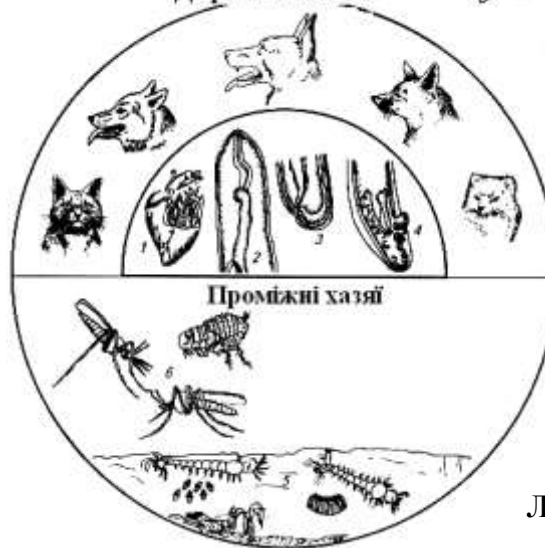
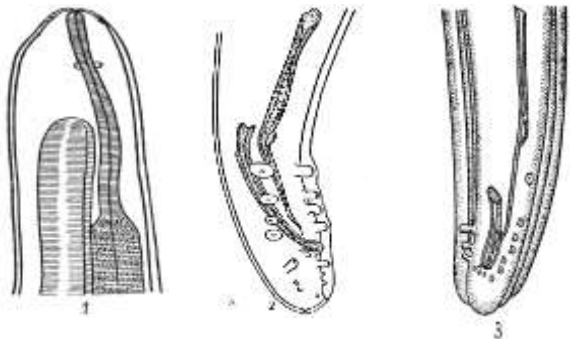

Дефінітивні хазяї

Кінцеві частини тіла і схема розвитку дирофілярій

- 1 — _____
- 2 — _____
- 3 — _____

Личинки (мікрофілярії) *Dirofilaria immitis*

Спеціальна лабораторна діагностика _____

5. Заходи боротьби і шляхи профілактики онхоцеркозів і сетаріозів у жуйних і коней, парафіляріозу у коней та дирофіляріозу у м'ясоїдних:
Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, мікропрепарати, таблиці, схеми, фотоілюстрації, хворі тварини або кров від них. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року
Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____
Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Характеристика акантоцефал. Діагностика і диференціальна діагностика макраканторинхозу свиней, поліморфозу і філікольозу птахів.

Місце проведення заняття – аудиторія, копроскопічна лабораторія, музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфолого-біологічні особливості збудників акантоцефаліозів тварин та збудників макраканторинхозу свиней (*Macracanthorhynchus hirudinaceus*), поліморфозу (*Polimorphus magnus*, *P. minutus*) і філікольозу (*Filicollis anatis*) птахів, визначитися з їх місцем у сучасній класифікації гельмінтів. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики макраканторинхозу свиней і акантоцефаліозів птахів. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Вивчити за допомогою мікропрепаратів морфологічні ознаки гельмінтів, знати особливості їх розвитку. Освоїти особливості прижиттєвої, посмертної і диференціальної діагностики цих захворювань.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі навчальних інформаційних ресурсів ХДЗВА (MOODLE)».

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити і замалювати морфологічні особливості будови збудників акантоцефальозних інвазій. Провести клініко-паразитологічне обстеження хворих тварин або дослідження свіжеотриманих фекалій від підозрілих у захворюванні тварин, поставити діагноз, призначити лікування. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

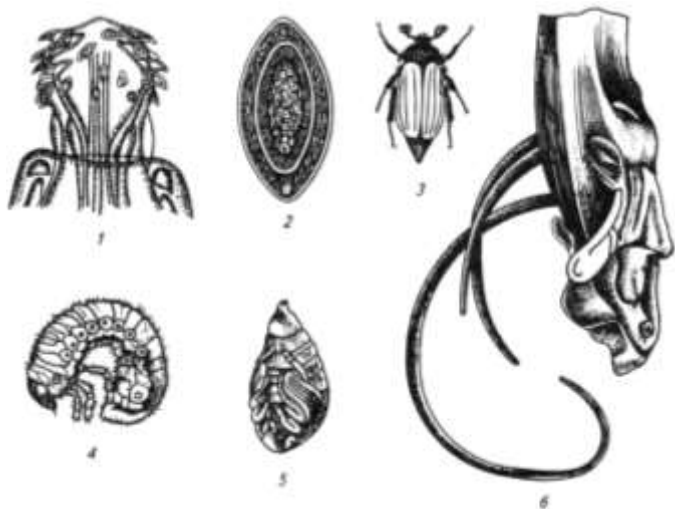
Виконання завдання

1. Місце збудників макраканторинхозу свиней, поліморфозу і філікольозу птахів у системі тваринного світу:

Тип _____	Ряд _____	Ряд _____	Ряд _____
Клас _____	Родина _____	Родина _____	Родина _____
	Рід _____	Рід _____	Рід _____

Макраканторинхоз свиней – це _____

2. Морфологічні ознаки збудника макраканторинхозу свиней:
Macracanthorhynchus hirudinaceus

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____

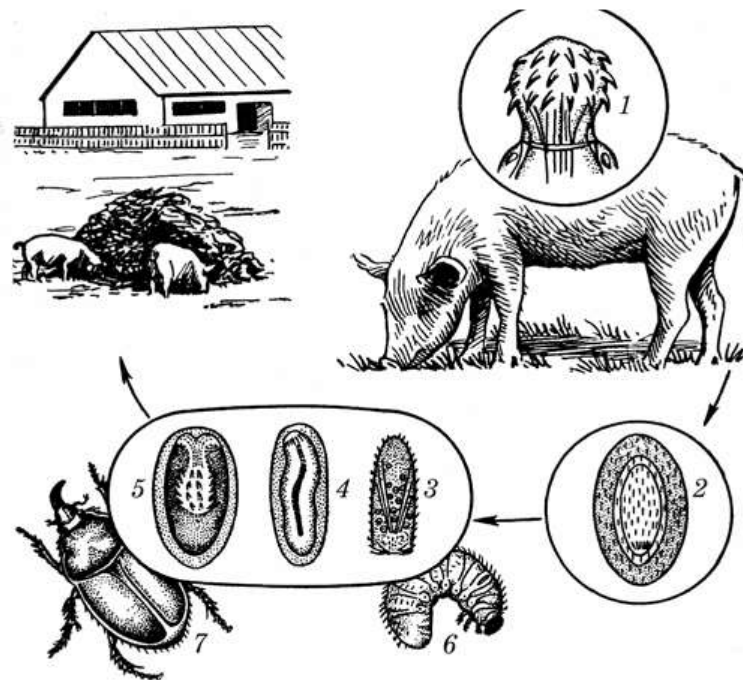

Схема розвитку скреблика-велетня *Macracanthorhynchus hirudinaceus*:

- 1 – хоботок гельмінта; 2 – яйце; 3 – акантор; 4 – преакантела;
- 5 – акантела; 6 – личинка жука; 7 – жук-носоріг.

3. Джерела та шляхи інвазування свиней макраканторинхусами:

4. Особливості комплексної діагностики і диференціальна діагностика макраканторинхозу у свиней:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

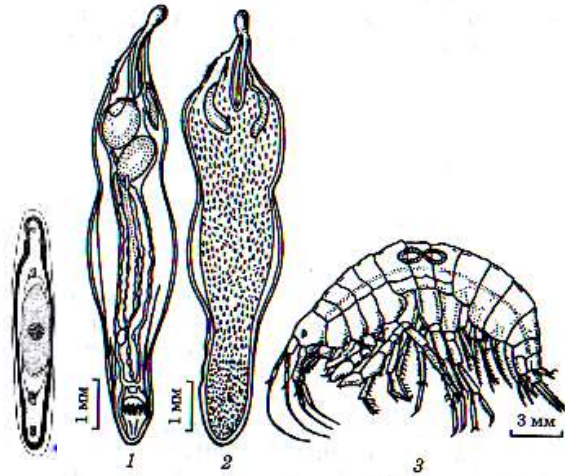
5. Заходи боротьби і шляхи профілактики макраканторинхозу свиней. Антгельмінтики.

Лікування _____

Профілактика _____

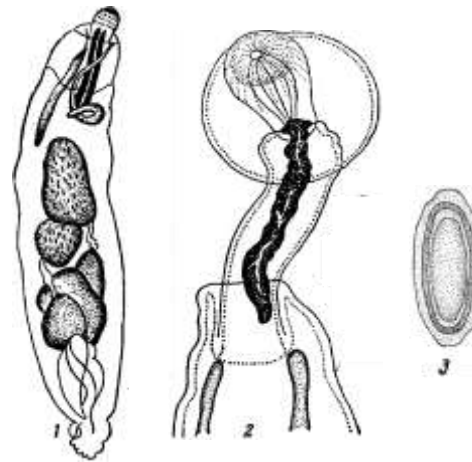
Поліморфоз птахів – це _____

6. Морфологічні ознаки збудників акантоцефаліозів птахів:
Polimorphus magnus

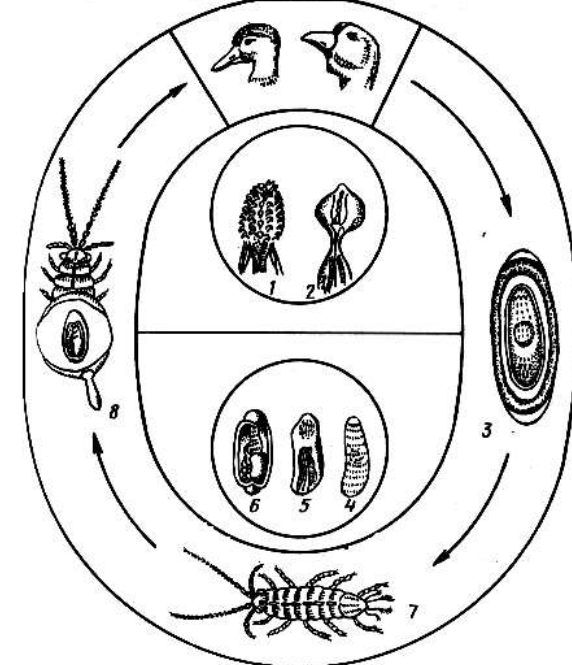
- A – _____
- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

Filicollis anatis

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

Біологія розвитку *F. anatis*:
Дефінітивні хазяїн

Проміжний хазяїн

1 – передній кінець тіла самця; 2 – бульбовидний хоботок самки; 3 – яйце; 4 – акантор; 5 – преакантела; 6 – акантела; 7 – рачок (водяний віслюк); 8 – акантела у тілі рачка.

7. Джерела та шляхи інвазування птахів збудниками поліморфозу та філіколюзу:

8. Особливості діагностики, диференціальна діагностика поліморфозу та філіколюзу у птиці:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

9. Заходи боротьби з поліморфозом та філікольозом птахів і шляхи їх профілактики. Антгельмінтики.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, лупи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, проміжні хазяї, таблиці, схеми, інвазовані тварини або свіжеотримані фекалії від них і все необхідне для лабораторної діагностики. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Рабдитатози тварин: діагностика і диференціальна діагностика стронгілоїдозів молодняка.
Модуль 3: «Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин»

Місце проведення заняття – аудиторія, копроскопічна лабораторія, музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити основні морфолого-біологічні особливості нематод підряду *Rabditata*, збудників рабдитатозів (*Strongyloides papillosus*, *S. westeri*, *S. ransomi*, *S. vulpis*, *S. stercoralis* – у людини), визначитись з їх місцем у сучасній класифікації гельмінтів. Освоїти методи прижиттєвої і посмертної діагностики та диференціальну діагностику рабдитатозів жуйних, коней, свиней та хутрових звірів. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів та особливостями їх застосування.

Завдання: Вивчити і замалювати або означити на рисунках основні особливості будови рабдитат, їх овоскопічні елементи, знати особливості їх розвитку. Освоїти особливості прижиттєвої, посмертної і диференціальної діагностики цих захворювань.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1–7), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Ветеринарна паразитологія» на «Порталі навчальних інформаційних ресурсів ХДЗВА (MOODLE)».

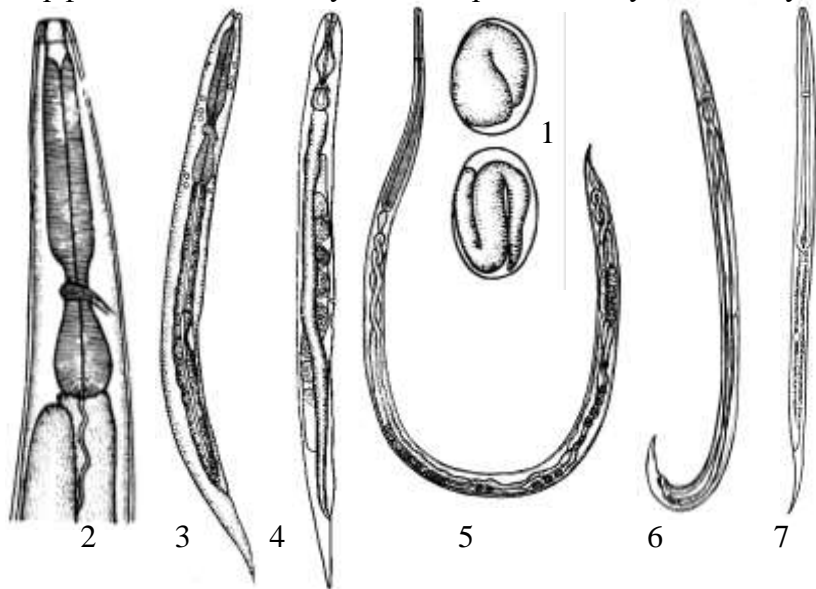
Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових та постійних мікропрепаратах вивчити діагностичні ознаки рабдитат і замалювати їх. Провести клініко-паразитологічне обстеження молодняка жуйних, коней чи поросят, або свіжеотриманих від них фекалій, поставити діагноз і призначити лікування. Ознайомитися з арсеналом антгельмінтних засобів і особливостями їх застосування тваринам.

Виконання завдання

1. Місце збудників стронгілоїдозів молодняка в системі тваринного світу:

Тип _____	<i>Стронгілоїдоз</i> – це _____
Клас _____	_____
Ряд _____	_____
Підряд _____	_____
Родина _____	_____
Рід _____	_____

2. Морфологічні ознаки збудників стронгілоїдозу молодняку:

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____
- 7 – _____

3. Джерела інвазії і шляхи зараження стронгілоїдесами молодняку:

Цикл розвитку стронгілоїдид:

- 1 – передній кінець паразитуючої особини;
- 2 – передній кінець вільноживучих самки і самця;
- 3 – яйце з личинкою; 4 – рабдитоподібні (вільноживучі) личинки; 5, 6 – вільноіснуючі самець і самка;
- 7 – філярієподібні (паразитичні) личинки стронгілоїдид.

4. Особливості діагностики і диференціальна діагностика стронгілоїдозів у молодняку:

Клінічні ознаки _____

Патологоанатомічні зміни _____

Спеціальна лабораторна діагностика _____

5. Заходи боротьби і шляхи профілактики стронгілоїдозів у молодняку.

Лікування _____

Профілактика _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, тимчасові чи постійні мікропрепарати, таблиці, схеми, хворі тварини чи свіжеотримані фекалії від них. Зразки антгельмінтиків.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року Підписи: студента _____, викладача _____

Антгельмінтні лікарські засоби

Хімічна група, діюча речовина	Препарат			Рекомендації виробників із застосування					Виробник	
	Торгова марка	Масова частка діючої речовини, %	Форма випуску	жуйним	коням	свиням	птиці	м'ясоїдним	Фірма	Країна
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ароматичні аміди Діамфенетид	Атаскол	55,0	Болюс	+	-	-	-	-	WIT	США
	Ацетвікол	15,0	Суспензія	+	-	-	-	-	ВИГИС	РФ
Бензimidазоли Альбендазол	Алдифал	2,5	Суспензія	+	-	-	-	-	Mevac	Словаччина
	Альбендазол	10,0	Суспензія	+	-	-	-	-	ITLV	Іспанія
	Альбендазол	10,0	Порошок	+	-	-	-	-	Serumverk	Німеччина
	Альбендазол	10,0	Порошок	+	+	+	-	-	Укрзооветпромстач	Україна
	Атазол	25,0	Таблетки	+	+	+	-	+	Atabay	Туреччина
	Бровальзен	7,5	Порошок	+	+	+	+	+	Бровафарма	Україна
	Бровальзен	7,5	Таблетки	-	+	+	-	+	Бровафарма	Україна
	Вальбазен	2,5; 10,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Pfizer	США
	Вермітан	33,0	Паста	-	+	-	-	-	Ceva	Франція
	Вермітан	2,5; 10,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Ceva	Франція
	Вермітан	20,0	Мікрогранули	+	+	+	-	-	Ceva	Франція
	Цальбен	2,5	Суспензія	+	-	-	-	-	Richter	Австрія
Камбендазол	С-Е-камбендазол	10,0	Порошок	+	+	+	+	-	Biopivet	Німеччина
	Камбендазол	5,0	Порошок	+	+	-	-	-	AGVET	США
Мебендазол	Верпаніл	33,3	Таблетки	-	-	-	-	+	KRKA	Словенія
	Мебенвет	12,5	Порошок	+	-	+	+	+	Janssen	Бельгія
	Мебендазол	10,0	Порошок	+	+	-	-	+	Укрветпромстач	Україна
	Мебендазол	10,0	Порошок	+	+	-	-	+	Vetos Farma	Польща
	Мебанол	12,0	Порошок	+	-	+	-	-	De Adellar	Нідерланди
Тельмін	5,0	Паста	-	+	-	-	-	Janssen	Бельгія	
	Ханазоле	5,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Chanelle	Ірландія

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Оксибендазол	Верміпра	30,0	Порошок	-	-	+	-	-	Hipra	Іспанія
	Вормекс	5,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Bremer Pharma	Німеччина
	Логітак	20,0	Порошок	-	-	+	-	-	Biorema	Швейцарія
Оксфендазол	Бовекс	2,26	Суспензії	+	-	-	-	-	Chanelle	Ірландія
	Венмінразол	9,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Hipra	Іспанія
	Сустамекс	5,0	Суспензія	+	-	+	-	-	Pitman-Moore	Швейцарія
	Фендокс	2,26	Суспензія	+	-	-	-	-	Richter	Австрія
Парбендазол	Немініл	5,0	Порошок	-	-	+	-	-	Hydro-Chemie	Німеччина
Тіабендазол	Гіповерм	25,0	Порошок	-	+	-	+	-	Farma	Польща
	Руміверм	75,0	Порошок	+	-	+	+	-	Polfa	Польща
	Тібендазоле	5,0	Порошок	+	+	+	-	-	AGVET	США
	Тіабендазоле	50,0	Болюс	+	-	-	-	-	Veterin	Греція
Триклабендазол	Фазинекс	5,0; 10,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Novartis	Швейцарія
	Фазинекс	5,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Polfa	Польща
Фенбендазол	Бровадазол	5,0	Порошок	+	+	+	+	+	Бровафарма	Україна
	Бровадазол	5,0	Таблетки	-	-	+	-	+	Бровафарма	Україна
	Бровадазол-гель	15,0	Гель	-	+	-	-	-	Бровафарма	Україна
	Орустор	4,0	Порошок	-	-	+	+	-	TAD	Німеччина
	Панакур	4,0	Порошок	+	+	+	+	+	Intervet	Нідерланди
	Панакур	22,2	Мікрогранули	+	+	+	+	+	Intervet	Нідерланди
	Фенбенат	4,0	Порошок	+	+	+	-	+	Naturan	Польща
	Фенкер	2,5	Суспензія	+	-	-	-	-	Virbac	Франція
	Фензол-К	22,0	Порошок	+	+	+	+	+	Укрзооветпромпочач	Україна
	Фенбендазол	5,0	Порошок	+	+	+	+	-	Meca	Німеччина
	Церофен	10,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Chanelle	Ірландія
Флюбендазол	Біовермін	4,4	Паста	-	-	-	-	+	KRKA	Словенія
	Паразол	12,0	Порошок	-	-	-	+	-	Varco	Йорданія
	Флювомекс	5,0	Порошок	-	-	+	+	-	Bremer Pharma	Німеччина
	Флюбендазол	5,0	Порошок	-	-	+	+	-	TAD	Німеччина
	Флюбенол	5,0	Порошок	-	-	+	+	+	Janssen	Бельгія
Пробензімідазоли Фебантел	Рінтал	2,4; 10,0	Порошок	+	+	+	+	+	Bayer	Німеччина
	Рінтал	10,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Bayer	Німеччина

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Заміщені дифенілефіри Нітросканат	Лопатол	10,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Novartis	Швейцарія
	Тростан	50,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Chanelle	Ірландія
	Сканівер	50,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Intervet	Нідерланди
Заміщені феноли Бітіонол	Дравевіл	50,0	Болюс	+	-	-	-	-	Veterin	Греція
	Левацид	70,0	Болюс	+	-	-	-	-	LEK	Словенія
	Тіогалол	50,0	Порошок	+	-	-	-	+	Каустик	РФ
	Трематозол	33,0	Порошок	+	-	-	+	+	Бровафарма	Україна
Ніклофолан	Білевон	12,5	Таблетки	+	-	-	-	-	Bayer	Німеччина
	Дертіл	30	Таблетки	+	-	-	-	-	Hedeon Richter	Угорщина
Нітроксиніл	Дисміосікс	25,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	Cyanamid	США
	Довенікс	25,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	Rhone-Marieus	Франція
	Нітроксиніл	25,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	Ron Pullen	Франція
	Тродакс	34,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Sanvet	ПАР
	Фасціолід	25,0	Ін. розчин	+	-	-	-	+	Balkanfarma	Болгарія
Ізоквіноліни Празиквантел	Азіокс	5,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Агроветзащита	РФ
	Арніох	5,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Pharmachim	Болгарія
	Бантел	5,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Chanelle	Ірландія
	Дронцит	5,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Bayer	Німеччина
	Дронцит	5,68	Ін. розчин	-	-	-	-	+	Bayer	Німеччина
	Цесіл	5,68	Ін. розчин	-	-	-	-	+	Biovet	Польща
Імідогіазоли Левамізол	Альфамізол	10,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Alfasan	Нідерланди
	Бровалевамізол	8,0	Ін. розчин, порошок	+	-	+	+	+	Бровафарма	Україна
	Вермізол	7,5	Ін. розчин	+	-	+	+	-	ICN	Сербія
	Дево	10,0	Ін. розчин	+	-	+	-	+	Bremer Pharma	Німеччина
	Кодиверм	10,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Codifar	Бельгія
	Кодиверм пур-он	20,0	Емульсія	+	-	-	-	-	Codifar	Бельгія
	Лева	10,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	De Adellar	Нідерланди
	Левамізол	4,0; 8,0	Порошок	+	-	+	+	-	Biovet	Польща
	Левамізол	4,0	Порошок	+	-	+	+	+	BIM	Україна
	Левамізол	10,0	Ін. розчин	+	-	+	-	+	ITLV	Іспанія
	Левамізол	7,5	Ін. розчин	+	-	+	+	+	Vetprom	Болгарія
Урсолевамізол	10,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Serumverk	Німеччина	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тетрамізол	Бронковермол	20,0	Порошок	+	-	+	-	-	Gellini	Італія
	Нілверм	20,0, 3,0	Порошок, ін. розчин	+	-	+	+	-	Serumverk	Німеччина
	Тетрамізол	10,0	Порошок	+	-	+	-	-	Pliva	Хорватія
	Тетрамізол	20,0	Мікрогранули	+	+	+	+	+	Chinoïn	Угорщина
	Тетразол	30,0	Таблетки	+	+	+	+	-	WTI	США
Макроциклічні лактони Абаментин	Абіктин	0,2	Порошок	+	-	+	-	-	Агроветсервіс	РФ
	Дуотин	1,0	Ін. розчин	-	+	+	+	-	Merial	США
Аверсектин	Аквісепт	1,0	Паста	-	+	-	-	-	Фармбіомед	РФ
	Універм	0,2; 1,0	Порошок	+	+	+	+	-	Фармбіомед	РФ
	Фармацин	1,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Фармбіомед	РФ
Дорамектин	Дектомакс	1,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Pfizer	США
Івермектин	Баймек	1,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Bayer	Німеччина
	Бровермектин	1,0	Ін. розчин	+	+	+	-	+	Бровафарма	Україна
	Бровермектин-гель	0,4	Гель	-	+	-	-	-	Бровафарма	Україна
	Біомектин	1,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Biovet	Польща
	Еквалан	1,0	Паста	-	+	-	-	-	AGVET	США
	Іверипра	0,6	Порошок	-	-	+	-	-	Hipra	Іспанія
	Івермек	1,0	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Нита-Фарм, Merial	РФ, США
	Івомек-премікс	0,6	Порошок	-	-	+	-	-	Merial	США
	Івомек-пур-он	2,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Merial	США
Кудектин	0,2	розчин	+	-	-	-	-	Sanvet	ПАР	
Моксидектин	Сайдектин	0,2	Суспензія	+	-	-	-	-	Sanvet	ПАР
	Цайдектин	1,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	Fort Dode	США
Мільбеміцин	Інтерцептор	2	Таблетки	-	-	-	-	+	Novartis	Швейцарія
Селамектин	Стронгхолд	6,0; 12,0	Розчин	-	-	-	-	+	Pfizer	США
Піперазини Адипінат	Адипразин	50,0	Порошок	+	+	+	+	+	Бровафарма	Україна
	Гельмірозин	50,0	Таблетки	+	+	+	-	+	Slovakofarma	Словенія
Цитрат	Ветзим	50,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Seven Sis	США
	Гельман	50,0	Порошок	+	-	-	+	+	Richter	Австрія
	Піаветрин	5,0	Ін. розчин	-	+	-	-	+	Serumverk	Німеччина
	Піперазин	45,0	Порошок	+	+	+	+	+	Укзооветпромпочтач	Україна
	Піперазин цитрат	50,0	Порошок	+	-	+	+	-	Gentravet	Німеччина

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Діетилкарбамазин	Дитразин	20	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Росагробіопром	РФ
	Карба	40	Ін. розчин	+	+	+	-	+	Elcogroup	США
	Локсуран	40	Ін. розчин	+	-	+	-	-	Farmprodukt	Угорщина
Гексагідрат	Піперазин-Г	5,8	Сироп	-	-	-	-	+	Jonson	В. Британія
Піримідини Морантел	Паратекс	30	Болус	+	-	-	-	-	Pfizer	США
	Румател	8,8	Порошок	+	-	-	-	-	Pfizer	США
Пірантел	Пірантел	25,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Polfa	Польща
	Піраскарин	36,0	Таблетки	+	+	+	+	-	Балканфарма	Болгарія
	Пірител	12,5	Порошок	+	+	+	-	+	LEK	Словенія
Саліциланіліди Клозантел	Бронтел	10,0	Ін. розчин	+	-	-	-	+	Бровафарма	Україна
	Клозанекс	5,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	Veterinaria	Іспанія
	Леклосан	5,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	Hipra	Іспанія
	Роленол	5,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	ITLV	Іспанія
	Сантел	10,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	ВИК	РФ
	Фасковерм	5,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	KRKA	Словенія
	Циклоз	15,0	Суспензія	+	+	-	-	+	Cadila	Індія
Ніклозамід	Мансоніл	75,0	Порошок	+	-	-	+	+	Bayer	Німеччина
	Радаверм	50,0	Таблетки	+	-	-	+	+	Philopharm	Німеччина
	Танавер	72,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Polfa	Польща
	Тапінекс	75,0	Порошок	+	-	-	-	-	Bremer Pharma	Німеччина
	Тронсан	50,0	Таблетки	+	-	-	-	+	Chanelle	Ірландія
	Фенасал	99,0	Порошок	+	+	-	+	+	Екохимтех	РФ
Оксиклозанід	Диплін	10,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Boehringer	Німеччина
	Заніл	10,0	Суспензія	+	-	-	-	-	ICI	В. Британія
	Занілокс	5,0	Мікрогранули	+	-	-	-	-	ICI	В. Британія
Рафоксанід	Дисалар	10,0	Ін. розчин	+	-	-	-	-	ВИГИС	РФ
	Овінокс	3,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Sanvet	ПАР
	Ранід	3,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Richter	Австрія
	Рафоксанід	2,5	Суспензія	+	-	-	-	-	Sicomed	Румунія
	Рафоксанід	30,0	Болус	+	-	-	-	-	Veterin	Греція
	Зидафлюкс	3,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Chanelle	Ірландія
	Урсоверміт	2,5	Суспензія	+	-	-	-	-	Serumverk	Німеччина

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Сульфаніламід Клорсулон	Курантем	8,5	Суспензія	+	-	-	-	-	Rhone Merieux	Франція
Трихлорметил-бензоли Гексахлорпара- силол	Антитрем	98,0	Порошок	+	-	-	-	-	Каустик	РФ
	Гексихол	96,0	Порошок	+	-	-	-	+	Скоропусский ОЗ	РФ
	Куприхол	96,0	Порошок	+	-	-	-	-	Скоропусский ОЗ	РФ
	Політрем	96,0	Порошок	+	-	-	-	-	Скоропусский ОЗ	РФ
Комбіновані препарати Абантел	Абамектин	0,4	Таблетки	+	-	-	-	-	Biovet	Болгарія
	Клозантел	10,0								
Ангелмінтекс	Оксибендазол Ніклозамід	7,5 75,0	Болюс	+	-	-	-	-	Bremer Pharma	Німеччина
Бровадазол плюс	Фенбендазол Вермітокс	3,0 25	Порошок	-	+	+	+	+	Бровафарма	Україна
Брованол	Ніклозамід	23,0	Порошок	-	-	-	+	+	Бровафарма	Україна
	Оксибендазол	5,0								
	Левамізол	2,0								
Брованол плюс	Празиквантел	5,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Бровафарма	Україна
	Івермектин	0,2								
	Левамізол	3,8								
Дронтал плюс	Празиквантел	5,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Bayer	Німеччина
	Пірантел	4,4								
	Фебантел	15,0								
Івомек плюс	Івермектин Клорсулон	1,0 10,0	Розчин	+	-	-	-	-	Merial	США
Каніквантел плюс	Празиквантел Фенбендазол	5,0 50,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Maramed Pharma	Німеччина
Комбітрем	Триклабендазол	5,0	Гель, капсули, порошок	+	-	-	-	-	Бровафарма	Україна
	Альбендазол	10,0								
Празинтел	Празиквантел	8,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Борщагівський ХФЗ	Україна
	Пірантел	30,0								
Поліверкан	Оксибендазол	4,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Ceva	Франція
	Ніклозамід	20,0								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Праловет	Празиквантел Левамізол	2,5 4,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Intervet	Нідерланди
Прател	Празиквантел Пірантел	5,0 14,4	Таблетки	-	-	-	-	+	LEK	Словенія
Рафенел	Рафоксанід Фенбендазол	3,0 3,0	Суспензія	+	-	-	-	-	Chanelle	Ірландія
Ринтал плюс	Фебантел Метрифонат	7,0 36,0	Паста	-	+	-	-	-	Bayer	Німеччина
Савермін	Піперазин Ніклозамід	30,0 50,0	Мікрогранули	+	-	-	-	+	Polfa	Польща
Танавер	Ніклозамід Левамізол	72,0 2,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Polfa	Польща
Цестал плюс	Празиквантел Пірантел Фенбендазол	5,0 14,4 20,0	Таблетки	-	-	-	-	+	Ceva	Франція

ТЕМА: Характеристика підкласу *Acari*. Паразитиформні кліщі. Морфологічна диференціація іксодид, аргасид та дерманісид до роду. Діагностика і диференціальна діагностика акарапозу і варроозу бджіл.

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія, музей кафедри.

Мета заняття: Засвоїти морфолого-біологічні та екологічні особливості іксодових кліщів родини *Ixodidae*, аргасид (*Argas persicus*, *Alveonasus lahorensis*) та дерманісид (*Dermanyssus gallinae*), визначитися з їх місцем в системі тваринного світу. За морфологічними ознаками навчитися визначати та диференціювати іксодид, аргасових, дерманісусних кліщів до роду. Медико-ветеринарне значення іксодових кліщів. Ознайомитися з сучасними акарицидними препаратами і з особливостями їх застосування при лікувально-профілактичних обробках тварин.

Завдання: На постійних мікро- і макропрепаратах вивчити анатомічно-діагностичні ознаки будови паразитиформних кліщів родини *Ixodidae*, аргасових, дерманісусних кліщів та навчитись визначати стадії їх розвитку (яйце, личинка, німфа, імаго) і статі. Позначити морфологічні структури іксодового кльща на графічному його зображенні.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, практикумами (1–7) та лекційним матеріалом.

Аудиторна робота. На музейному матеріалі (постійних макропрепаратах, тимчасових і постійних мікропрепаратах) вивчити морфологічні особливості іксодових аргасових, дерманісусних х, кліщів і означити їх. Самостійно провести диференціацію кліщів до роду.

Ознайомитися із зразками сучасних акарицидних препаратів та схемами їх застосування, рекомендованими для боротьби з цими кліщами.

Виконання завдання:

1. Місце іксодових, аргасових, дерманісусних кліщів у системі тваринного світу

Тип _____

Клас _____

Підклас _____

Ряд _____

Підряд _____

Надродина _____

Підряд _____

Надродина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Рід _____

Підродина _____

Підродина _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Підродина _____

Рід _____

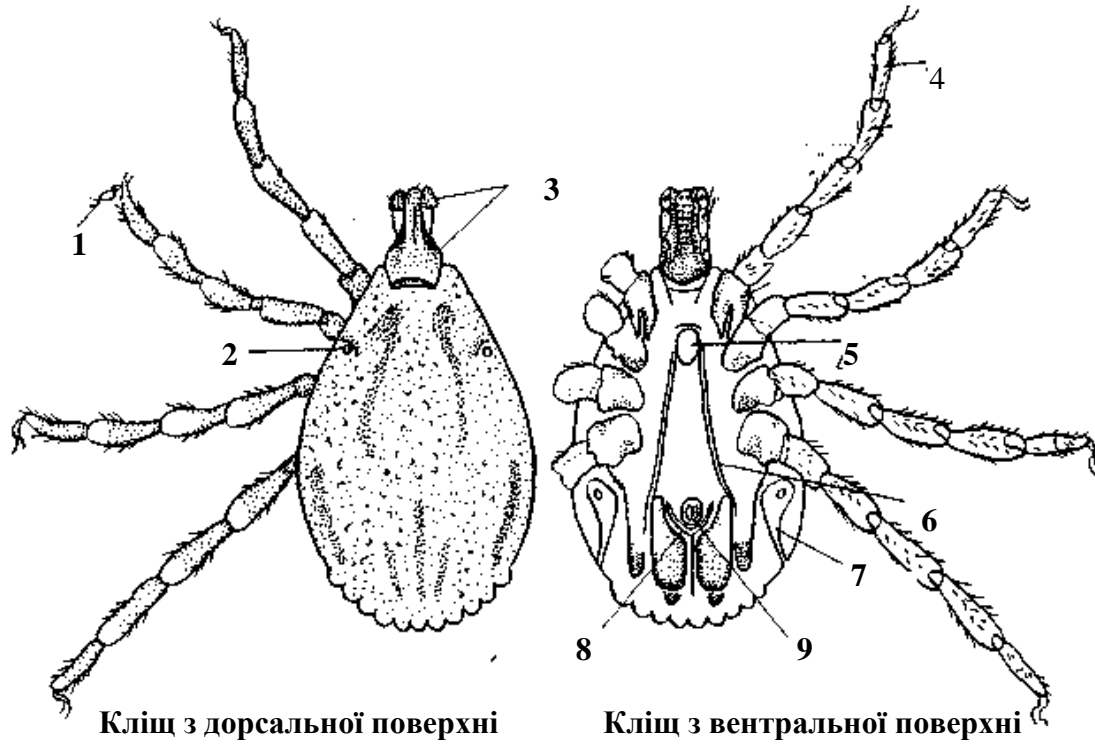
Рід _____

Рід _____

Рід _____

2. Шляхи інвазування тварин іксодовими, аргасовими та дерманісусними кліщами:

3. Морфологічні ознаки кліщів

1 – _____
2 – _____
3 – _____
4 – _____
5 – _____
6 – _____
7 – _____
8 – _____
9 – _____

Основні представники родини *Ixodidae*

Рід *Ixodes*

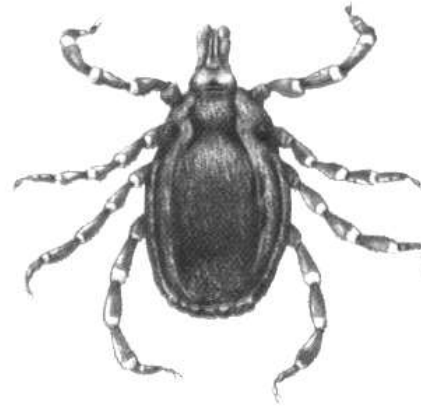

♂

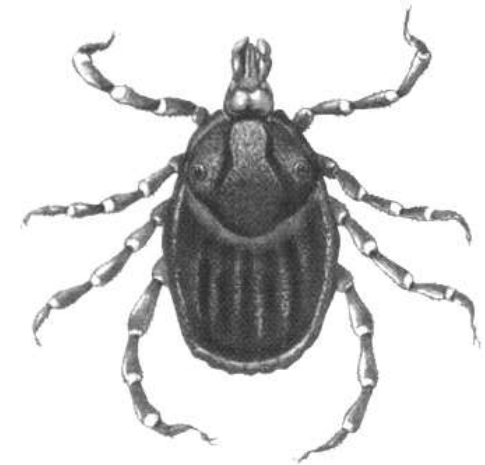

♀

Рід *Hyalomma*

♂

♀

Рід *Dermacentor*

♂

♀

Рід *Haemaphysalis*

♂

♀

Рід *Rhipicephalus*

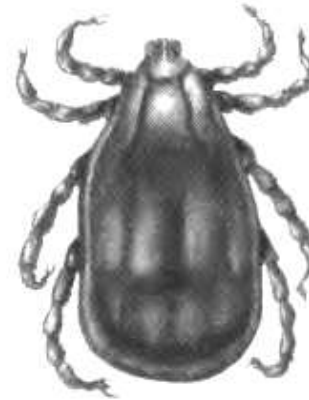

♂

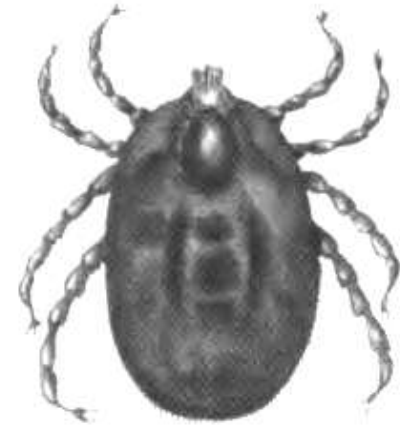

♀

Рід *Boophilus*

♂

♀

Основні представники

родини *Argasidae*

Рід *Argas*

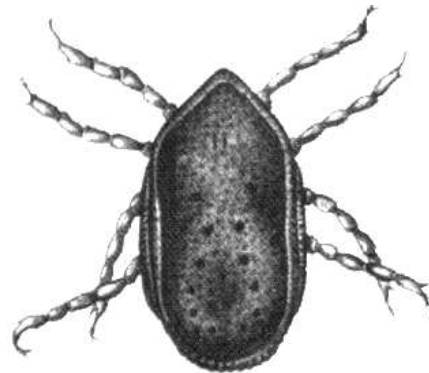

З дорсальної поверхні

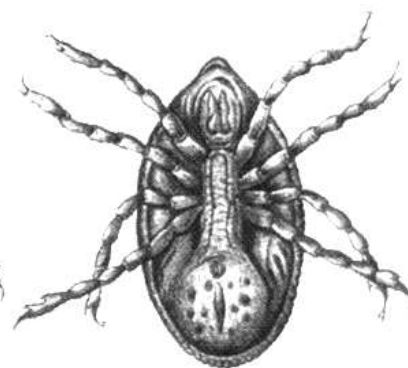

З вентральної поверхні

Рід *Alveonatus*

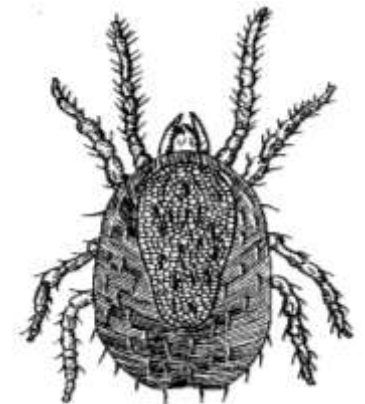
З дорсальної поверхні

З вентральної поверхні

родини *Dermanyssidae*

Рід *Dermanyssus*

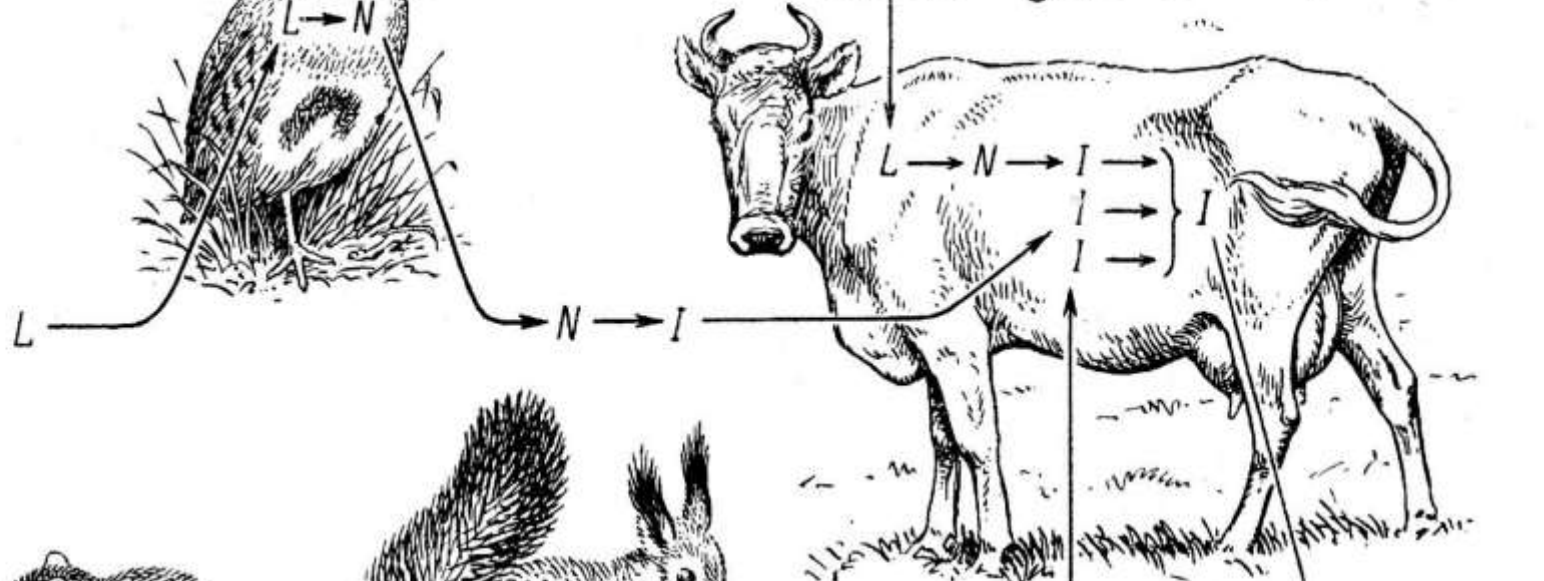
З дорсальної поверхні

Схема розвитку іксодових кліщів в залежності від особливостей розвитку та живлення (L – личинка, N – німфа, I – імаго)

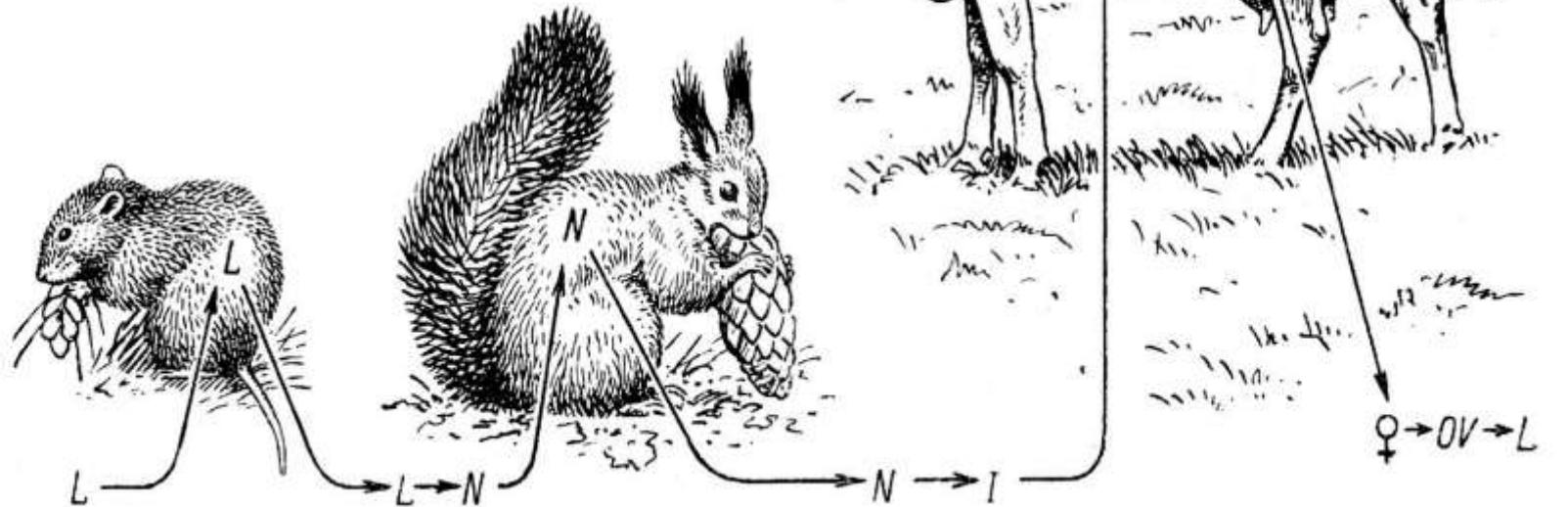
Однохазяїнний
(*Borrelia calcaratus*)

Двохазяїнний
(*Hyalomma plumbeum*)

Трихазяїнний
(*Ixodes ricinus*)

Ключ для визначення іксодових кліщів до роду

Основа хоботка	Назва роду, виду	Тип розвитку	Дорзальний щиток	Очі	Перитреми	Кокса 1 пари	Анальна борозна	Фестони	
Довгохоботкові (довжина хоботка більша за ширину)	чотирикутна	1. <i>Ixodes</i> – іксод звичайний <i>I. ricinus</i> + ще 15 видів	3-х	темно-коричневий	не має	округлі або овальні	клиновидна, ноги довгі	попереду анального отвору	не має
		2. <i>Hyalomma</i> – склоок <i>H. scupense</i> <i>H. detritum</i> , <i>H. plumbeum</i> <i>H. anatolicum</i>	1-х 2-х 2-х 3-х	у вигляді комірця, червоний або темно-коричневий	великі, орбітальні, напівсферичні	різної форми	глибоко розщеплена, клішнєподібна кінцівки довгі з білими кільцями	позаду анального отвору	до 12
Короткохоботкові (довжина хоботка рівна або менша його ширини)	чотирикутна	3. <i>Dermacentor</i> – шкіропіз <i>D. reticulatus</i> (<i>D. pictus</i>), <i>D. marginatus</i>	3-х	мармуровий	слабо виражені	великі, довгасті	розщеплена, ноги товсті	оточує анус знизу і з'єднується з статевою борозною	11- 12
		4. <i>Haemaphysalis</i> – кроволуб <i>Haem. punctata</i>	3-х	трикутний, коричневий	не має	комовидні, витягнуті дорсо-вентрально	нерозщеплена, ноги короткі	позаду анального отвору	9-12
	шестикутна	5. <i>Rhipicephalus</i> – віялоголов <i>Rh. bursa</i>	2-х	коричневий, округлий	маленькі, плоскі	комовидні, з тупим відростком	розщеплена	позаду анального отвору	добре помітні
		6. <i>Boophilus</i> – биколюб <i>B. annulatus</i> (<i>B. calcaratus</i>)	1-х	темно-коричневий, у вигляді язика	маленькі, плоскі, бокові	овально-округлі	слабо розщеплена	відсутня	не має

4. Місця паразитування іксодових, аргасових та дерманісусних кліщів на тваринах та особливості діагностики.

ТЕМА: Акариформні кліщі.**Саркоптидоза тварин: діагностика і диференціальна діагностика саркоптозу і нотоєдрозу.**

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфолого-біологічні та екологічні особливості збудників саркоптозу свиней (*Sarcoptes sius*, *S. palvula*), жуйних (*S. bovis*, *S. ovis*, *S. caprae*), коней (*S. equi*), м'ясоїдних (*S. canis*, *S. vulpis*), нотоєдрозу кролів та м'ясоїдних (*Notoedres cuniculi*, *N. cati*). Визначитися з їх місцем в системі тваринного світу. За морфологічними ознаками навчитися визначати та диференціювати саркоптидозних кліщів до роду. Медико-ветеринарне значення акариформних кліщів даної родини. Ознайомитися з сучасними акарицидними препаратами і з особливостями їх застосування при лікувально-профілактичних обробках тварин.

Завдання: На постійних мікро- і макропрепаратах вивчити анатомічну будову саркоптоїдозних кліщів та навчитись диференціювати стадії їх розвитку – яйце, личинка, німфа, імаго. Позначити морфологічні структури паразитів на графічному його зображенні. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики та провести диференціацію від захворювань з подібним перебігом.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, практикумами (1–7) та лекційним матеріалом.

Аудиторна робота. На музейному матеріалі (постійних макропрепаратах, тимчасових і постійних мікропрепаратах) вивчити морфологічні особливості збудників саркоптидозів тварин і означити основні діагностичні їх структури. Провести диференціацію кліщів до роду. Ознайомитися із зразками сучасних акарицидних препаратів та схемами їх застосування.

Виконання завдання:

1. Місце збудників саркоптидозів у системі тваринного світу:

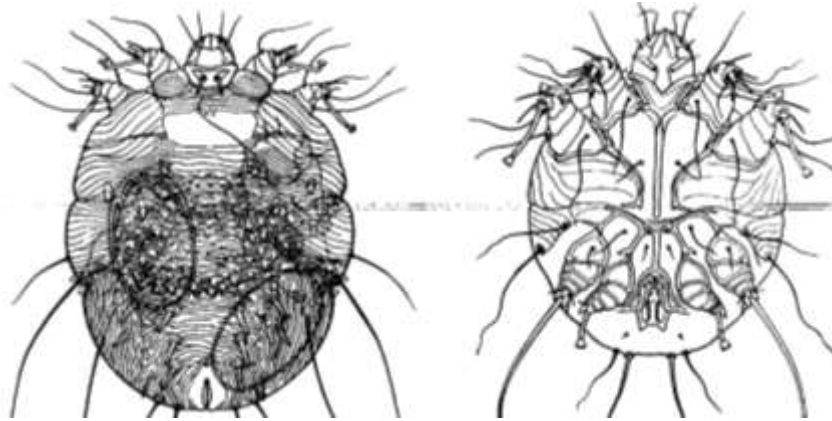
Тип _____ Ряд _____ Родина _____

Клас _____ Підряд _____ Рід _____

Підклас _____ Надродина _____ Рід _____

Визначення захворювань: _____

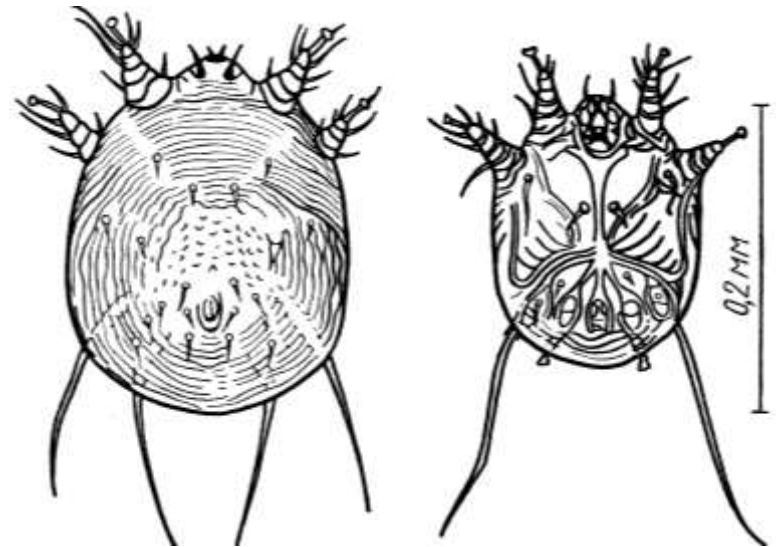
2. Морфологічні ознаки збудників саркоптидозів тварин:

♀

♂

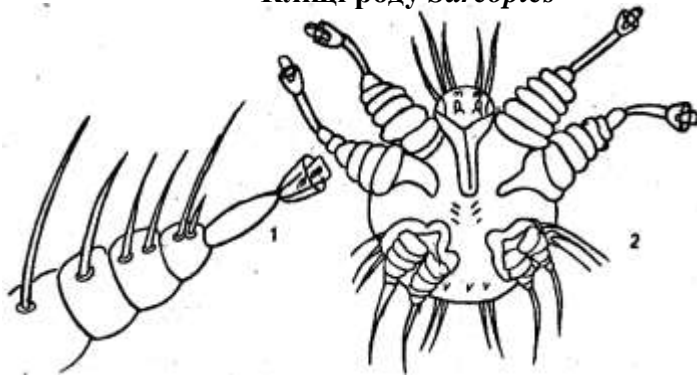
Кліщі роду *Sarcoptes*

♀

♂

Кліщі роду *Notoedres*

1 – _____

2 – _____

Самка роду *Sarcoptes* в субепідермальному шарі шкіри

3. Особливості морфології кліщів:

4. Шляхи інвазування тварин саркоптидозами, локалізація збудників на тілі тварин:

5. Клінічні ознаки акарозів:

6. Особливості прижиттєвої діагностики та диференціальна діагностика саркоптидозів тварин:

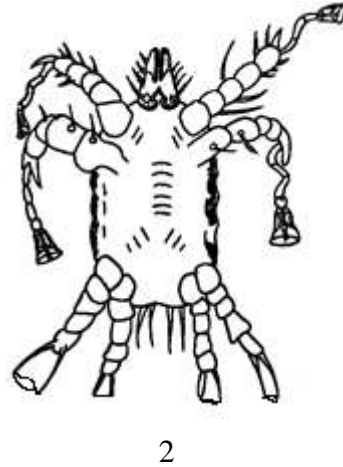
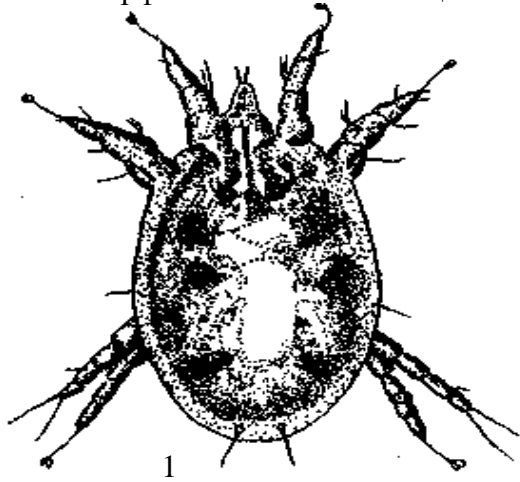
7. Заходи боротьби з саркоптидозами тварин, шляхи профілактики. Акарицидні препарати та схеми їх застосування:

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, лупи, постійні макропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати. Таблиці, схеми. Інвазовані тварини. Зразки акарицидів.

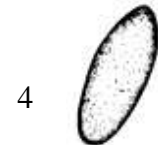
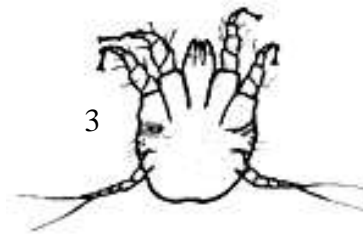
Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

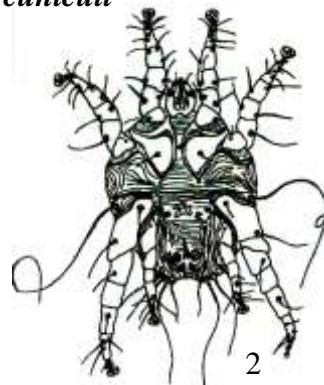
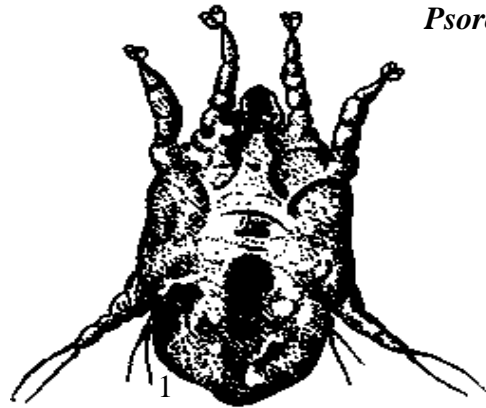
2. Морфологічні ознаки кліщів – збудників псороптозу та отодектозу м'ясоїдних тварин:

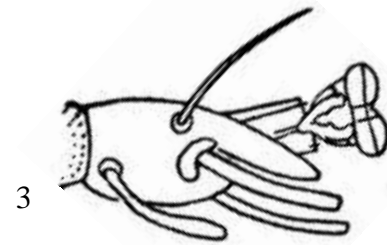
Psoroptes cuniculi

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____

Otodectes cynotis

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

3 Особливості морфології кліщів:

ТЕМА: Діагностика і диференціальна діагностика кнемідокоптозу птахів, демодекозів та хейлетіозу тварин.

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфолого-біологічні особливості збудників демодекозу тварин (*Demodex bovis*, *D. canis*, *D. phylloides*, *D. ovis*, *D. equi*, *D. cati*, *D. caprae*) та кнемідокоптозу птахів (*Knemidocoptes mutans*, *Kn. gallinae*), визначитися з їх місцем в системі тваринного світу. За морфологічними ознаками навчитися визначати та диференціювати до роду. Ознайомитися з сучасними акарицидними препаратами і з особливостями їх застосування при лікувально-профілактичних обробках тварин.

Завдання: На постійних мікро- і макропрепаратах вивчити анатомічну будову кліщів та навчитись визначати стадії їх розвитку – яйце, личинку, німфу, імаго. Позначити морфологічні структури паразита на графічному його зображенні. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики та провести диференціацію від захворювань з подібним перебігом.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, практикумами (1–7) та лекційним матеріалом.

Аудиторна робота. На музейному матеріалі (постійних макропрепаратах, тимчасових і постійних мікропрепаратах) вивчити морфологічні особливості кліщів і означити основні діагностичні їх структури. Ознайомитися із зразками сучасних акарицидних препаратів та схемами їх застосування.

Виконання завдання:

1. Місце кліщів в існуючій систематиці:

Тип _____

Підряд _____

Підряд _____

Клас _____

Родина _____

Надродина _____

Підклас _____

Рід _____

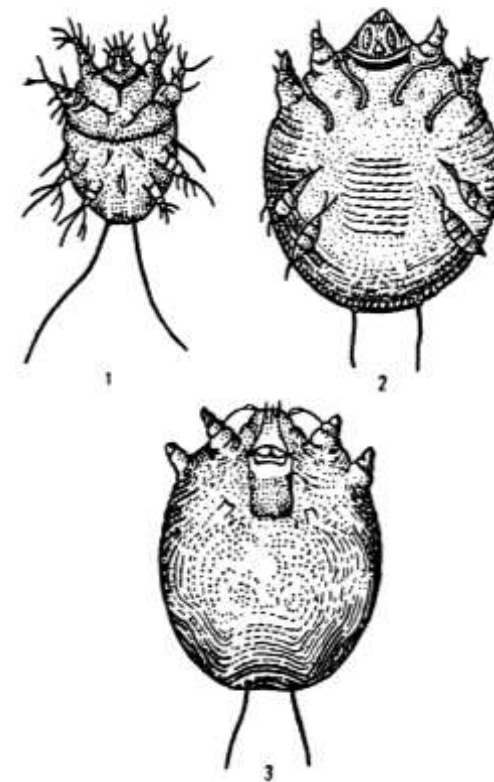
Родина _____

Ряд _____

Рід _____

Визначення захворювань: _____

2. Морфологічні ознаки збудників демодекозу тварин та кнемідокоптозу птахів:

Knemidocoptes mutans

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

Збудники демодекозу тварин: 1 – яйце; 2 – личинка; 3 – німфа; 4 – собачий жироїд;
5 – свинячий жироїд; 6 – бичачий жироїд

3. Джерела та шляхи інвазування тварин демодекозом та кнемідокоптозом:

ТЕМА: Характеристика класу Insecta.**Оводові інвазії тварин: діагностика і диференціальна діагностика гіподермозу великої рогатої худоби.**

Мета заняття: Вивчити морфологічні та біологічні особливості комах, визначитися з їх місцем у системі тваринного світу. Ознайомитися з особливостями комах, які мають медико-ветеринарне значення. Вивчити морфологічні ознаки різних стадій збудників гіподермозу великої рогатої худоби (*Hypoderma bovis*, *H. lineatum*). Освоїти методи прижиттєвої діагностики і диференціальну діагностику гіподермозу великої рогатої худоби. Ознайомитися з арсеналом інсектицидних засобів та їх застосуванням.

Завдання: Вивчити морфологічні ознаки, знати особливості біології комах. Вивчити і означити на наведених схемах основні (діагностичні) морфологічні ознаки гіподерм, знати особливості їх біології. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики та провести диференціацію від захворювань з подібним перебігом. Ознайомитися із зразками інсектицидних засобів та особливостями застосування при проведенні лікувально-профілактичних обробок.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, практикумами (1–7) та лекційним матеріалом.

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити морфологічні особливості комах, а саме збудників гіподермозу жуйних тварин, означити їх на схемах.

Ознайомитися із зразками інсектицидних засобів і особливостями їх застосування при даних захворюваннях у великої рогатої худоби та овець.

Виконання завдання:

1. Місце збудників в системі тваринного світу:

Тип _____

Клас _____

Підклас _____

Ряд _____

Підряд _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Підряд _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Підряд _____

Родина _____

Підклас _____

Ряд _____

Родина _____

Родина _____

Ряд _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Ряд _____

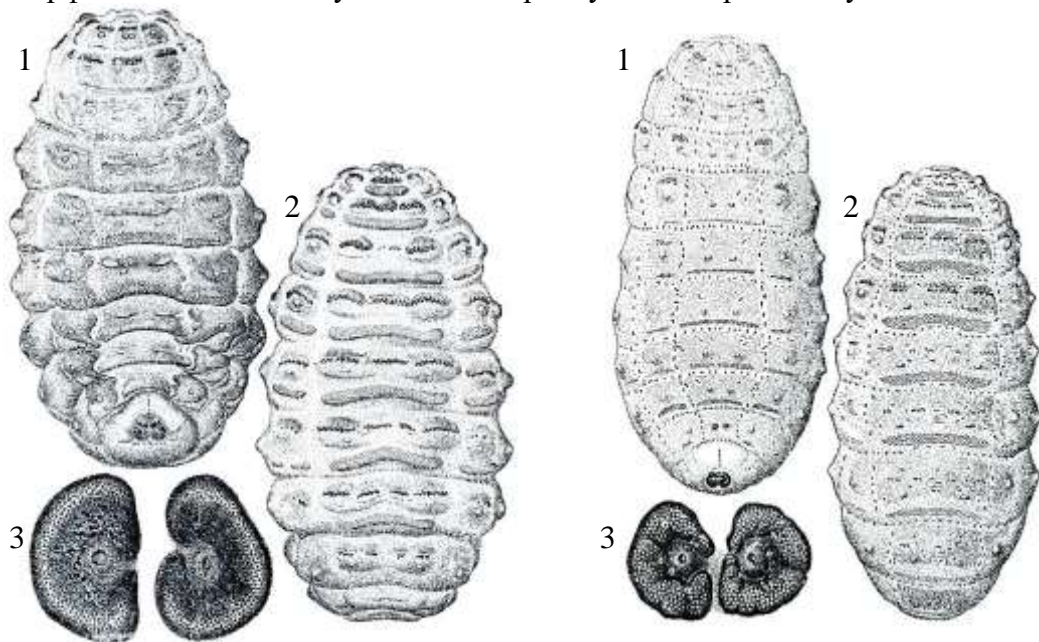
Родина _____

Родина _____

Ряд _____

Ряд _____

6. Морфологічні ознаки збудника гіподермозу великої рогатої худоби:

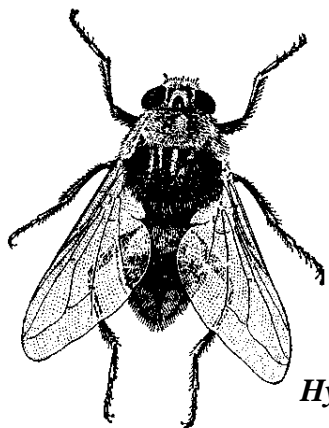

Личинки III стадії:

Hypoderma bovis:

Hypoderma lineatum

1 – загальний вигляд зі спини; 2 – загальний вигляд з черевної сторони;
3 – дихальця.

Імаго
Hypoderma bovis

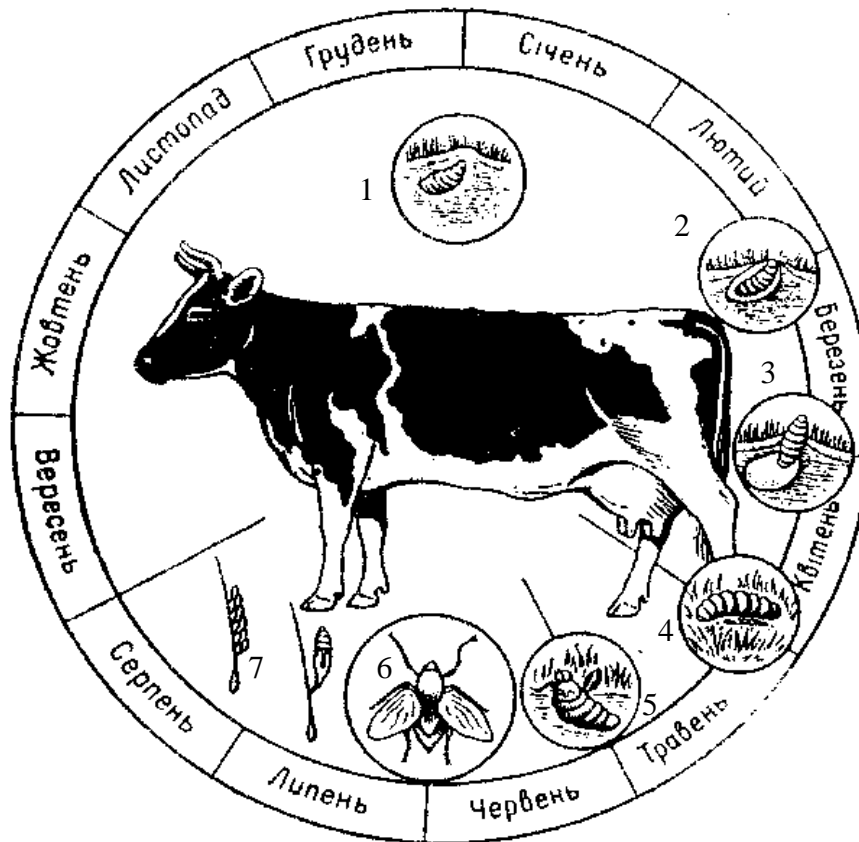
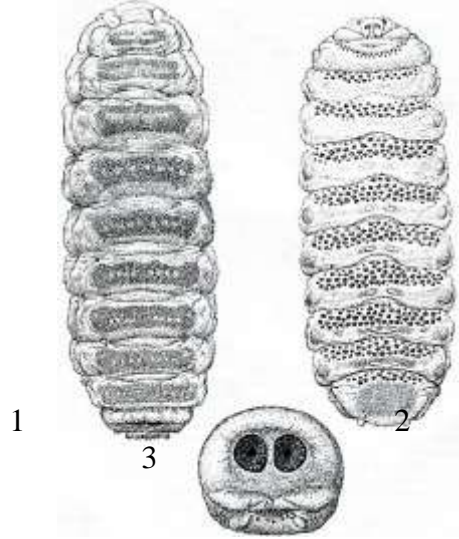

Схема розвитку підшкірних оводів

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____
- 4 – _____
- 5 – _____
- 6 – _____
- 7 – _____

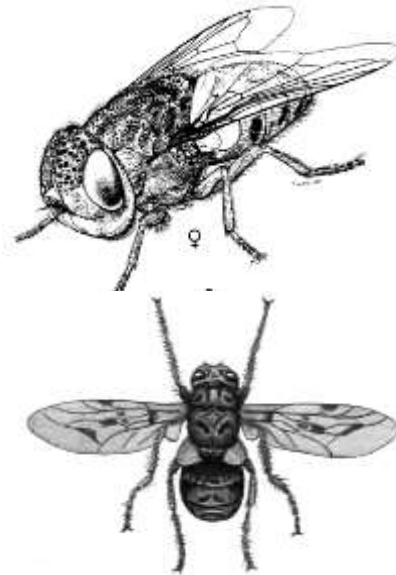
2. Джерела та шляхи інвазування овець естрозом та однокопитних рінестрозом.

3. Морфологічні ознаки збудників естрозу овець та рінестрозу коней:

Личинка III стадії *Oestrus ovis*

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

Імаго *Oestrus ovis*

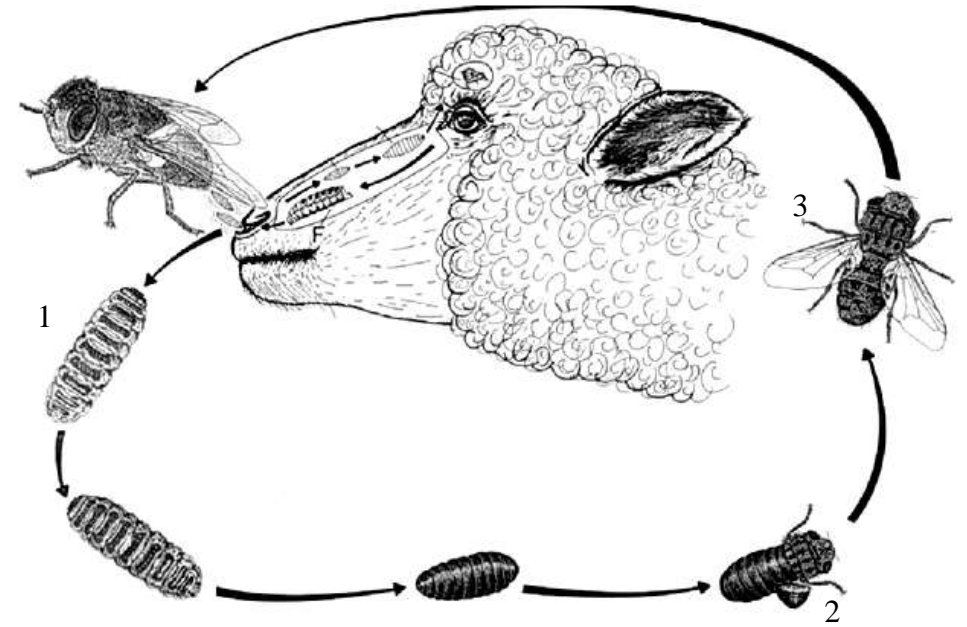
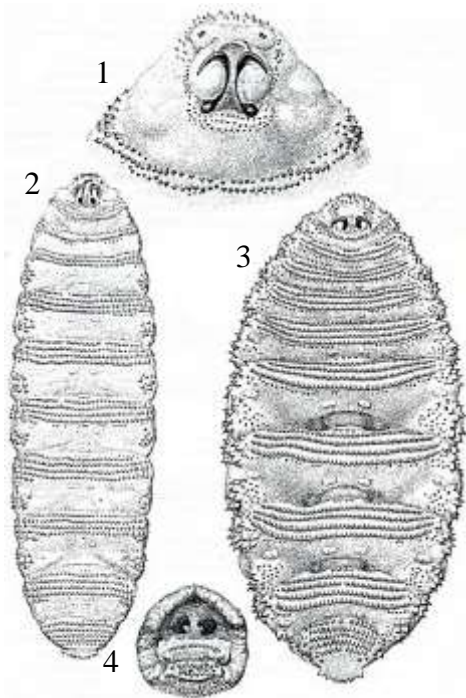

Схема розвитку збудника естрозу

- 1 – _____
- 2 – _____
- 3 – _____

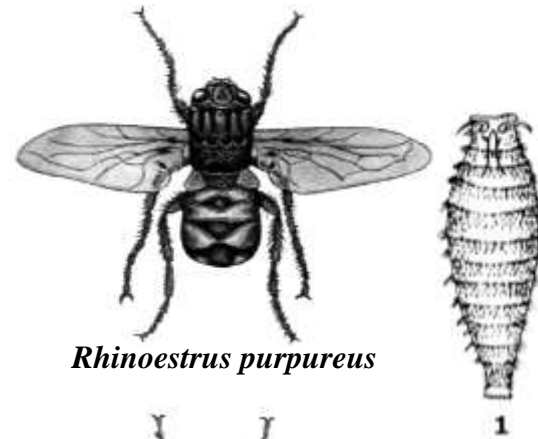

Личинка III стадії

Rh. purpureus *Rh. latifrons*

- 1 - _____
- 2 - _____
- 3 - _____
- 4 - _____

4. Особливості морфології комах:

Rhinestrus purpureus

Rhinestrus latifrons

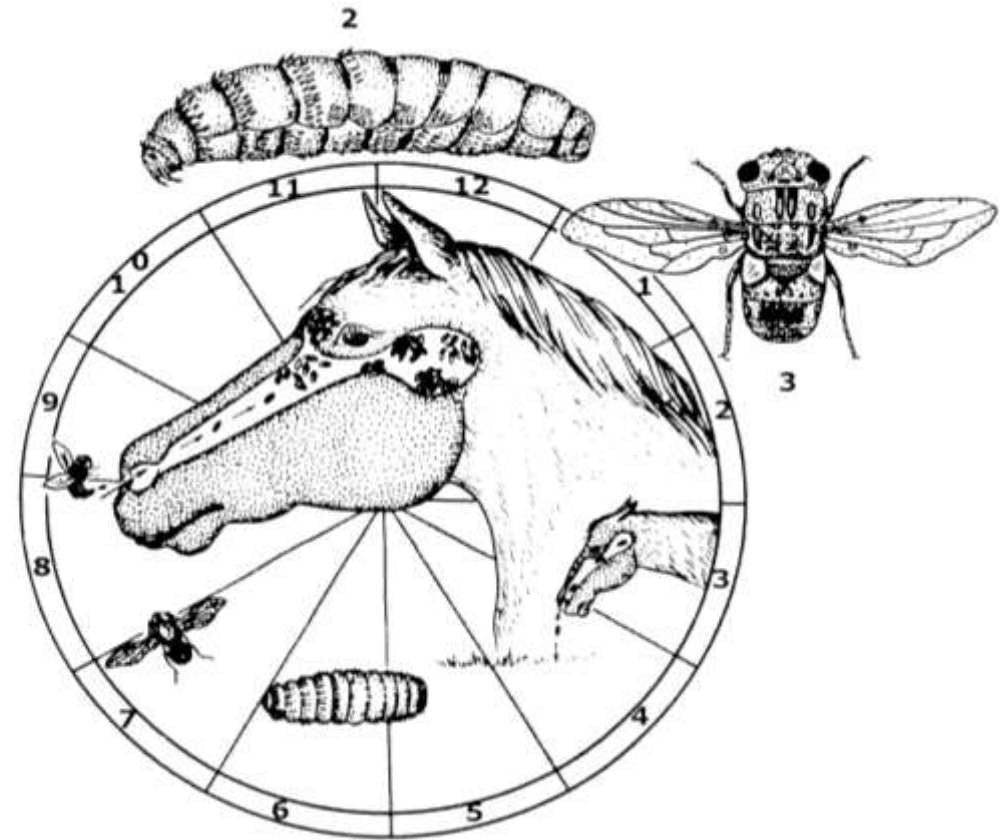

Схема розвитку рінеструсів

- 1 - _____
- 2 - _____
- 3 - _____

ТЕМА: Діагностика і диференціальна діагностика гастрофільозу однокопитних**Місце проведення заняття** – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.**Мета заняття:** Вивчити будову і основні морфологічні ознаки різних стадій збуднику гастрофільозу (*Gastrophilus pecorum*, *Gastrophilus intestinalis*, *Gastrophilus veterinus*, *Gastrophilus haemorrhoidalis*).

Визначитись з їх місцем у класифікації комах. Освоїти методи діагностики гастрофільозу коней. Ознайомитися з арсеналом інсектицидних засобів та їх застосуванням.

Завдання: Вивчити з допомогою макро- та мікропрепаратів морфологічні ознаки різних стадій збудників гастрофільозу. Ознайомитися з особливостями біології гастрофілюсів. Освоїти особливості діагностики і диференціальної діагностики цього захворювання. Ознайомитися із зразками інсектицидів, їх застосуванням з лікувальною і профілактичною метою.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, практикумами (1–7) та лекційним матеріалом.

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних мікропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити морфологічні особливості різних стадій гастрофілюсів, означити їх на схемах.

Ознайомитися із зразками інсектицидних засобів і особливостями їх застосування у даних видів тварин.

Виконання завдання:

1. Місце збуднику гастрофільозу в системі тваринного світу:

Тип _____

Клас _____

Ряд _____

Родина _____

Підклас _____

Підряд _____

Рід _____

Визначення захворювання: _____

2. Джерела та шляхи інвазування коней збудниками гастрофільозу.

3. Морфологічні ознаки збудників гастрофільозу:

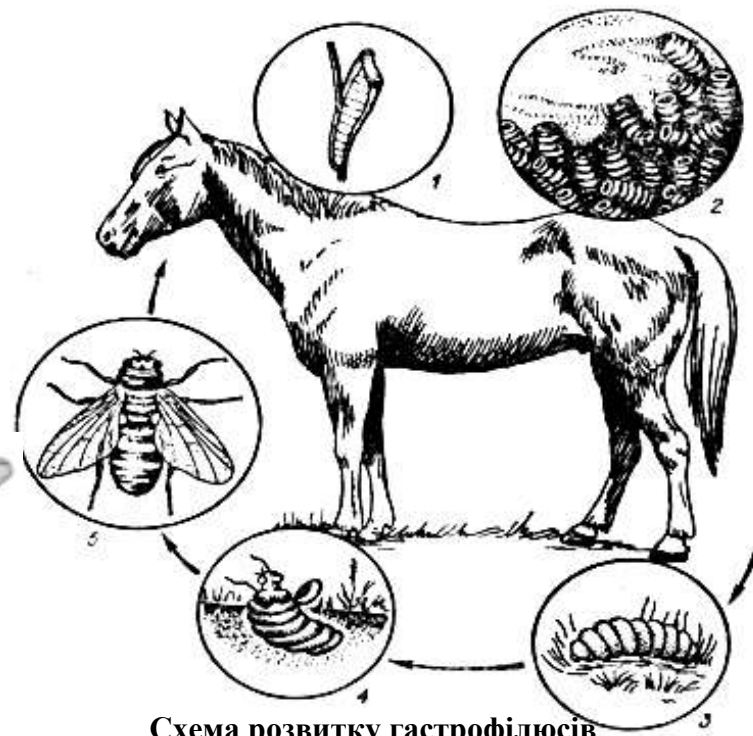
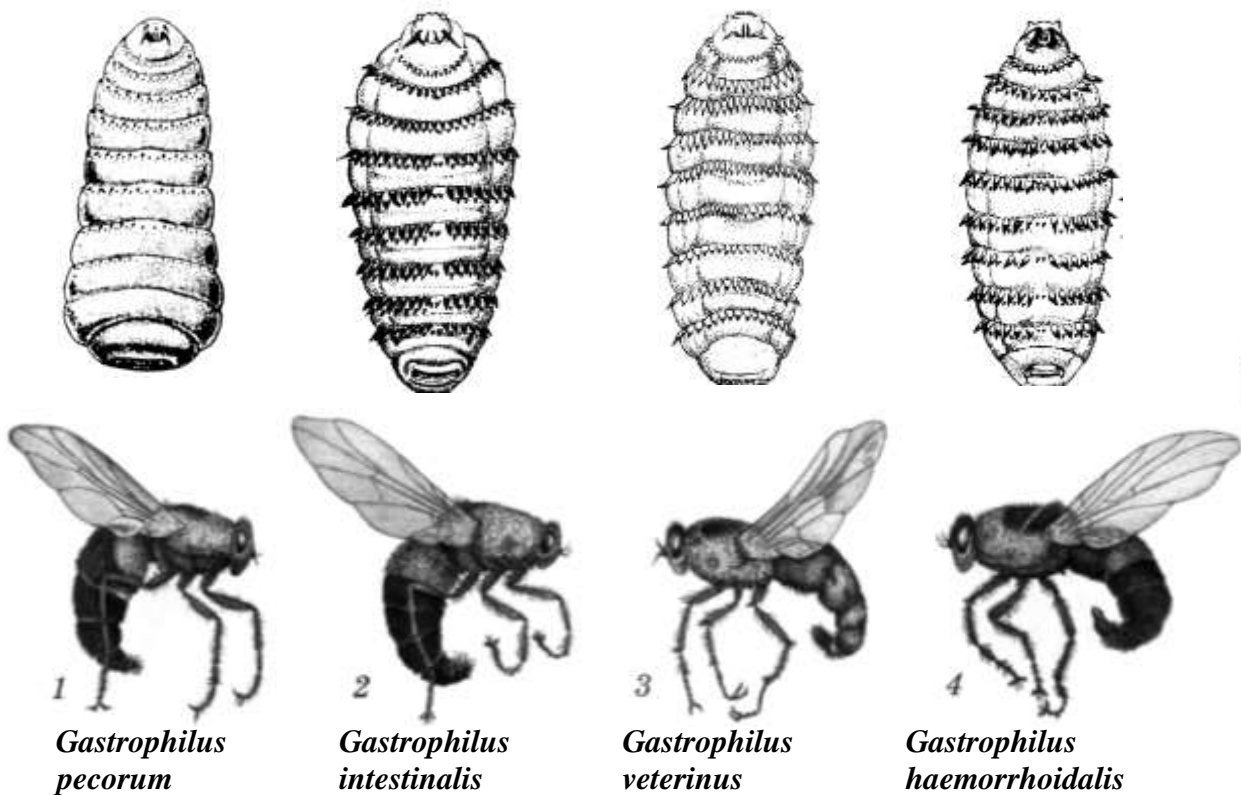

Схема розвитку гастрофілюсів
 1 – яйце; 2 – личинка III віку у шлунку; 3 – личинка III віку у довкіллі; 4 – лялечка; 5 – окрилений овід.

4. Особливості морфології комах:

5. Клінічні ознаки гастрофільозу коней:

6. Особливості діагностики гастрофільозу коней:

7. Заходи боротьби та шляхи профілактики гастрофільозу коней.

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, тимчасові чи постійні мікропрепарати. Таблиці, фотоілюстрації, схеми. Зразки інсектицидів.

Роботу прийнято «___» _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Двокрилі кровосисні комахи (гнус) – морфолого-біологічна диференціація гедзів, мошок, мокреців, комарів та москітів.

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія, музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити будову і основні морфологічні ознаки компонентів гнусу: гедзів, мошок, мокреців, комарів, москітів, кровососок, кровосисних мух. Вивчити особливості їх біології та екології. Визначитись з їх місцем у класифікації комах. Ознайомитися з арсеналом інсектицидних засобів та їх застосуванням.

Завдання: Вивчити з допомогою макро- та мікропрепаратів морфологічні ознаки гедзів, кровосисних мух, мошок, мокреців, комарів, москітів, кінської кровососки. Ознайомитися з особливостями біології компонентів гнусу. Провести диференціацію компонентів гнусу до родини та роду. Ознайомитися із зразками інсектицидів, їх застосуванням з лікувальною і профілактичною метою.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, практикумами (1–7) та лекційним матеріалом.

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних мікропрепаратах, а також тимчасових чи постійних макропрепаратах вивчити морфологічні особливості гедзів, кровосисних мух, мошок, мокреців, комарів, москітів, кінської кровососки, означити їх на схемах.

Ознайомитися із зразками інсектицидних засобів і особливостями їх застосування у даних видів тварин.

Виконання завдання:

1. Місце компонентів гнусу у системі тваринного світу:

Тип _____

Підклас _____

Клас _____

Ряд _____

Підряд _____

Підряд _____

Гедзі

Кровосисні мухи

Мокреці

Комарі

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Кровососки

Москіти

Мошки

Рід _____

Підряд _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Підродина _____

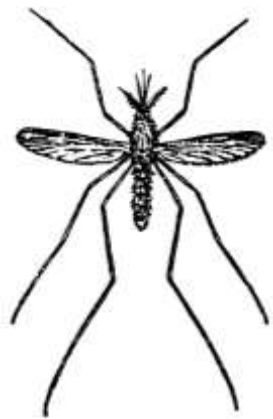
Рід _____

Рід _____

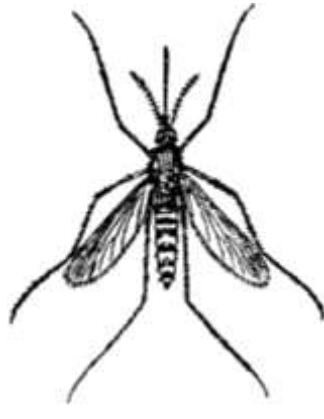
Рід _____

Рід _____

2. Морфологічні ознаки кровосисних двокрилих комах:

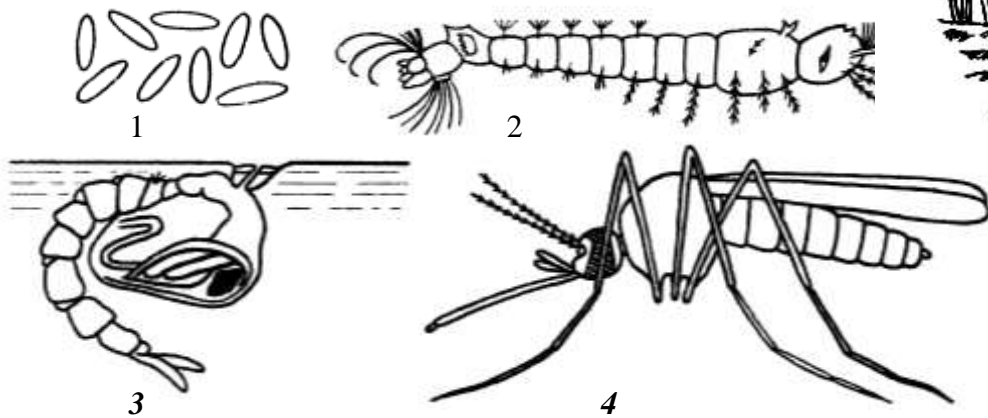
Aedes caspius

Culex pipiens

Імаго комарів

Схема розвитку комарів

- 1 — _____
- 2 — _____
- 3 — _____
- 4 — _____

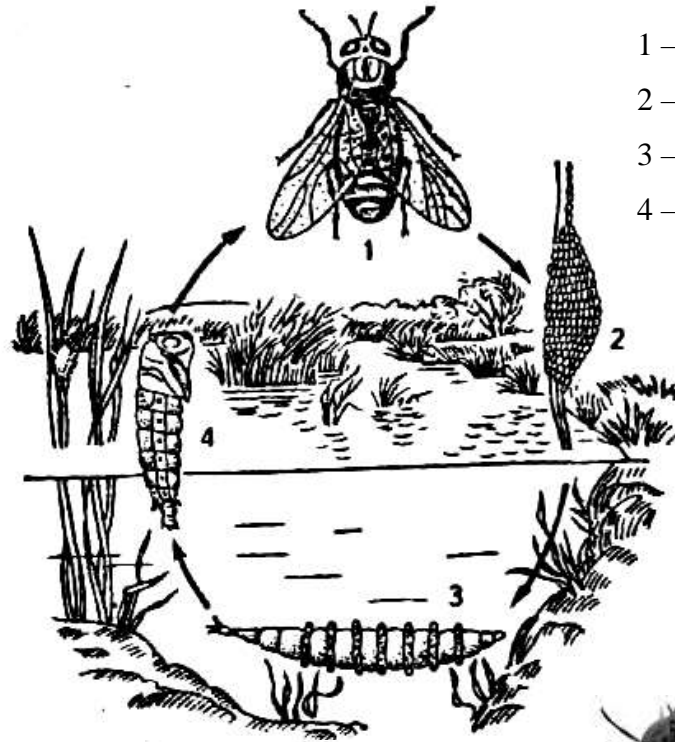

Схема розвитку гедзів:

- 1 — _____
- 2 — _____
- 3 — _____
- 4 — _____

Рід *Tabanus*

Рід *Hybomitra*

Рід *Atylotus*

Рід *Haematopota*

Рід *Chrysops*

Stomoxys calcitrans

Haematobia irritans

**ТЕМА: Зоофільні мухи: морфолого-біологічна диференціація справжніх мух, саркофагід та каліфорід.
Діагностика симуліотоксикозу, вольфартіозу та люциліозу тварин.**

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити будову і основні морфологічні ознаки зоофільних мух. Визначитись з їх місцем у класифікації комах. Навчитися диференціювати їх до родини. Ознайомитися з арсеналом інсектицидних засобів та їх застосуванням.

Завдання: Вивчити з допомогою макро- та мікропрепаратів морфологічні ознаки зоофільних мух. Ознайомитися з особливостями біології зоофільних мух. Освоїти особливості діагностики і диференціальної діагностики вольфартіозу тварин. Ознайомитися із зразками інсектицидів, їх застосуванням з лікувальною і профілактичною метою.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, практикумами (1–7) та лекційним матеріалом.

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних мікропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити морфологічні особливості зоофільних мух, замалювати їх чи означити на схемах.

Ознайомитися із зразками інсектицидних засобів і особливостями їх застосування у даних видів тварин.

Виконання завдання:

1. Місце зоофільних некровососних мух та вошей в системі тваринного світу:

Тип _____

Клас _____

Підклас _____

Ряд _____

Підряд _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

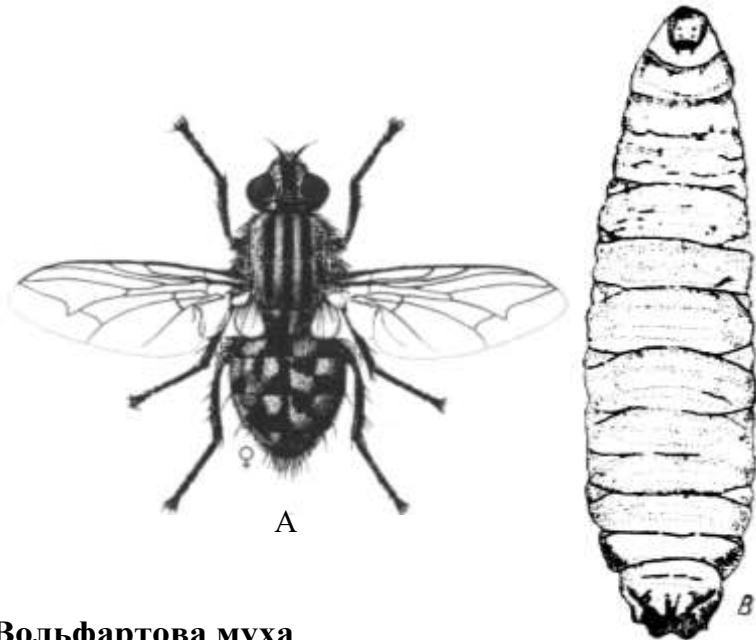
Рід _____

Рід _____

Рід _____

2. Особливості морфології комах:

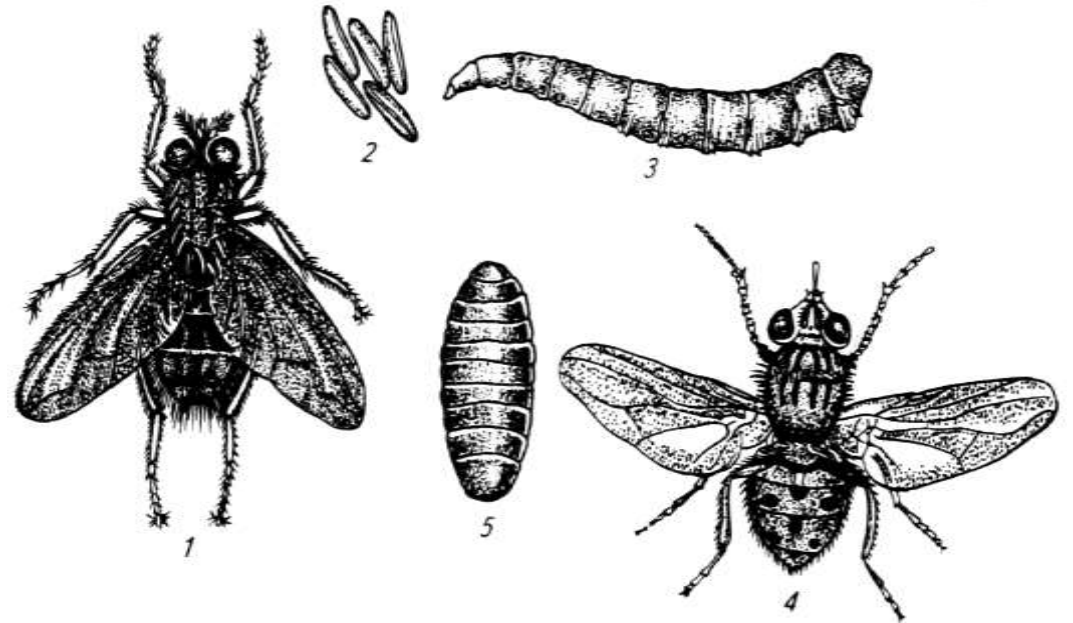
3. Морфологічні ознаки основних видів зоофільних мух.

Вольфартова муха

A – _____

B – _____

Стадії розвитку мух

1 – _____

2 – _____

3 – _____

4 – _____

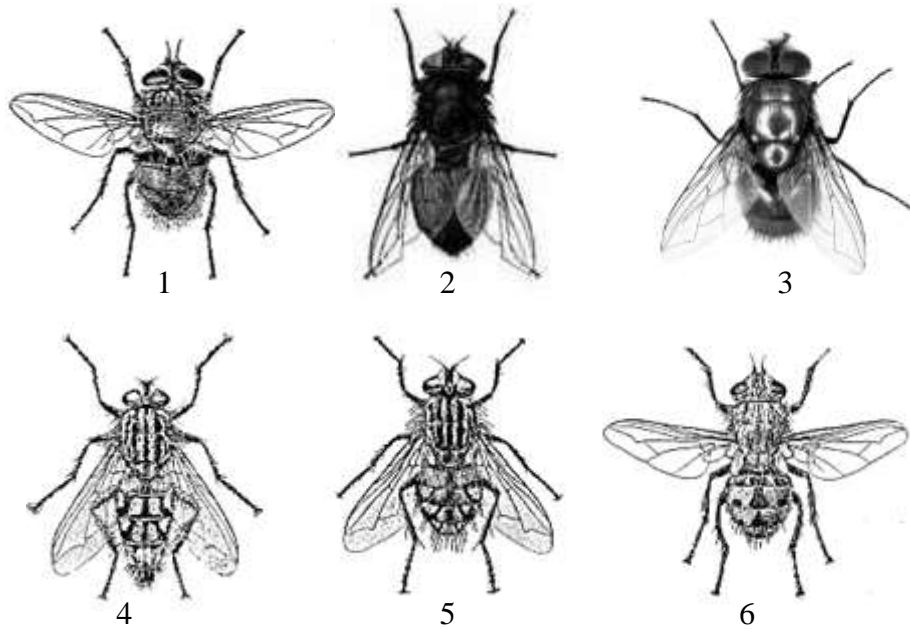
5 – _____

Muscina stabulans

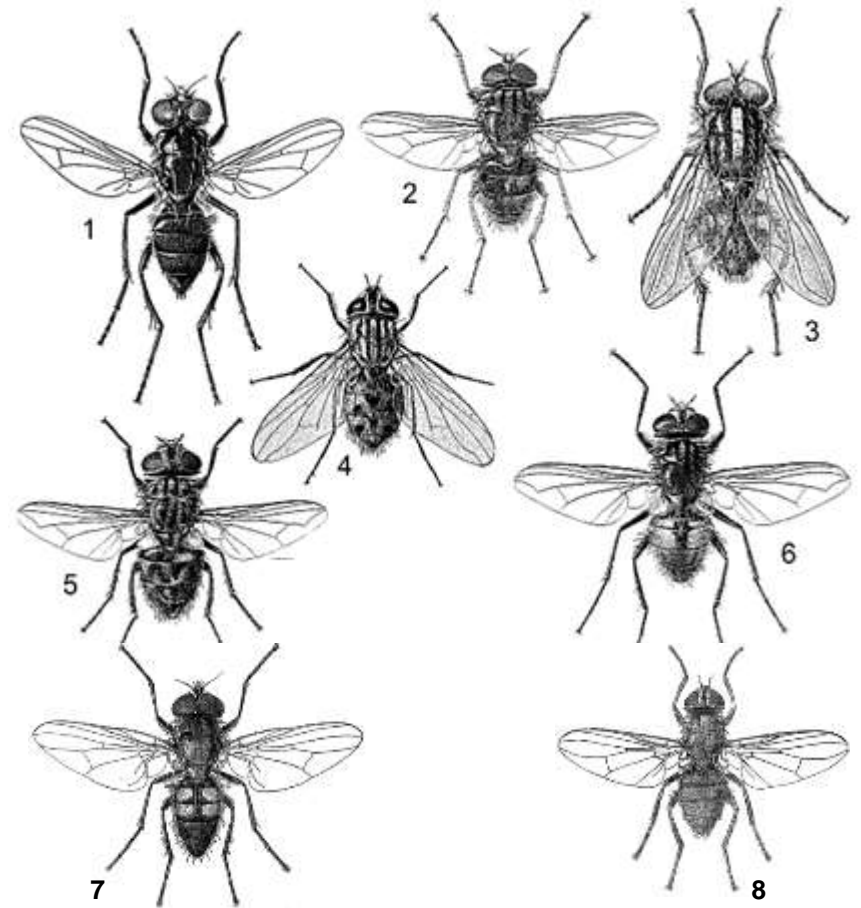

Musca autumnalis

Представники родин *Calliphoridae*, *Sarcophagidae*:

Calliphoridae: 1 - *Calliphora vicina*, 2 - *Protophormia terraenovae*, 3 - *Lucilia sericata*, *Sarcophagidae*: 4 - *Sarcophaga subvicina*, 5 - *Parasarcophaga scoparia*,; 6 - *Wohlfahrtia magnifica*, 7 - *Tephromyia grisea*.

Представники родини *Muscidae*:

1 - *Ophyra leucostoma*, 2 - *Muscina stabulans*, 3 - *Morellia simplex*, 4 - *Stomoxys calcitrans*, 5 - *Musca autumnalis*, 6 - *Musca domestica*, 7 - *Fania canicularis*, 8 - *Lyperosia titillans*.

Визначення захворювання: _____

4. Медико-ветеринарне значення мух.

5. Особливості прижиттєвої діагностики вольфартіозу:

6. Заходи боротьби з мухами.

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, тимчасові чи постійні мікропрепарати. Таблиці, фотоілюстрації, схеми. Зразки інсектицидів.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підписи: студента _____, викладача _____

ТЕМА: Безкрилі комахи – збудники мелофагозу овець (кровососки) та сифункулятозів тварин, збудників маллофагозів та сифонаптерозів ссавців і птахів

Модуль 4. «Ветеринарна акарологія і акарози тварин. Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин»

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити будову і основні морфологічні ознаки волосоїдів, пухопероїдів, бліх та вошей. Визначитись з їх місцем у класифікації комах. Освоїти методи діагностики даної групи ентомозів. Ознайомитися з арсеналом інсектицидних засобів та їх застосуванням.

Завдання: Вивчити з допомогою макро- та мікропрепаратів морфологічні ознаки безкрилих комах постійних та тимчасових ектопаразитів тварин. Ознайомитися з особливостями їх біології. Освоїти особливості діагностики і диференціальної діагностики цих захворювань.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, практикумами (1–7) та лекційним матеріалом.

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних мікропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити морфологічні особливості безкрилих комах постійних та тимчасових паразитів тварин, означити їх на схемах. Ознайомитися із зразками інсектицидних засобів і особливостями їх застосування у даних видів тварин.

Виконання завдання:

1. Місце безкрилих комах – тимчасових ектопаразитів в системі тваринного світу:

Тип _____

Клас _____

Підклас _____

Малофаги

Ряд _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Рід _____

Блохи

Ряд _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

Родина _____

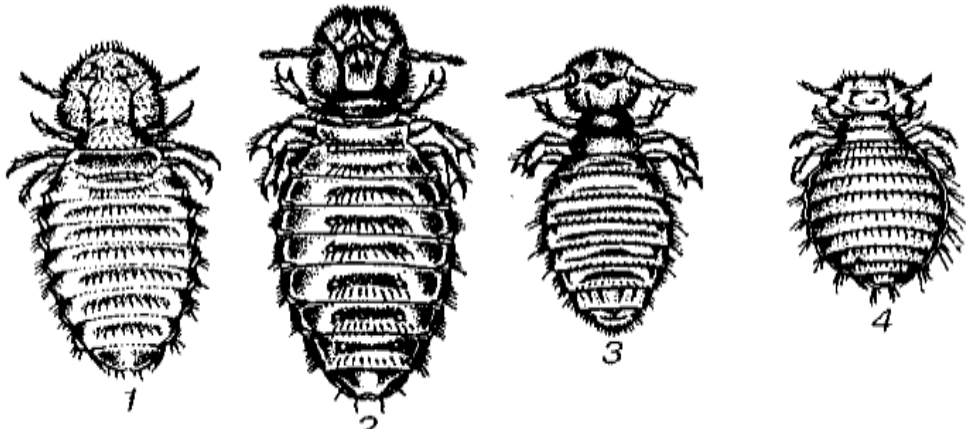
Воші

Ряд _____

Родина _____

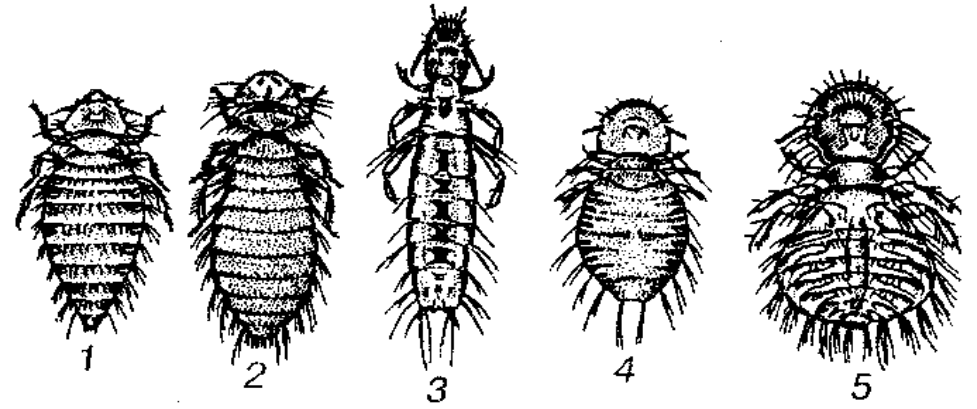
Родина _____

Родина _____

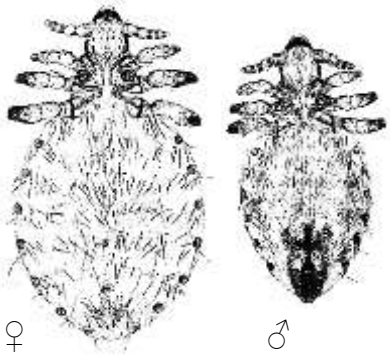
Волосоїди

1 – *Bovicola bovis*; 2 – *B. equi*; 3 – *B. ovis*; 4 – *Trichodectes canis*.

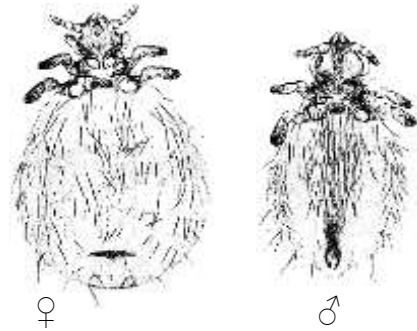

Пухопероїди

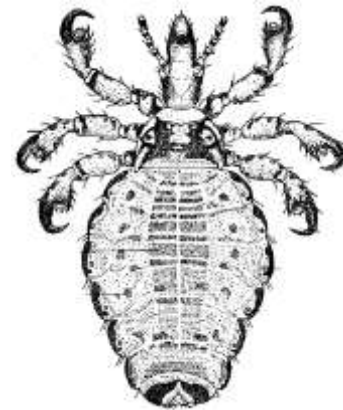
1 – *Menopon gallinae*; 2 – *Menacanthus stramineus*;
3 – *Lipeurus caponis*; 4 – *Goniocotes hologaster*; 5 – *G. gigas*.

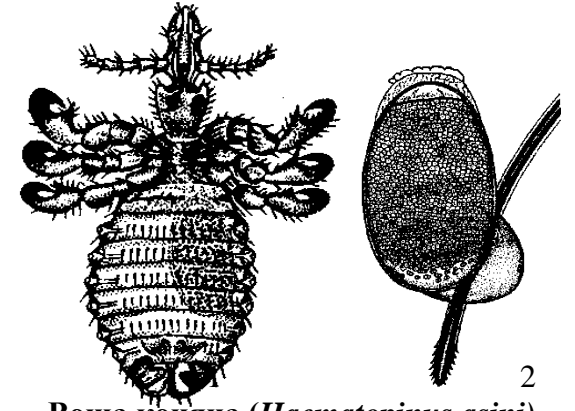
Linognathus setosus

Haemodipsus ventricosus

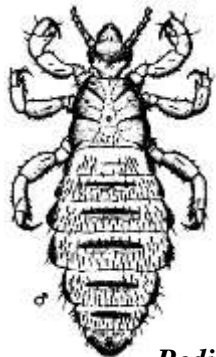

(*Haematopinus suis*)

Воша коняча (*Haematopinus asini*)

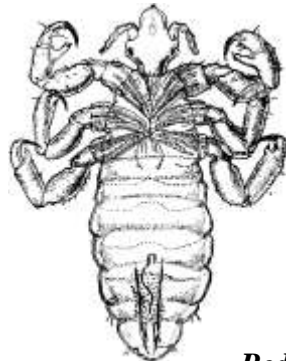
1 – _____
2 – _____

Pediculus capitis

Pthirus pubis

Pediculus corporis (P. vestimenti)

ІНСЕКТОАКАРИЦИДНІ ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

Хімічна група	Діюча речовина	Препарати			Виробник	
		Торгова марка	Масова частка діючої речовини, %	Форма випуску	Фірма	Країна
Аміграз	Аміграз	Апівароль	1,50	Таблетки	Biowet	Польща
		Біпін	12,50	Емульсія	Сінпро	Україна
		Вапкозин	20,00	Емульсія	Varco	Йорданія
		Кеназ	12,50	Емульсія	Atabaj	Туреччина
		Мільбіграз	23,70	Емульсія	Sanvet	ПАР
		Тактік	12,50	Емульсія	Intervet	Нідерланди
Карба-мати	Метоміл	Байт	1,0	Порошок	Bayer	Німеччина
	Карбацил	Паравет	5,0	Пудра	WIT	США
	Пропоксур	Байгон	20,0	Емульсія	Bayer	Німеччина
		Больфо	1,0	Пудра	Bayer	Німеччина
Макроциклічні лактони	Абамектин	Абіктин	0,2;	Порошок	Агроветсервис	Росія
		Дуотин	1,0	Ін. розчин	Merial	США
	Аверсектин	Аквісепт	1,0	Паста	Фармбиомед	Росія
		Гіподектин	1,0	Розчин	Нарвак	Росія
		Універм	0,2; 1,0	Порошок	Фармбиомед	Росія
		Фармації	1,0	Ін. розчин	Фармбиомед	Росія
	Дорамектин	Дектомакс	1,0	Ін. розчин	Pfizer	США
	Івермектин	Баймек	1,0	Ін. розчин	Bayer	Німеччина
		Бровермектин	1,0	Ін. розчин	Бровафарма	Україна
		Біомектин	1,0	Ін. розчин	Biovet	Польща
		Іверіпра	0,6	Порошок	Hipra	Іспанія
		Івермек	1,0	Ін. розчин	Нита-Фарм	Росія
		Івомек	1,0	Ін. розчин	Merial	США
		Івомек-премікс	0,6	Порошок	Merial	США
		Івомек-пур-он	2,0	Суспензія	Merial	США
		Кудектин	0,2	Розчин	Sanvet	ПАР
	Моксидектин	Сайдектин	0,2	Суспензія	Sanvet	ПАР
		Цайдектин	1,0	Ін. розчин	Fort Dode	США
	Мільбеміцин	Інтерцептор	2,0	Таблетки	Novartis	Швейцарія
	Селамектин	Стронгхолд	6,0; 12,0	Розчин	Pfizer	США

Піретроїди	Дельтаметрин	Бутокс	5,0	Емульсія	Intervet	Нідерланди
		Бутофілін	2,5	Емульсія	Intervet	Нідерланди
		Сумінак	5,0	Емульсія	Сумитомо	Японія
	Куперметрин	Куперметрин	10,0	Емульсія	Varco	Йорданія
	Перметрин	Інсектин	1,0	Порошок	Biovet	Польща
		Неопітроїд	20,0	Емульсія	Pliva	Хорватія
		Стомаксим	20,0	Порошок	Wellcome	Англія
	Трансмікс + тетраметрин	Неостомазан	5,0+0,5	Суспензія	Ceva	Франція
	Флюметрин	Байварол	0,4	Смужки	Bayer	Німеччина
		Байтикол	6,0	Емульсія		
Циперметрин	Ектомін	10,0	Емульсія	Novartis	Швейцарія	
	Циперметрин	10,0	Емульсія	I.A.B.	Нідерланди	
Саліциланіліди	Клозантел	Бронтел	10,0	Ін. розчин	Бровафарма	Україна
		Клозанекс	5,0	Суспензія	Veterinaria	Іспанія
		Леклосан	5,0	Суспензія	Hipra	Іспанія
		Роленол	5,0	Суспензія	ITLV	Іспанія
		Сантел	10,0	Суспензія	ВИК	Росія
		Фасковерм	5,0	Суспензія	KRKA	Словенія
		Циклоз	15,0	Суспензія	Cadila	Індія
Фосфорорганічні сполуки	Діазинон	Апард	20,0	Емульсія	Gellini	Італія
		Діакап	30,0	Емульсія	Novartis	Швейцарія
		Ектизинон	20,0	Емульсія	Seva	Індія
		Ектодир	60,0	Емульсія	Bremer Pharma	Німеччина
		Неоцидол	60,0	Емульсія	Novartis	Швейцарія
	Метрифонат	Арпаліт	5,0	Аерозоль	Aveflor	Чехія
		Гіподермін	11,6	Емульсія	Ветпрепарати	Росія
		Мазотен	80,0	Порошок	Bayer	Німеччина
		Негу вон	10,0	Емульсія	Bayer	Німеччина
	Пропетамфос	Блотік	20,0	Емульсія	Sandos	Швейцарія
	Фоксим	Себацил	50,0	Емульсія	Bayer	Німеччина
		Себацил-пур-он	7,5	Емульсія	Bayer	Німеччина
Комбіновані	Тетраметрин + піпераніл-бутоксил	Пінавет	0,5 + 2,5	Шампунь	KRKA	Словенія
	Циперметрин + хлорфенвінфос	Протеїд	3,0	Емульсія	Cyanamid	Швейцарія
	Циперметрин + хлорпуріфос	Еліегенекс	2,0 + 20,0	Емульсія	TAD	Німеччина
	Хлорфенвінфос + есфенвалерат	Суміплюс	30,0	Емульсія	Sanvet	ПАР